MAHARAJA'S MUSIC COLLEGE

SOUVENIR

30K

MAHARAJAH'S MUSIC COLLEGE

VIZIANAGARAM

SILVER JUBILEE

SOUVENIR

1945

PUBLISHED BY

THE SILVER JUBILEE EXECUTIVE COMMITTEE

PRINTED BY

THE B. N. K. PRESS. MADRAS. Q. H. NO. MS. 100/B

FOR T. P. NO. 211. D. 26-4-'47.

CONTENTS

English — *Page*

1. INTRODUCTION 1
2. HISTORY OF THE COLLEGE 3
3. THE PRESENT STAFF 4
4. PROGRAMME OF THE CELEBRATIONS 5
5. WELCOME ADDRESS BY C. A. RAMAKRISHNAN ESQ., I. C. S. ... 7
6. OPENING ADDRESS BY SRI K. SURYANARAYANAMURTHY NAIDU... 8
7. PRESIDENTIAL ADDRESS BY SRI T. V. SUBBA RAO, B. A., B. L. ... 8
8. ADDRESS PRESENTED TO THE RAJAH SAHEB BAHADUR ... 15
9. REPLY BY THE RAJAH SAHEB BAHADUR 16
10. UNVEILING OF SANGITA KALANIDHI PROF. D. VENKATASWAMI NAIDU'S PORTRAIT BY SRI T. V. SUBBA RAO ... 17
11. OPENING OF THE ACADEMY 19
12. MESSAGES 22
13. PAPERS READ:
    (*i*) MUSIC CRITICISM 48
    (*ii*) THE HERITAGE OF INDIA 54
14. ACCOUNTS 58
15. LIST OF WINNERS IN THE MUSIC COMPETITIONS 65

Telugu

16. TELUGU REPORT BY SRI D. JAGANNADHA SARMA... ... 67

ILLUSTRATIONS

		Facing Page No.
1.	Sri Sri Sri Vijaya Ram Gajapathiraj THE FOUNDER ...	1
2.	Sri Sri Sri Alakh Narayana Gajapathiraj	2
3.	Sri Sri Sri Vijayaram Gajapathiraj	4
4.	Maharajah's Music College	6
5.	Sangita Kalanidhi Sri T. V. Subba Rao	8
6.	Ivory Casket Presented to the Rajah Saheb... ...	14
7.	Prof. D. Venkataswamy Naidu	16
8.	Sri M. Kesava Rao	48
9.	Sri Ch. Ganga Babu	56
10.	Jubilee Volunteers and Donors	66
11.	Staff and Students in 1945-46	70
12.	Sri K. Suryanarayanamurthy Naidu	74
13.	Sri A. Narayana Das	82
14.	Khan Bismillah Khan of Banares	84
15.	Sri D. Jagannadha Sarma	104
16.	Silver Jubilee Executive Committee	104

SRI SRI SRI VIJAYARAM GAJAPATHI RAJ,

THE FOUNDER

Introduction

A Public Meeting was held at 9-30 A.M., on 6—12—1944 to concert measures to celebrate the Silver Jubilee of the Maharajah's Music College in a fitting manner. It was largely attended by the elite of the town and old students of the College.

An Executive Committee was formed to take the necessary steps for celebrating the function. The following were elected to the Committee:

Sri K. R. SUBRAMANIAM, M.A., PH.D.,
Principal, Maharajah's College-President and Treasurer.

„ N. V. RANGANADHAM,
Vice-President.

„ D. VENKATASWAMY NAIDU,
Principal, M. R. Music College-Secretary.

„ T. NARASIMHACHARI M.A., L.T.,
Principal, M. R. Sanskrit College.

„ V. BRAHMAJI RAO B.A., B.L.,
Vakil.

„ G. B. NARAYANAMURTI B.A., LL.B.,
Vakil.

„ Y. V. RAMANAMURTY B.A., M.B., B.S.,

„ J. PALLAMA RAJU B.A.,
Agent, ANDHRA BANK.

„ PUVVADA. SATYANARAYANAMURTY SRESTI.

„ N. R. RAGHUNATHACHARY M.A.,
Lecturer in Biology, M. R. College.

„ P. NARASIMHA RAJU.

„ M. V. RAMAMURTY
Khilledar, Vizianagram Fort.

and „ B. LAKSHMANA RAO.
with power to coopt.

The Executive Committee met a number of times to transact business and made all the necessary arrangements with the unstinted support of the Rajah Saheb Bahadur, the Estate Collector and other Samastanam Officers and the hearty cooperation of the public. The celebrations were spread over three days 19-21 Nov. 45 and every day was a red-letter day in the annals of Vizianagaram. The spacious and beautifully decorated pandal in the college compound was thronged with thousands of people from places as far removed as Parvatipur and Vizagapatam. There were representatives from all the Telugu Districts (including Rayalaseema.) Messages and donations were received from the Princes and the public making the function a grand and unique success.

Advantage was taken of the occasion to unveil the portraits of the first and the present Principals of the College. Well-deserved tributes were paid to them recounting their services to the institution.

The Bismillah brothers literally drowned the huge audience in the ocean of joy by their splendid performance. The music concert of Sri Vidwan Chembai Vaidyanatha Bhagavathar accompanied by Sri D. Narasingarao, Sri K. Ramanathan and Sri A. Ramachandran was a rare treat to the people of Vizianagram. Equally enchanting was the Violin Solo by Prof. Naidu on the third day. He forgot himself as the audience also forgot itself spell bound by his music. In this connexion, we must record our thanks to the Principal, P. R. College, Cocanada for the fine mike that he lent us but for which the programme would not have been so thoroughly enjoyed by every one in the vast concourse of people that had assembled.

On all the days there were competitions; and prizes and medals were distributed to the winners. Verses composed for the occasion were read on all the three days. The reading of papers at the Music conference followed by discussions added to the knowledge of the theory of music. Every night there was some entertainment—a display of Oriental Dance or a Drama and it was very much enjoyed.

Our sincere thanks are due to the Rajah Saheb Bahadur of Vizianagram for his generous donation and keen interest in making the function a splendid success. We are, also, grateful to Sri Alakh Rajeswari Devi Varu for her liberal contribution.

We must thank all the other donors for their spontaneous gifts of money, medals and cups. Special mention may be made of the services of Sri P. Narasimha Raju in erecting the pandal within a short time. The generous award of a big Rolling Silver Cup by Sri Guthi Thotappa of Hospet places us under a deep debt of gratitude to him.

SRI SRI SRI ALAKH NARAYAN GAJAPATHI RAJ

(1902—1937)

Past and Present Students of the College organised a Volunteer Corps which did yoeman service during the period. The Local Police and Boy-Scouts led by Sri A. Suryanarayanarao, B.A.B.L. were also very helpful.

On the last night, the portraits were carried in Procession through the town with great eclat accompanied by nadaswaram and band.

In fine it was a magnificent function. Sangita Kalanidhi Sri T. V. Subba Rao conducted the proceedings on all the three days with great dignity and to the entire satisfaction of all present. We wish the Music College many more decades of useful service in this part of our Mother Land. We also wish the Vizianagram House a long period of happiness and prosperity.

We owe an apology for bringing out the Souvenir so late as one year after the function. But it was not our fault. We could not get paper for love or money all this time.

We thank Sri Jagannatha Sarma the official chronicler of the Jubilee for his work. Special mention should be made of the services of Sri D. B. Narayana Rao, B.A., and Sri G. Rajagopala Rao of Imperial Bank of India, Vizianagaram.

HISTORY OF THE COLLEGE

The Maharajah's Music College (originally called Sri Viziarama Gana Patasala) is a unique institution in the Andhra Country. It was founded on the 5th February, 1919 by Raja Sri Vijayaram Gajapathi Raj Manne Sultan Bahadur varu with the object of imparting free education in music. At that time there was no such institution in the whole presidency of Madras, the Annamalai and the Madras Music Colleges having come into existence at a later date. Then, as now, all the students who desired were fed free in the Boarding House. Sri Adibhatla Narayanadas unrivalled master in Harikatha performance was the first Principal. The institution was managed for some time by a committee consisting of Sri K. Narasinga Rao and Sri Y. Narayana Murty.

As early as 1919, Sri D. Venkataswamy Naidu was appointed Professor of Violin. He became famous in his field in a short time and he was appointed Principal in 1936, after the retirement of Sri Narayanadas. The College has been making sure and steady progress during all these years.

Considerable improvement was made by Raja Sri Alakh Narayana Gajapathi Raj Manne Sultan Bahadurvaru. The Court of Wards maintained the institution even during the critical times through which the Samasthanam passed. A new Branch—Bharatanatya—was opened by the efforts of Sri C. A. Ramakrishnan I.C.S., Estate Collector.

The Maharajas of Vizianagram from very early times were scholars and patrons of scholars and musicians and patrons of musicians. The Court of Maharaja Sir Ananda Gajapathi Maharaj was widely famous for its scholars and artists. Sri Veena Venkataramanadas won laurels in many Durbars. But never before was there such wide-spread interest in and desire to learn music as after the year 1919. The institution has produced a large number of musicians who have kept up the traditions in and created a taste for music among the Andhras.

Among the past members of the staff mention should be made of the following:—

VOCAL:	Sri Kattu Suryanarayana.
	,, Peri Ramamurty.
VEENA:	,, Vasa Venkata Rao.
MRIDANGAM:	,, Lingam Lakshmaji (alias Appa).
NADASWARAM:	,, Kolambur Munuswamy.
	,, Inapakunti Narayana.

DHOLU:—Sri Raghavaiah.
,, Natesan.
,, Govindasami.
and ,, Manthina Veeranna.

TELUGU:—Sri D. Jagannadha Sarma.

From the very beginning the College was housed in the present building. Some additional rooms have been added subsequently. The compound wall was raised and the building electrified by Sri K. N. Anantaraman, I.C.S., Estate Collector.

It is high time that the College is affiliated to the Andhra University.

THE PRESENT STAFF

PRINCIPAL & PROFESSOR:	Sangita Kalanidhi, Venkataswami Naidu.
VOCAL PROFESSOR:	Sri P. Seetharama Sastry.
VEENA PROFESSOR:	,, S. Appalachari.
BHARATANATYAM PROFESSOR:	,, D. Jagannatha Sarma.
ASSISTANT VIOLIN PROFESSOR:	,, D. Narasinga Rao.
MRIDANGAM PROFESSOR:	,, S. Sanyasi Rao.
ASST. VOCAL PROFESSOR:	,, N. Varahaludas.
CLERK:	,, D. Kesava Rao.

SRI SRI SRI VIJIARAM GAJAPATHI RAJ

(Born 1924)

Progress in strength of the College

	1919	1923	1927	1931	1935	1939	1943
Vocal	11	10	12	23	12	18	16
Violin	10	13	9	13	13	18	29
Veena	7	8	6	9	8	6	21
Mridangam	5	4	6	6	8	6	4
Total	33	35	33	51	41	48	70

∴

Present strength 1945-'46

	Boys	Girls	Total
Veena	7	9	16
Vocal	16	13	29
Violin	19	11	30
Mridangam	2	1	3
Bharatanatyam	—	2	2
			80

∴

PROGRAMME OF THE CELEBRATIONS

Monday Nov. 19.

8-30 a.m. Prayer-orchestra.

Welcome by Sri C. A. Ramakrishnan, I.C.S., Estate Collector.

Opening of the Silver Jubilee Celebrations by Sri Dewan Bahadur Kommireddi Suryanarayana Murty Naidu, Cocanada.

Presidential Address by Sri Sangita Kalanidhi T. V. Subba Rao, B.A., B.L., Madras.

Presentation of Address to His Highness The Maharajah Saheb Bahadur of Vizianagram.

Reply by His Highness.

Unveiling of the portrait of Late Sri Adibhatla Narayana Das by Sri Dewan Bahadur Durvasula Srirama Sastri, M.L.

Unveiling of the portrait of Sangita Kalanidhi Prof. Dwaram Venkataswamy Naidu by Sri Sangita Kalanidhi T. V. Subba Rao, B.A., B.L.

Announcements. Messages. Verses.

Vote of thanks.

5 p.m. Music Concert by Ustad Bismillah and Party of Benares (Sahnai)

Tuesday Nov. 20.

8-30 a.m. Prayer.

Opening of the Vizianagram Music Academy by Sri Sangita Kalanidhi T. V. Subba Rao.

Reading of papers.

Music Competition open to past and present students and other amateurs (Vocal)

5 p.m. Music concert by Sri Vidwan Chembai Vaidyanatha Bhagavathar (Vocal).
Sri Dwaram Narasinga Rao (Violin)
Sri Kalpathi Ramanadhan (Mridangam)
Sri Alangudi Ramachandran (Ghatam)

Wednesday, Nov. 21.

8-30 a.m. Reading of papers.

Music competition open to all past and present students and amateurs (Instrumental-Veena, Violin, Gotuvadyam and Flute).

4-30 p.m. Prize Distribution by Mrs. Leela Ramakrishnan.

President's closing remarks.

Vote of Thanks.

5-30 p.m. Music concert by Professor Sangita Kalanidhi Dwaram Venkataswamy Naidu (Violin)
Sri Kalpathi Ramanadhan (Mridangam)
Sri Alangudi Ramachandran (Ghatam)

MANGALAM

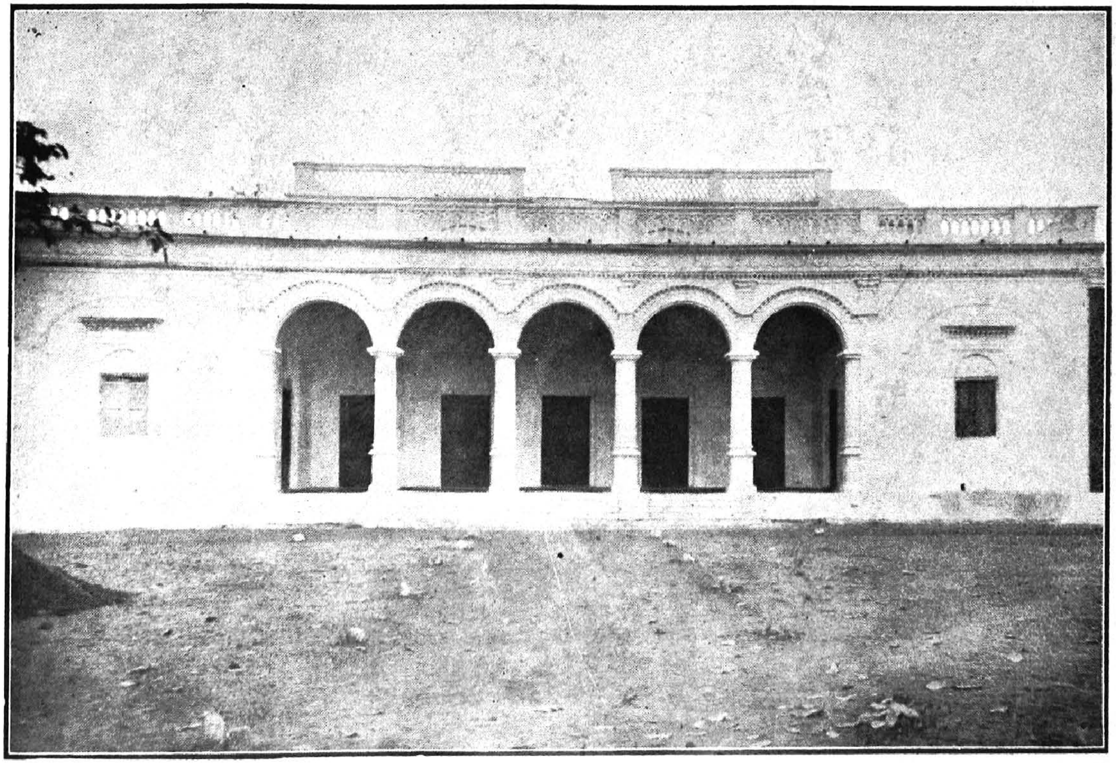

MAHARAJA'S MUSIC COLLEGE

WELCOME ADDRESS

By Sri C. A. RAMAKRISHNAN, I.C.S., Estate Collector.

The 19th of November was a glorious day in the history of the College. The building and the compound presented a gay and festive appearance. Festoons and decorations were seen everywhere. Thousands had already gathered under the pandal. On the beautifully got up dais were seated the Rajah Saheb Bahadur of Vizianagram, Raja Pratapsinghji, Veena Venkataramanadas the grand-old Vainika, Sri C. A. Ramakrishnan, Dewan Bahadur Sri K. Suryanarayanamurty Naidu, Sangita Kalanidhi Sri T. V. Subba Rao, and Dewan Bahadur D. Srirama Sastry.

The Estate Collector rose amidst applause and spoke extempore welcoming the audience. The following is a gist of his speech :—

Raja Saheb, Ladies and Gentlemen,

I now rise to heartily welcome all those who are assembled here to partake in the grand Silver Jubilee festivities of the Maharajah's Music College. It is no exaggeration to say that this institution has been responsible for spreading and raising the tone of music in this part of our country. There are many benefactions to the credit of the Vizianagram Samasthanam. But the Music College is a unique foundation established long before Madras and Annamalai conceived of a similar institution.

It is merely an accident that Vizianagram is not today an Indian State but is merely the biggest zamindari in this presidency. (After briefly reviewing the ancient and splendid history of the Vizianagram Raj, he continued.) In the reign of Ananda Gajapathi Raj, Vizianagram should have been given a higher status. Really, it has all the attributes today of an Indian State. It was a powerful political force in the Circars. It has stood for refinement and culture. It has contributed to the economic prosperity of this district and it has been a rallying centre of the loyalty of a large population.

Its charities are wide and varied. I do not believe that the history of Vizianagram will come to a stop on account of the surging wave of democracy. The Raja Saheb of Vizianagram, young, vigorous, with versatile tastes in letters and sports will be ruler of the Estate in a few months. I am sure he has many schemes for its improvement. He may play a great role in the economic field. He may become a leading politician and take a worthy part in the moulding of our political destimy. Under his able head-ship this institution is bound to grow from strength to strength. It has the additional advantage of having as its Principal, Sri Venkata-

swamy Naidu, a violinist of very high reputation. Much has to be done for the College and I hope the Raja Saheb will, in fulness of time, do all that is necessary for its improvement.

With these words, I welcome you all to this function.

OPENING ADDRESS

By K. SURYANARAYANA MURTY NAIDU GARU

(*Vide* Telugu Proceedings by Natyacharya SRI D. J. SARMA)

PRESIDENTIAL ADDRESS

19th November 1945.

Friends,

I thank you most heartily for inviting me to preside over the Silver Jubilee celebrations of the Music College. Your city has for generations been a great centre of Carnatic Music. A brilliant succession of enlightened and high-minded Maharajas with a most liberal patronage and solicitude encouraged the Art. South India cannot forget how much it owes to the Maharaja Anand Gajapati for the keen personal interest he took in promoting carnatic music. It must gladden the hearts of all lovers of music to know that the present Maharaja young as he is, yet with his profound love of learning and culture bids fair to rival his illustrious ancestor in the enthusiasm for the advancement of Sangita. May your city under the fostering care of the Maharaja and the awakened interest of its worthy citizens for ever remain the flourishing home of classic Carnatic Music.

While I have no doubt that the Music College will continue to do solid and useful work in the spread of Indian Music, there is one function which it must regard as most urgent if the rapidly lowering level of achievement is to be arrested. Music at the present day even at its best must fall flat on the ears of those who have had the good fortune to have listened to its exposition by the great masters who flourished at the end of the last, and the beginning of the present century. New compositions of inferior quality are tending to displace songs of classic merit. The remedy for this growing evil lies in bringing home to the mind of the average listener the infinite beauty latent in the great masterpieces. A critical exposition of them will create and sustain an intelligent interest in them to the exclusion of inferior songs. You will, therefore, pardon me if to make my meaning clear, I take the liberty to indicate the line of approach to the study of at least one song.

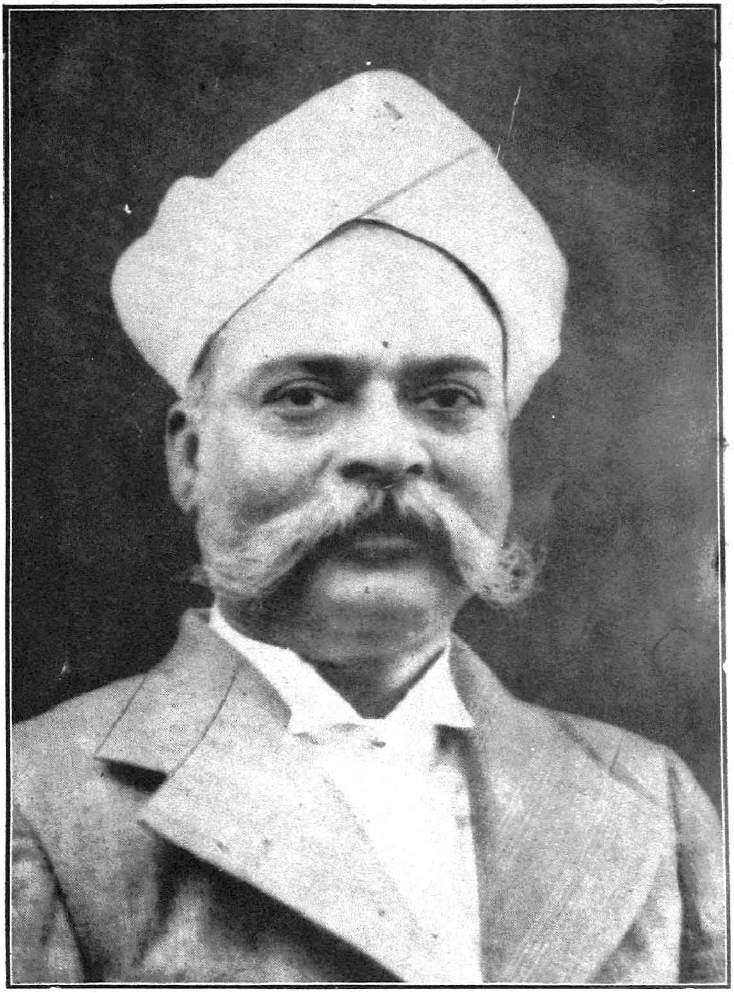

Sangita Kalanidhi SRI T. V. SUBBA RAO GARU, B.A., B.L.,

President.

I am sure most of you have heard and enjoyed the well-known song of Tyagaraja, "Alakalalla" in the Madhyamavati Raga. It is a very simple piece, in a simple Raga and simple Rhythm. What delight, enlightenment and spiritual elevation are afforded by a critical and minute study of it!

The meaning of the song on the surface of it is plain enough as follows: How swelled the bosom of the royal sage with ecstasy when he saw the waving locks of Sri Rama in the act of subduing the turbulence of Maricha and at the moment of breaking the bow of Siva at the sage's wink! Here you find expressed the unspeakable charm of Rama, the supreme joy of the rishi therein and the two heroic occasions therefor, the overpowering of the rakshasa and the shattering of the great bow.

Tho supreme significance of the linking of these two events and the wealth of suggested ideas of the song of unequalled lyrical poetry cannot be fully grasped without the back-ground of the relevant outlines of the story in the Ramayana. The aged Dasaratha fondly doting on his son, proud of his child's beauty and valour on the one hand and sad and dispairing on the other hand, of the prospect of obtaining a worthy bride for the Prince holds consulation with Vasista and his senior counsellors. Just at that moment Viswamitra enters and is ceremoniously received and assured of all possible assistance in the fulfilment of any wish. Pleased at this promise the visitor asks that Rama be sent with him to the forest to protect his sacrifice from the ravages of rakshasas. So unexpected is the request that the aged king faints from the shock. The angry sage vexed and thwarted prepares to leave the court. The King in the meanwhile recovers and is prevailed upon by Vasista to gratify the wish of Viswamitra. Rama with Lakshmana inseparable as the shadow from the substance accompanies the sage. There is, perhaps, no spectacle in the Ramayana that made a profound impression upon the imagination of Sri Tyagaraja than that of the prince following the sage to protect the sacrifice.

What could delight the Rishi more than his domain over the youths to whom he teaches the two mantras of 'BALA' and 'ATIBALA' to overcome all fatigue. Then he initiates them, for he had been a kshatriya before he became a Brahma Rishi, into the mysteries of Dhanurveda. Rama attains perfect mastery over the science and practice of archery and becomes the supreme bowman. He humbles the pride of Maricha. The sacrifice of the sage comes to a successful conclusion.

Then comes the invitation to Sita's Swayamvara. Viswamitra sets out with the lads and reaches the Court of Janaka. Encouraged by him the boy prince to

the envy, despair and stupefication of the assembled chiefs, bends the bow so hard that it breaks in stringing. The prince has performed the impossible for others and wins the hand of Sita. Ravana who had set his heart upon the matchless bride, now stung by pride and jealousy begins to cherish bitterest hostility to Rama which ultimately leads him to ruin and destruction. The lining of the two events, the sacrifice and the Swayamvara possesses profound dramatic interest. Viswamitra's visit which for the moment seemed to frustrate the hopes of Dasaratha for the early marriage of Rama, proves the most effective means of their rapid fulfilment. Rama perhaps could not have won his bride without the training in archery under the royal sage. The fight with Maricha is indeed the test and trial of Rama's prowess before the more hazardous event of shivering the bow of Siva. Thus a whole series of dramatic events is exquisitely suggested by stressing and connecting the two occasions for the rapture of Viswamitra.

In both these acts of unparallelled heroism Rama comported himself with Grace and Charm. He seemed to accomplish them with careless ease. In fact his loveliness was set off to greater advantage when in sympathy with the rhythmic motion of his limbs his lustrous locks of hair waved in endless beauty. Viswamitra was delighted beyond measure upon beholding the transcendental beauty of Rama, the exquisite bewitchment of the rocking ringlets even in the very act of wielding the ponderous bow to exhibit the supremacy of his skill. Herein you find how Tyagaraja with a genius that is not inferior to Valmiki's, presents the two parallel aspects of Rama, the human and the divine. From the human point of view it is natural enough that Viswamitra should be moved profoundly by the unspeakable personal attraction of Sri Rama, the resplendency of the silken locks of curly hair, their graceful motion about the forehead, the effortless ease in acts of utter strength and the victorious achievement of purposed ends. The sage had yet greater reasons to be elated. Had not his sacrifices prospered? Had he not succeeded in making Rama the supreme archer? Had he not been instrumental in making the prince the Lord of Siva? He was happier than a father who finds his son excel him in skill and learning.

Side by side with this, the presentation of the divine aspect is unmistakable. Was Viswamitra who had undergone untold suffering to renounce his kingly caste to become a Brahmarishi, the person who would be enchanted by the physical beauty of a human being? His ecstasy was, indeed, the result of his awareness that whom he saw before his eyes was the Divine person to attain whom he had sacrificed so much. It was the bliss of trance in the presence of the Godhead. It was the greatest experience, the final goal of all who seek liberation from the cycle of birth and death. What a great piece of good fortune it was to have the Lord of

the Universe for his protege following and obeying him like his own dear child. The rapture of the sage was nothing less than the supreme ananda, the transcendental stage of the perfected being wherein one sees the Lord in oneself and oneself in the Lord. This was from his own individual point of view. But were there not other reasons for God-intoxicated ecstasy? The seer would know from the unsurpassed valour of Rama as displayed on the two critical occasions that the prince could succeed in destroying Ravana and thus fulfil the high purpose of the Avatar. He had laid the foundation for it in the marriage of Rama with Sita. Was not the sage to rejoice at the prospect of the world being rid of the forces of evil?

All these ideas and many more for those who contemplate intensively upon the beauties of the song are suggested by a few words and phrases in it. There is no greater or worthier interpreter of Valmiki than Tyagaraja. The composer is not content to draw upon the epic of the adikavi. He makes use of many other sources like the Ananda Ramayana, Adbhuta Ramayana, Adhyatma Ramayana, the traditional legends and lastly the high inspiration of his own prophetic soul. His picture of Rama and the colourful incidents of the hero's life are drawn with such vividness and fervour and in sight that you are left wondering how so much meaning is possible in so few words. His expressions are the flood gates of thoughts and feelings of oceanic magnitudes.

Tyagaraja excels all other poets in the aptness of his chosen words. The expressive possibilities of his language are immense. Terms like "Ranmuni," the royal sage or ' Ponguta," the swell of ecstasy are not used at random. They convey a significance unlimited in their scope. The highest art is properly suggestive and Tyagaraja is the supreme master of it.

Let it not be supposed that the greatness of Tyagaraja is to be seen only in the richness of his bhava. The most amazing accomplishment of the composer lies in the expression of these comprehensive ideas by means of the universal language of tones. By the perfect harmonization of bhava and raga he achieves a unity of thought and music the like of which is unknown in an equal measure in the songs of other Vaggeyakaras. More often than not his sangatis convey the dynamic implications of the bhava. For instance can the wavy motion of the locks be suggested better than by the musical phrase for "adagagani" where the grace of Gamaka keeps steadily oscillating between Rishabha and Madhyama? Notice again the sangatis of increasing range corresponding to the words "Etupongeno," conveying the notion of the increasing swell of rapture. Examine the musical equivalent of "Cheluvumiraganu" meaning in transcendental loveliness and you find the top notes of the compass used. When the highest flourish of

beauty is to be implied it is but natural that the limit in the tara sthayi should be reached. Formerly madhyama used to be that limit. Recently, however, not quite happily it has been extended to the Panchama. This is an unwarranted innovation meant more to show the vocal range of the singer than to respect the traditional form of the raga. Madhyama is of peculiar importance in this raga which orginated in the earliest times on that note itself as I shall presently show. To limit the range to the tara Madhyama is round in principle and consonant with the best practice.

The song as is well known is set in the notable and familiar raga Madhyamavati. To understand the aptness of the mode for the sentiments of the song it will be necessary to determine the predominant rasas in it. Sringara, Vira, Adbhuta and lastly, perhaps mostly, Santa of the highest kind are the principal emotional rasas in the piece. The type of Sringara is that of boundless lyricism coupled with a sense of fulfilment and with the spirit of buoyancy and delight. This variety which implies a pride of victorious feeling at the success of the object of love is near allied to heroic sentiment. For both these kinds of feeling of love the hero and exultation for his truimph in war, a clear straight pentatonic scale and mode with the bright rishabha are best fitted. It is equally suited to express pleasant surprise at the well nigh impossible feat of arms. A scale of five notes is on all accounts primitive in character. A raga based on such a scale is apt for the expression of primeval feelings like war, love and wonder. At any rate no other raga harmonizes these sentiments to the same extent as Madhyamavati.

More than all the dominant rasa in the song is santa of the highest spiritual quality. The vital phrase which gives the key to the rasa is " Eutopongeno." It is the verb in the sentence. The pleasure of feeling is not of the sensuous kind, but the pure bliss of mind in a state of perfect equilibrium. It is the rapture of Samadhi where peace and knowledge reign. How wonderfully Madhyamavati can express Santa Rasa could be understood upon examination of the history of the Raga and the character of its notes. It is a familiar experience for most of you that Madhyamavati concludes a concert. If you ask for the reason of it you are told that the mode is the atonement for possible lapses. The answer is in a way satisfactory, but is apt to provoke another question why that mode of all modes should be deemed to possess the power of expiation. The true explanation is to be found in the character of the notes of the scale. The Srutis or Microtones of our Gamut are derived on the basis of the parallel progressions of the dual consonances of the fourth and the fifth or Madhyama and Panchama bhavas. In addition to Shadja, Madhyama and Panchama, the first progression of Madhyama bhava gives the flat Nishada and the first progression of Panchama bhava gives the sharp

Rishabha taken in the Madhya Sthayi. A further progression of each Ratis would give the Kharaharapriya scale. More progressions would give in parallel ratios other Srutis from which other scales could be formed. While the first complete scale in the progression is Kharaharapriya the earlier scale of five notes which are the minimum for the foundation of a Raga, is that of Madhyamavati. Thus the notes of this scale are nearest related to Shadja by the principle of Samvadadvaya. In the Hindu scale of 22 Srutis the concord of the Madhyama and Panchama furnish the basis for the derivation of tones from which a selection under certain limitations is made for forming a scale. Thus Madhyamavati being the first, though not the full, scale carries in its notes the highest possible measure of consonance through Madhyama and Panchama and as such is calculated to produce the greatest sense of harmony. Madhyamavati is thus rendered as the final melody of a concert so that it might by the natural harmony and sweetness of its notes obliterate any trace of discord produced in the mind of the hearers by the neglect or imperfections of the musician. The Raga is, therefore, an inherent capacity to produce a most pleasurable feeling by the nature of its notes if not by the skill of the performer. As every artist would desire to leave the final impressions most favourable, Madhyamavati is rendered even after the Mangalam. The melody is the consummation of a concert and is full well capable of standing for the final beautitude of God vision which Viswamitra experienced in the ecstasy of "Hoponguta". It is the Raga of perfect harmony or Santa.

There is perhaps another reason based on tradition savouring a little of superstition, for the rendering of the mode at the conclusion. The old name for the Raga was Madhyamadi. It was rendered with the Madhyama as the starting or fundamental note and omitting 'dha' and 'ri' of the Shadja grama or the primordial scale. The ancients did not choose to play the Raga with 'Sa' itself as the fundamental omitting 'Ga' and 'Dha' as the Rishabha in the Raga was required to be a full Chatusruti. The Raga was, therefore, originally called Madhyamadi. The name implied the beginning and the middle and excluded the end. An idea that there was no termination to the mode gradually evolved. Endlessness meant infinity and eternity since Viswamitra enjoyed the bliss eternal, Madhyamadi was the proper mode to suggest the conception of infinity. It is only natural that Musicians who dreaded an end to their career, were anxious to conclude their performance with a Raga which in the name was devoid of end.

There is excellent reason, therefore, in science, tradition and prejudice for esteeming Madhyamavati as the crown of the Kachery. Since the supreme happiness which Viswamitra experienced upon realizing the divinity of Rama is

the very summit of spiritual achievement, no Raga other than Madhyamavati is in perfect harmony with the very core of the Sahitya. The conjoint effect of raga and bhava in absolute unison creates in us the same thrill of ecstasy that the royal sage and the saintly composer felt.

The rhythm of the song is extremely simple. Generally Tyagaraja avoids complicated 'Talas,' for the unbound spirit charges at the rigidity of artificial rhythms. Natural as his rhythms are, the 'Rupaka Tala' of the piece is Madhyamakala and is almost elementary in character. It is such that without dominating the music, it serves but to regulate the flow of melody. The Tala of three units, the natural effect of reduction in Madhyamakala of a measure which ordinarily has six units, well fits in with the heroic sentiment and the rapid march of events envisaged in the Kirtana. Tyagaraja has so refined, softened and subdued his rhythms that they lose all their grossness and become spiritualized.

The perfect harmonization of sense, melody and rhythm in the compositions of Tyagaraja invests them with infinite charm and interest. They are the embodiments of the eternal elements of truth and beauty. A critical study of them is the highest education for body, mind and soul.

I hope I have indicated to some extent the immense benefit which students of music would derive from an intensive appreciation of the songs of Tyagaraja. His Kirtanas as well as the pieces of other great composers present the truest picture of the Ragas of Carnatic Music. A scrutiny of them Swara by Swara is the surest path for the acquisition of a thorough knowledge of Ragas. Each phrase is so suggestive that new ideas come into your mind to help and inspire you in your 'Alapana.' I trust the music college whose completion of a quarter of century of useful work we are now met here to celebrate, will consider it an important function to train its pupils in the critical appreciation of the masterpieces of the eminent Vaggeyakaras. I cannot conceive there is a higher duty to discharge.

I congratulate the college on the good work already done. I wish it a long and prosperous career in the inculcation and spread of the highest ideals of Indian Music.

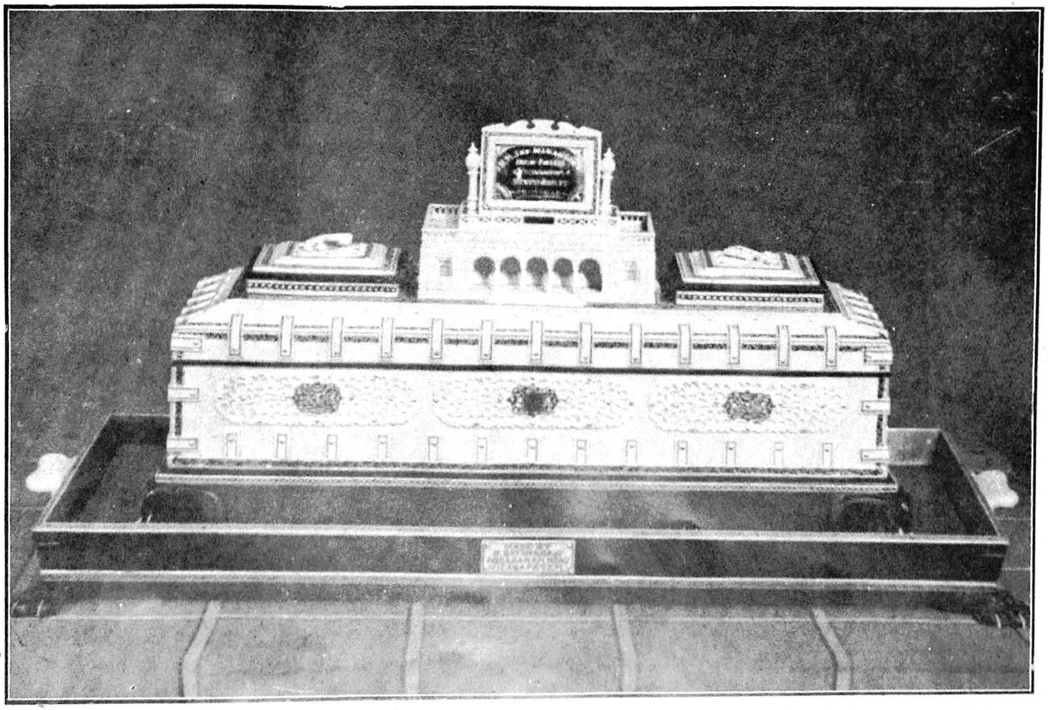

IVORY CASKET PRESENTED TO THE RAJAH SAHEB

ADDRESS

To

Sri Sri Sri

MIRZA RAJAH SRI PUSAPATI VIZAYARAMA GAJAPATI RAJ
MAHARAJ MANYA SULTAN BAHADUR

Rajah Saheb of Vizianagram.

Beloved and Enlightened Prince,

We, the President and Members of the Silver Jubilee Celebration Committee most humbly present this token of our esteem, loyalty and gratitude to your noble, illustrious and munificent House and to you, its equally illustrious scion.

The Music College is one of the brightest jewels of the Vizianagram crown, ever spreading its glory to the remotest corners of our Motherland.

The Music College owes its origin to the far-sightedness of Sri Viziaram Gajapathi Maharaj and the present Dowager Maharani Saheba patrons of fine arts who cherished the ambition of establishing in this historic city a Sarvakala Vidya Peetam for the victory of the human soul through Vidya. The Sri Viziaram Gana Pathasala was started on the 5th February 1919 with a staff whose names are household words throughout the length and breadth of our country. The institution soon began to attract students even from as far south as Rameswaram. There could be no better proof of the nobility of the founder than that all the expenses of the College were met very liberally from his private purse.

His successor the late Sri Alakh Narayana Gajapathy Maharaj, famed for his love of the country's glorious traditions, animatad and inspired the professors and their pupils by his frequent visits to the institution and by his large-hearted grants. It was only during his time that the institution came to deserve its title of "The Music College."

This College was at the time of its inception the first of its kind in South India. We are perfectly confident that, under the aegis of the Maharani Saheba of Vizianagram, a great lover and zealous patron of music, and under the protection and fostering care of your discerning generosity, the College will continue to be the foremost centre of the fine art in the whole of India.

The Maharaja's Music College is unique in the land, for here tuition is free to all. All those that have passed out of its portals have secured for the College a great reputation in the country. To-day large numbers of both sexes are seeking admission and only limitations of accommodation in the College and in the Free Boarding House are operating as checks on its further numerical growth.

We are deeply beholden to you. Rajah Saheb, for granting us the privilege of your company this morning. We admire the analysis, the originality of thought, and the depth of learning characteristic of your speeches and pronouncements. We marvel at your extreme simplicity, boundless generosity and readiness to lead us in all good causes.

We fervently pray to the Almighty to grant you long life and robust health to lead the nation from poverty unto plenty, from gloom unto light, from ignorance unto wisdom. May God shower His choicest blessings on your ancient and magnanimous House!

M. R. MUSIC COLLEGE,
Vizianagram.
19—11—45.

We remain,
Beloved Rajah Saheb,
Your most obedient and loyal servants
MEMBERS OF THE JUBILEE COMMITTEE.

REPLY

LADIES AND GENTLEMEN,

It gives me the greatest pleasure to thank the members of the Jubilee Celebration Committee for the greetings they have extended to me. It is with great pride that I look upon this great occasion in the life history of this institution. It is truly one of the living embodiments of the past achievements of my forefathers. I can at this moment cherish some of their reflected glory in the being and maturing of this embodiment of art. But, this does not mean that I should visualise this institution with static dignity. If that be the outcome of my purpose, then there would be little purpose in the ideals of progressive thinking which I pride myself of. Therefore, although it is really not difficult in extending, stabilising and improving an effort of thought—in comparison with formulating and putting forward a new one - still individuality and success need not always be original. Therefore, I have come to the conclusion that much has to be still done to enhance this institution. So, with all my heart, I have listened to the present limitations confronting this institution and although young, I feel the responsibilities of a father, and will, therefore, try to rectify them as soon as possible.

The first thing seems to be the solving of the housing shortage and digressing - this is to be solved in the other institutions of the Estate. In this direction I find it opportune to state that not only is it a problem of expansion, but also, it is more the problem of co-operation and desire - and this side of the problem is as much your problem as mine - but I am confident that this will solve itself in good time.

PROF. D. VENKATASWAMY NAIDU

Next year, I hope to institute our ancient Indian classical dancing in the curriculam of this College. I have not yet discussed the details with Professor Naidu, our able Principal, who has shed his glory upon this institution, and has done more than any single man in the life of this institution.

Thanking one and all for their greetings and kind encouragement in my future.

UNVEILING OF SRI NAIDU'S PORTRAIT BY SRI T. V. SUBBA RAO

Friends,

I consider it no small honour to have the privilege of unveiling the portrait of the wizard of the Violin, Sri Sangita Kalanidhi Dwaram Venkataswami Naidu Garu. To know him is, indeed, a pleasure. His character and talent are of such solid worth that the more one comes into contact with him the greater is on's regard for him.

He was born in the year 1893 at Bangalore where his father held an officer's rank in the army. Later the exigencies of employment in civil service of some members of the family occasioned their migration to Vizagapatam. Young Venkataswami displayed marked predilection for music and in a family where the art flourished very well. In Vizianagram he found ready inspiration and hearty encouragement. Under the kind tutelage of his own brother, Sri Venkata Krishnayya Naidu, he learnt Violin the cherished instrument of the family and progressed with remarkable speed and ability. He had many occasions to hear the great masters of music who flourished in the Tamilnad and Andhra Desa at that time. The high proficiency acquired at so early an age attracted the attention of musicians and lovers of music alike. In this context, I cannot but recall with satisfaction that the first public performance of Sri Naidu Garu was held on the occasion of marriage in the household of a first cousin of mine who was an old citizen of Vizagapatam.

The fame of the musician spread far and wide, offers of Kacheri poured in. The gana sabha of Cocanada arranged and still arranges for his performances year after year. In the year 1919 he was made Professor of Violin in the newly started College of Music whose Silver Jubilee we are now celebrating. His merit and kindness made him the idol of his pupils.

Unlike other musicians he had not long to wait for honours or titles or public recognition. In 1924 the Maharaja of Vizianagram conferred on him, the title of "Gandharva Vidyabhushanam". In the All India Music Conference held at Madras in 1927, his solo performance attracted wide attention and established

him in the foremost rank of Violinists. Since then he has succeeded in gaining an extensive practice in the south. The founding of the Music Academy in the following year created many opportunities for the audiences of South India to hear, *appreciate and admire him.* He has been a member of its expert committee and a loyal friend of the Academy from its very inception. It knows no more distinguished honoured and willing co-adjuster than Sri Naidu Garu. In 1941 he presided over its annual session and was honoured with the title of "Sangitakalanidhi", the exclusive distinction of only those who are elected presidents of its conference. He has contributed articles to its journal aud has given unmistakable proof of his regard for the academic side of Sangita. He joins the annual concerts of the Academy at no small personal sacrifice.

In the mean while, in the Andhra Desa itself honours came thick upon him. In 1929 the Andhra Sarasvata Parishad decorated him with the title of "Ganakalavisharada". Two years later the citizens of Vizapatam under the presidency of Sri S. Radhakrishna presented him with a costly Violin and a diamond ring in token of their high regard and appreciation of his services for the cause of music. In 1935 the Maharaja of Jaipur honoured him in the traditional manner with presents of ornaments of gold. In 1936 he was appointed Principal of the Music College. He has been for several years member of the Board of studies in Music, in the Universities of Madras and Andhra.

In the music festivals of northern India, in the Indian States of Hyderabad, Mysore and Travancore ; in the presence of eminent men like Tagore, no less than before vast audiences of South India, his delightful Violin play has made profound impression. The passage of time serves but to enhance his popularity.

The Style of Sri Naidu Garu though largely modelled upon that of the late Govindaswami Pillai, has yet a marked individuality of its own. The pronounced distinctness of it perhaps makes his solo performances more attractive than his accompaniments. While he has very successfully supported the foremost singer who he accompained, there is scarcely any doubt that he perfers the freedom of his solos. In his renderings he is equally at ease whether it is a swara, raga or pallavi that he plays.

It is no small tribute to the genius of South India that it has mastered a foreign instrument in the experssion of carnatic music. But there are not wanting critics who speak disparagingly common of the technique of bowing of the Violin. The play of Sri Naidu Garu is a shining example of what skill acquired by careful practice could do to overcome the defects of bowing. His play is singularly free from the harshness of the unexpert use of the bow. In-born talent, acquired skill,

profound devotion to art, deep moral earnestness, high sense of duty and a spirit of humility and reverence endow his music with an enchantment far higher than sensuous delight. He communes with his audience through his instrument. His tastes are Catholic. He is familiar with the Hindusthani and European systems of music.

As a man he is the very pattern of a gentleman. He is of shy, modest and retiring disposition. Though he is negligent of praise or publicity, he has not been slow to proclaim his merit. Kind and inoffensive in speech, soft and graceful in manners, deep and abiding in his affections, he easily wins the confidence and respect of those with whom he comes in contact. He is yet in the prime of life and has many years of fruitful service to the cause of music. May God shower the choicest blessings on him.

OPENING OF THE ACADEMY BY SRI SUBBA RAO

FRIENDS,

I am deeply greatful to you for giving the opportunity to open your Academy of Music. Much as I esteem your kind choice of me for the function, I value it more as your appreciation of the work of the Academy at Madras from whose flaming torch I am privileged to light yet another lamp. May it shine for ever bright and shed its lustre far and wide.

Fortunately we are now living in an age when the art of music has come into its own rightful place. It is recognized as a precious element in general culture. The great sages and seers of old, cynics and philosophers, idealists and materialists, ascetics and epicures have all proclaimed its glory in terms of highest praise. Its universality and unique power of developing every phase of human personality and fulfilling the highest purpose of life remain as unchallenged to-day as two thousand more years ago.

It is a pity, however, that the science of Music is still looked upon with indifference. Lovers of Music are yet to be found who care nothing for those grand and universal laws of acoustics and sound principles of high practice that lie at the foundation of all civilised systems of music. It requires no particular skill or knowledge merely to be pleased of music. Even the brutes have this capacity. Intelligent appreciation and fine aesthetic enjoyment can come only of study and reflection knowledge of science and tradition. More than all, critical examination of the great masterpieces of renowned Vaggeyakaras in a spirit of humility, devotion and reverence would open to our understanding a wealth of ideas unsurpassed. I cannot but pity the ignorance of the narrow-minded votaries of song and dance who speak disparagingly of the exponents of the sastra. They

forget that no serious exposition of the science or practice is possible for any savant who has not had the most intensive experience of practical music. It is easy for any singer to please by learning a piece. The Vimarsaka has to study hundreds of pieces before he can deduce and formulate laws and expound practice. It is far more difficult to be a Lakshanakara than to be a singer. The service which the former renders is precious beyond estimate. It is eternal and illuminating. His fame survives him for ages. Who knows or remembers to-day the musicians who were contemporaneous of Bharata or Matanga, Sarangadeva or Vidyaranya? On the other hand the names of these Lakshnakaras have become immortal. Their monumental works are the great landmarks in the history of our country. Study of their books perpetually inspires us to nobler endeavour. Observance of laws expounded by them is the surest remedy against chaos. While even the most popular singer of to-day runs the risk of being forgotten even before his time, well known Lakshnakaras and Vimarsakas who write or discourse on Sangita sastra are assured of immortality. Their works, writings or speeches will continue for ever to inform and enlighten mankind.

Let not the Academy to be opened be content with arranging only concerts. Do not confuse its function with that of the common sabhas. You cannot justify your name unless you are resolved to promote higher learning in sangita. Intensive research should be one of your aims.

Another important task to which you must set your hands is the maintenance of the highest standards of taste. It is a well known fact that conditions of life for the musicians are now very prosperous. They will spring up in thousands. This is a state of affairs which may be deemed satisfactory enough yet there is a subtle danger lurking in it. The very process of extension of the art among large multitutes carries with it a certain tendency for debasement of high standards of excellence. Only Academies and Sabhas with a fine sense of discernment will act as whosesome restraints upon the growing vice of vulgarisation.

There are other forces of destruction which you have to reckon with. Few institutions have become so musically depraved as the cinema and the radio. Betraying their trust and responsibility for the musical education of the masses they have been seized either with the unabashed spirit of mercinariness or thirst for cheap popularity. Their eyes are fixed for ever either on the box office or licence fees. Their morbid craze for novelty and uncouth experimentation has succeeded only in developing and exhibiting either the monstrous or the obscene in music. There is such a thing as vulgarity or obscenity in music proper as there is in dance and literature. What is an offence in the latter is passed off for virtue in the former. You should set your face against these evils and suppress them with

courage and resolution. In this sacred task nothing can stand you in greater stead than enlightened public opinion. Your first duty will be to refine the taste of the average public and create a sense of appreciation for the noblest pieces of music. Educational propaganda ought to be in forefront of your programme. To direct your activites effectively, you should place at the head a person well qualified in music both on the side of art and science, possessing fine taste, wide culture and power of clear exposition. Draw up a carefully thought out plan of work and go ahead with it.

Side by side with the planning of concerts on educative lines, the study of sangita sastra should be encouraged by the imparting of proper instruction. Tyagaraja was very much alive to the importance of knowing the science. Fearing that his praise of sangita in general might possibly be misconstrued to exclude by implication the desirability of mastering the science, he hastens to add that "Sangita sastra gnanamu sarupya sankhyadame manasa". The composer who was indebted to Narada for Svararnava could not but extol the benefits of musical science. What higher authority than Tyagaraja could be cited for the necessity to study the sastra.

Research must form an equally urgent item in your programme. It should relate to the sastra. Unknown works should be brought to light and edited. On the side of art it should rescue the compositions of the masters and have them recorded for the benefit of posterity. Music lives in tradition and if the continuity is broken it will be lost for ever.

You may study the question of srutis as the basis of practical music and formulate your own results. There is no more fascinating branch of sangita. The greatest minds that have given thought to it have violently differed from one another in their interpretation. This circumstance so far from making you despair should urge you to greater efforts. The facility of modern scientific instruments should be exploited to the fullest advantage. It may be given to you to clarify many points hid in mystery in the writings of renowned lakshanakaras. The significance of the jatis of srutis and their relation to rasas is another interesting subject well worth careful investigation.

You may profitably engage in the study of raga forms from the earliest times to the present day. Though the main character of the greater modes has not radically changed yet they have evolved and are still evolving. In fact almost every work on lakshana professes to make it conform to the changing lakshya. Elaborate and detailed history of the development of the ragas would be an attractive study. The main lakshana granthas will to a large extent furnish

the basis of such history. Scrutiny of such archaic compositions as are still extant will supplement the information and help to construct the history of ragas.

I have but indicated a few lines of activity. There are many more to pursue. The one thing you should guard against is the decline in the standards of taste. I hope I shall not be misunderstood if I should suggest that regular membership of the Academy as distinct from associate memberships, should be open only to those who posses a fair knowledge of sangita at least to the extent of having simple svaragnana. Membership of the Academy ought to be a matter of pride and distinction. In the great academies of France and England, the members are experts in their line. In those countries None who is not an authority on the subject can ever hope to be elected member of an academy. If you aim only at the holding of periodical concerts, even then a learned audience would compel the artist morally, to do his best. Make your Academy a great moral and intellectual force for the advancement of Music. With the patronage of the munificient Maharaja the difficulties of finance, will I hope be overcome. Never for a moment take your eyes off the high transcendental purpose of Music and all will be well.

I have now great pleasure in declaring open the Vizianagram Music Academy. May it live long and prosper and be for ever faithful to the high ideals of Sangita.

MESSAGES

To

The President,

H. H. THE MAHARAJA'S MUSIC COLLEGE,

Silver Jubilee Celebration Committee,

Vizianagram.

Sir,

The origin of this Institution—the Viziaram Gana Patasala—is so vivid in my memory that I can almost see my parents sitting together and discussing as to what shape it should take. During my childhood, we woke up hearing music and we slept hearing music. Barring on Thursdays and Sundays, the Band played here and father seldom allowed an evening to go by without some music performance.

One day while father was at Korukonda, Chaganti Jogarao's son known as the blind violinist—the first student of the Maharaja's Gana Patasala—was led into his presence. On realising the plight of the boy, father said to

Dr. Rama Iyengar "what can we do for this boy" and Rama Iyengar's reply was "if you so please, have him taught music". Thereupon father became contemplative. The music college took roots in his heart. Its foundation was laid.

This is the first Institution of its kind and I wish for its perpetuation under the loving care of my dear Chiranjeevi nephew Vijayaram Raj the Fifth.

I am enclosing my small contribution of Rs. 1,500/-. Interest from it may be utilised for presenting a student of the Patasala with a violin, as the Institution started with a violin.

Fort
Vizianagram,
19th Nov. 45.

(Sd.) ALAKH RAJESWARI DEVI.

∴

Tikamgarh, C. I.
19—1—1945.

Dear Sir,

Please accept my sincere thanks for your kind invitation but I very much regret my inability to attend the Silver Jubilee Celebrations of the Music College due to travelling difficulties and I hope you will kindly excuse me.

I wish the function all success.

Yours sincerely,
(Sd.) APPALAKONDAYAMBA DEVI,
Yuvarani of Orchha.

MAHARAJAH OF JEYPORE

Fort,
(Jeypore Orissa).
23—2—1945.

Dear Sir,

Your letter dated 22-2-1945

(I send herewith Rs. 100/- only in one currency note as my donation to the Silver Jubilee Fund of the Music College of Vizianagram)

I regret I am unable to attend the pleasant function, as I have got tight work here the whole of the next month. (So, you need not take the trouble of coming to this place.)

Wishing the function every success,

Yours sincerely,
(Sd.) VARMA,

Camp: 'Ocean View'
Uplands, Waltair.

Sri Rajah Ravu Sri Venkata Rayakrishna Rangarao Bahadur Yuva Rajah of Kirlampudi thanks very much H. H. The Maharaja's Music College Silver Jubilee Celebrations Committee for their kind invitation for the Celebrations, but regrets his inability to attend the same.

∴

RAJAH OF KOTTAM.

Tuni
E. Godavari Dt.
18—11—1945.

Dear Sir,

I thank you for your kind invitation to the Silver Jubilee Celebrations and the opening of the Music Academy and wish unqualified success to the functions.

Yours sincerely,
(Sd). SRI RAJA VATSAVAI VENKATA SURYA NARAYANA JAGAPATIRAJU BAHADUR GARU.

∴

Rajahmundry.

To

PROF. DWARAM VENKATASWAMI NAIDU GARU,
SILVER JUBILEE CELEBRATIONS, VIZIANAGRAM FORT.

Wishing success for Jubilee Celebrations praying for good future for the new academy.

JAGANNADHARAO BAHADUR,
Zamindar.

∴

YUVARAJAH OF PITHAPURAM

1-A, Nungambaukam High Road,
Cathedral P.O., Madras,
14—11—1945.

Yuvarajah of Pithapuram thanks the members of the Maharajah's Music College Silver Jubilee Celebrations Committee for their kind invitation. But he regrets his inability to be present at the function due to distance. He sends his best wishes.

Office of the Zamindar of
Kapileswarapuram Estate,
Nuzvid,
15—11—1945.

From

Tahavar-O-Jaladat-Dastagaha,

SREE RAJA SRINIVASA APPA RAO BAHADUR GARU,

Zamindar of Kapileswarapuram Estate.

To

The Secretary,
H. H. THE MAHARAJAH'S MUSIC COLLEGE SILVER JUBILEE CELEBRATIONS,
Vizianagram.

Sir,

Many thanks for your kind invitation. I wish every success to the celebrations and institutions.

Yours sincerely,
(Sd.) M. SRINIVASA APPAROW,
Zamindar.

∴

Madras.

PROFESSOR VENKATASWAMI NAIDU,
Music College, Vizianagram Fort.

Wish every success Jubilee Celebration and new Music Academy.

JUSTICE RAJAMANNAR.

B. GOPALA REDDY,

Sudarsana Mahal,
Nellore,
Camp: Madras. 16-11-45.

Dear Dr. Subramaniam,

As I receive your kind invitation for the Silver Jubilee Celebrations of H. H. The Maharajah's Music College, I am filled with a feeling of great regret that I am prevented from partaking in the great festival of celebrations. The loss is mine and it is immense.

The music college with which a great many celebrities are associated has served the Andhras for over a quarter of a century. It has become an unique institution all by itself and many an ambitious student got his training there. I am proud of its achievement and I look forward to an ever-increasing achievement in the future. Ere long, it must institute a diploma course recognised by the University.

With the new currents and tastes in Tamil Nadu, Telugus have to be doubly careful regarding the careful preservation and intelligent improvement of their music which they are privileged to inherit. Telugus are not yet fully awakened to the need of bestowing greater attention to their culture of music and melody. Prof. Venkataswamy Naidu is a rare musician. It is upto us to reap the fullest benefit out of his direction. I wish him along life and pray that he may continue to inspire students to reach the sublime heights of inspiring melody.

I wish the celebrations a splendid success. Indeed you have arranged for a festival and a feast, catering for spiritual and sensual needs. I wish the college an inspiring future.

Yours Sincerely,
(Sd.) B. GOPALA REDDY.

∴

K. RAJAH IYER, B.A., B.L.,
Advocate-General.

"Haridwar"
163, Lloyds Road,
Royapettah, Madras.
13—11—45.

Dear Sir,

I am in receipt of your kind invitation for the Silver Jubilee celebrations of the Music College. I regret my inability to be present at the function, but wish it every success. The Music Academy is a necessary adjunct to the Music School and may both thrive side by side in the advancement of music.

Yours sincerely,
(Sd.) K. RAJAH IYER.

∴

Andhra University,
Waltair.
Camp: Madras, 11—11—45.

My dear Subramanyam,

Very many thanks for your kind invitation to the Silver Jubilee of the Maharajah's Musical College. Your programme makes me feel very sad that I could not be with you on this festive and inspiring occasion. It is my misfortune.

I would have the College improved and affiliated for the B.A. in Music of the Andhra University. We had some plans and projects when Vissa Appa Rao was our Principal. But the Administration of the Estate did not favour. So there was a halt; which I trust won't be a dead stop.

Greetings and good wishes on this auspicious occasion. Many many happy returns of all varieties of metalic and Musical Jubilees. Congratulations to the Estate-a great centre of our culture and all gratitude.

Yours sincerely,
(Sd.) C. R. REDDI.

∴

8, Pachiappa Hostel Road,
Chetput, Madras,
10—11—45.

Dear Mr. Venkataswamy Naidu,

Thank you very much for your kind invitation to the Silver Jubilee Celebrations of your Music College. The programme looks very worthy, but I am so sorry I will not be able to be present. However, I congratulate you sincerely on your reaching your Silver Jubilee. I have always appreciated the grand work your College is doing; when I was at Vizianagram some years ago I took the most keen interest in it. Music, especially modern music, of the high standard you reach must be encouraged, I earnestly hope your College will always continue its work and I wish you the best success in the future years, and a splendid continuation of your grand success.

Yours Sincerely,
Mrs. K. SATHIANADHAN.

∴

Sir C. V. RAMAN, Kt., F.R.S.,
M.A., Hon. Ph.D., Hon. *Nobel Laureate*,
D.Sc., Hon. LL.D.

Indian Institute of Science,
Malleswaram P.O., Bangalore.
17—11—1945.

Dear Mr. Venkataswamy Naidu,

I am glad to learn that you are celebrating the Jubilee of the Maharajah's Music College. I am sure the opening of the Vizianagram Music Academy will give a great fillip to the promotion of the science in Andhradesa. I write to send you my heartiest good wishes for its success.

Yours sincerely,
(Sd.) C. V. RAMAN.

∴

Dr. S. R. U. SAVOOR, M.A., D.SC., I.E.S.,
Director of Public Instruction, Madras,

Madras,
16—11—1945.

Dear Sir,

Many thanks for your kind invitation. I wish your Silver Jubilee Celebrations all success.

Yours truly,
(Sd.) S. R. U. SAVOOR.

M. RUTNASWAMI Esq., M. A., (Cantab.)
Bar-at-Law., C. I. E.,
Vice-Chancellor.

Annamalai University,
Annamalai Nagar,
16—11—1945.

The Vice-Chancellor has great pleasure in congratulating H. H. the Maharajah's College, Vizayanagaram on its Silver Jubilee and conveying his best wishes to the Institution for greater successes in the field of Music in years to come.

∴

K. N. ANANTARAMAN, I. C. S.,
Joint Secretary, Board of Revenue.

Madras,
17—11—45.

Dear Dr. Subramania Ayyar,

I thank you very much for your kind invitation for the Siver Jubilee Celabrations of the Music College. I regret I am not able to come on account of the pressure of work.

The Music College Vizianagram has rendered great service to our country and under the patronage of our Young Raja Saheb it has got a very great future.

With best regards,
Yours sincerely,
(Sd.) K. N. ANANTARAMAN.

∴

S. Y. KRISHNASWAMY, I. C. S.

Development Department,
Fort St. George,
10—11—45.

My dear Naidugaru,

Many thanks for your invitation to the Silver Jubilee Celebrations of the Music College and the opening of the Vizianagram Music Academy. I regret my inability to attend.

Vizianagram has always sustained a high reputation as a centre of are and culture in the Andhra Desa. Music especially has found in Vizianagram a haven where it is nourished with care and affection. Right from the days of the old Maharaja Sir Ananda Gajapathi who was himself a musician of no mean order the tradition of patronising music has been kept up by the Rajas of Vizianagram and from my personal knowledge of the present Rajah Saheb I can state with confidence that this tradition will in the years to come be not only kept up but in several ways improved. We are now living in an age in which the rich traditions of the past are in danger of losing character by dangerous liaison with extraneous influences. These are

seductive on the surface but in the long run they will only lead to loss of individuality without which no art can remain pure for long and it is to be hoped that the Vizianagram Music College and the Academy will help to retain the purity of our old tradition in the field of music.

Yours Sincerely,
(Sd.) S. Y. KRISHNASWAMY.

∴

SRI S. PARTHASARATHI IYENGAR, B.A., M.L., I.P.,
Inspector-General of Police.

Trivandrum,
14—11—1945.

Dear Professor,

Thanks very much for your kind invitation to attend the Silver Jubilee Celebrations of your College.

I find from the programme another aspect of the unity of India in Music.

I wish the function success and your institution long life and trust it will do its best to achieve your ideals. How much I wish I were there now.

Yours sincerely,
(Sd.) S. PARTHASARATHI.

∴

B. RAMACHENDRA REDDI, C.B.E.

Buchireddipalem,
Nellore Dist.
15—11—1945.

Sir,

Thanks for your invitation to the Silver Jubilee Celebrations of H. H. the Maharaja's Music College, commencing on the 19th inst. I wish the Celebrations all success. I trust that the Maharajah Saheb will do all that he can to further improve the college.

Yours sincerely,
(Sd.) B. RAMACHENDRA REDDI.

∴

Sri THALISETTI RAMARAO, B.A., B.L.,
Assistant Dewan to
Maharaja of Jeypore.

Jeypore (Orissa)
Camp: Kamara
14—11—1945.

My dear Naidu Garu,

The Maharajah's Music College was started at a time when the teaching of music in Andhra depended on the sweet will of musicians and the need

for corporate effort was keenly felt. That the College is now celebrating its silver jubilee is due to the splendid and unstinted patronage of the culture loving Vizianagaram House which had the vision to start it. The Andhras who set up traditions which are now appreciated even outside India have lost their leadership and the very spirit which established these traditions seemed to have died out. We are now driven to the need to depend on the productions of bygone times and to submit ourselves to the degenerate and hybrid theatre and screen music. The work which is still to be done is vast and it is the wish of all lovers of music that the College should enlarge its field of activities by starting an Academy also and thereby catering to the changing needs of our nation.

I wish the celebrations all success.

Yours sincerely,
(Sd.) T. Ramarao.

∴

K. RAMAKRISHNAIYA, M. A.,
Senior Lecturer and Head of the Telugu Dept.,
University of Madras.

28, Singarachari Street,
Triplicane,
Madras.
16—11—1945.

Dear Sir,

I am in receipt of your kind invitation in connection with H. H. Maharajah's Music College, Silver Jubilee Celebrations.

As an old member of the staff of the sister-college of Arts, under the mauagement of the Vizianagram Samasthanam, for over a decade who watched the activities of the Music College, with great interest, I feel particularly gratified to see this college celebrate its Silver Jubilee. I wish the function every success, and also hope that the two portraits to be unveiled, of the Principals past and present, two men of outstanding originality in the field of music in Andhra Desa, will prove a source of great inspiration for all students of music, on whom devolves the duty of bringing higher up the general level of the taste for music in Andhra Desa.

Please convey my felicitations to Professor Naidu Garu.

Thanking you,
Your sincerely,
K. Ramakrishnaiya.

C. R. PATTABHI RAMAN, B.A. L.L.B., (Lond).
Barrister-at-Law., Advocate.

The Grove Tenampet.
Madras, 14—11—1945.

Mr. C. R. Pattabhi Raman thanks the Maharajah's Music College Silver Jubilee Celebrations Committee for their kind invitation to the celebrations on the 19th, 20th and 21st instant but greatly regrets his inability to attend the same. He wishes the function all success and the college many many more years of useful existence.

∴

N. VENKATARANGA AIYANGAR, B.A., L.L.B.,
Advocate.

Kurnool,
9—11—1945.

Dear Sir,

I have great pleasure to see in the News Paper that the music college is to celebrate its Silver Jubilee on the 19th, 2‹th and 21st of November. The institution deserves great congratulation and the fact that it is popular is because of your ardent love for music and enthusiasm shown for the improvement of the institution. I wish the function all success.

On the occasion of the celebration of the Silver Jubilee of the institution I wish to read a paper of "Indian Music". Kindly let me know whether an opportunity will be given to me and if so the date on which you wish to fix the engagement.

With kind regards,
Yours sincerely,
(Sd.) N. Venkataranga Aiyangar.

∴

"Duty is Love"
Sri RAJA KANDREGULA SRINIVASA JAGANNADHA RAO BAHADUR,
Zamindar.
Gazzaram & Kalipatnam Estates.

Rajahmundry,
17—11—45.

Dear Venkataswami Naidu Garu,

We are exceedingly glad to hear about the Silver Jubilee Celebrations of your Maharajah's Music College. We thank you for your kind invitation.

We wish every success for the Silver Jubilee Celebrations and for the Vizianagram Music Academy, which is annonced to be started. We hope

that your Maharajah Saheb will build it up in future to be a unique institution in our Andhra Desa.

I wish I were with you on this happy occasion, but unavoidable work in connection with our Sree Gouthami Vidya Peetham detained me. Kindly excuse my absence and oblige.

Yours Sincerely,
(Sd.) R. K. S. JAGANNATHA RAO BAHADUR,
Zamindar.

∴

P. V. RAMANUJASWAMI, M.A.,
Director.

Sri Venkateswara Oriental Institute,
Tirupati, South India,
17—11—1945.

Sir,

I am very grateful to you for your kind invitation to the Silver Jubilee Celebrations of the Maharaja's Music College; but I am only sorry that owing to preoccupations, I cannot attend and enjoy the function. The Music College is a unique institution in the country and it is chiefly responsible for raising the general standard of music in the Andhra country. It is another standing monument to the generosity and patronage of arts of the illustrious House of Vizianagram. We all hope that the College will not only enjoy the same patronage from the present Raja but will also have its scope enlarged. I wish the function all success and the College many more years of useful work.

(Sd.) P. V. RAMANUJASWAMI,
Director.

∴

D. NARASARAJU, M.L.,

32, Lloyds Road.
Royapettah Post.
Madras, 17—11—1945.

Sir,

I thank you for your invitation in connection with the Music College Silver Jubilee Celebrations. I am really sorry I am unable to personally attend and share the joyousness of the function. There cannot be any doubt that the whole of Andhra Desa may well be proud of the occasion. It is a matter for congratulation that the Music College has rendered valuable service to the cause of music and is in a position to celebrate its silver jubilee. Not a little of the credit of the career of the music college goes to the Royal Family of Vizianagram whose munificence has enabled the institution to do the good work it has done.

Yours sincerely,
(Sd.) D. NARASARAJU.

S. REGUNATHAN.

9-A. Venkatappa Road,
Tasker Town, Bangalore Cantt.
19—11—1945.

Revered. Professor,

I am pleased to convey my happy felicitations to the Music College, Vizianagaram, on the occasion of the Silver Jubilee Celebrations.

With the association of Sri Dwaram Venkataswami Naidoo, the Principal, begins a glorious future to the college and to the cause of music.

I wish many happy returns of the occasion, thus revitalising the country into a land of Ghandharvas that it once was.

With due regards ever,
Your sincerely,
(Sd.) S. REGUNATHAN.

∴

Vissa APPA RAO.

Camp. Tirupati.
13—11—1945.

Sir,

I thank you for the kind invitation. I am sorry I am unable to attend the Silver Jubilee Celebrations.

May I suggest to the Silver Jubilee Celebrations Committee to take this auspicious opportunity to request His Highness The Maharaja Saheb to be pleased to take the necessary steps to affiliate the College to the Andhra University for the Diploma Course in Music ?

I wish the celebrations a grand success.

Yours sincerely,
(Sd.) V. APPARAO.

∵

Vaggeyakar-Ratna
HARI NAGABHUSHANAM, B. A.,
Ex. Vakil. Voco-solo-Violinist,
Masulipatam.

Camp Musulipatam,
11—11—1945.

To

M. R. Ry. K. R. SUBRAMANYAM GARU,
President, H. H. The Maharajah's Music College,
Siver Jubilee Committe, Vizianagram.

Dear Sir,

I thank you for your invitation to me to attend the Silver Jubilee Celebrations of H. H. The Maharajah's Music College. It is highly gratifying to

note that the College has attained its silver jubilee stage, in such a short time, as it were. Thus I say since it looks so to my mind, with my happy reminiscens of its opening function, with which I was connected in a way. The then Maharaja Saheb was pleased to invite me and get me over there for consultation, and inaguration of the College, a novel feature of the times. The late renowned K. Narasingarao Pantulu Garu, a proprietor and lover and accomplished artist of music, was entrusted with the formation, and formulation of the institution, and his respect for my personality, I learnt, was the cause of the Maharajah's Special invitation to me. I was His Highness's favoured State guest, for about a week or so, with all the formalities and amenities, such a position of honour involves and implies—Special residence, Special look, Special peons *etc. etc.* The inaguration-Committee sat with me, took my counsel and formulated the essentials for the running of the institution. They prepared the syllabuses; they made the appointments of College Staff *etc. etc*—all according to my advice and choice. The Principalship was offered to me, and Mr. Narasingarao put forth strong pleas to make me yield to him; but I had to decline the offer for several reasons. I was a very busy promising Lawyer then, and my income was more than Rupees two hundred a month. The salary of the principal, was, they said, fixed at Rs. 75/- only per month. If I accepted the post, he said, I would be paid Rs. 100/- per month. I replied I would accept it provided I would be started on a monthly salary of Rs. 200, with yearly increments as in the case of the principal of the Maharajah's Sanskrit College. This, the Committee was not prepared to do, and I had to decline their offer of principalship to me. Then I was asked to decide as to who should be selected as the principal, the choice havin g had to be made between two applicants Messrs. Vina Venkata-ramanandas and Narayanadas. Mr. K. N. Rao seemed to favour the case of the latter, for his own reasons, and I could not but support him in the latter's choice, on the ground of his English and Sanskrit culture, in addition to his attainments as a musician. The other appointments were also made, pursuant of my wishes. Then the question arose as to who should be the Violin Professor—Mr. Varanasi Brahmiah Sastry or Mr. Venkataswamynaidu. The former was a well known figure then in the world of art, and I personally knew him and his attainments. The next morning Mr. Naidu came on the scene all too unexpectedly and Mr. Narasingarao asked him to go and see me. I then heard him for about two hours at my residence, in a regular performance arranged for my sake. I was quite satisfied with his display of the art and recommended him to the post, in case Mr. Brahmiah Sastry would not be available. The proverb that 'a bird in the hand is worth two in the bush' was applied, and Mr. Naidu was appointed Violin Professor. The illustrious sastry lost a chance whereas our present celebrity Mr. Naidu came upon a fortune as it were, all unexpected.

That such Mr. Naidu, my esteemed friend, has since been the principal of the College and has scored the honour of organising the Silver Jubilee Celebrations bears testimony to the unseen hand of the Almighty in the shaping of events, in the universe.

That the portraits of the two illustrious principals of the College are to be unveiled by two such equally eminent personalities in the course of the present celebrations is a matter for jubilation throughout our province, Andhra Desa in particular.

How I wish I could be there to witness the functions on the programme; but my present health condition prevents me from doing so.

The work of the College, during these twenty five years of its existence, amply justifies its continuance for ever and ever. I have come across some of its worthy pupils in Veena and Violin, and have no hesitation in saying that they have brought credit to the College and its professors. May it bring forth many more such worthy products, in all fields of its activity.

May the Lord Sri Ramachandra confer His choicest blessings upon the present Maharajah Saheb, the College Staff, and all others connected with the institution, and make it the pride of the Andhra Province.

Wishing God speed to the functions on the programme.

I beg to remain,
Dear Sir,
Yours sincerely and respectfully
(Sd.) Hari Nagabhushanam.

∴

Gana Kala Visarada
ARIPIRALA SATYANARAYANAMURTY,
Violinist & Author.

Sundara Vilas.
Gandhinagar, Bezwada.
15—11—1945.

Dear Sir,

I thank you very much for the kind invitation you have extended for the Silver Jubilee Celebrations of His Highness The Maharaja's Music College to be commenced from the 19th instant onwards. It is indeed a matter of rejoicing to see that the Silver Jubilee Celebrations of the Maharaja's Music College are conducted. I am sure it is the opinion of one and all of not only in Andhra Desa but also throughout India, if I say that the honest labours of the conductors of the School have been fruitfully realised in this celebration of the Silver Jubilee function of the College.

Vijayanagaram Samasthanam is one of the most ancient Samasthanams in Andhra, which is well-noted for its patronage of the Art of Music for a long time. The fact that from the time of His Highness Sir Ananda Gajapati Maharaja, who is not only a scholar of letters but a great patron of the Arts, when the College was started, it has been improving with rapid strides and has now come to the stage of conducting its Silver Jubilee Celebration, is a matter for which the Royal Patrons of this house are to be congratulated on this happy occasion, when scholars from different parts of India assembled together in a congregation to witness this happy function.

I am very happy to note that Dewan Bahadur Kommareddy Suryanarayanamurthi Naidu Garu, who is himself a patron of Music for the last so many years by establishing the Saraswati Gana Sabha at Cocanada on firm and sound basis, which has given impetus for scholars of Music, has consented to open the celebrations and Sangeetakalanidhi T. V. Subbarao Garu, who has combined in himself a scholar and a Critic of Music has consented to preside over the Celebrations. The combination of these two great men, one who is a patron of Music and the other a scholar and critic, who is famous throughout India for his scholarly contributions for the research of Music really enriched the prestige of this grand function on this happy occasion.

The opening of the Vizianagram Music Academy is a welcome function and a long-felt want of the Andhra Musicians, at a time when research in Indian Music is mostly required in the present-day chaotic conditions of the Art of Music. Scholars are sure to find interest in this Music Academy and I hope and sincerely believe that the Music Academy will in course of a very short time under your able and experienced guidance develop into a mighty one and take its rightful place among the Academies of the country.

I am sure that under your scholarly and able guidance the vicissitudes that one has to face in the conduction of great institutions like the Music College have been successfully got through and the fact that today the institution is able to celebrate its Silver Jubilee is a great Proof of the intense love you have for your institution. It is our duty to remind ourselves of Sri Ajjadadibhatla Narayanadas Garu of the late revered memory, whose portrait is to be unveiled presently on this happy occasion.

I have with great pleasuse noted the programmes of Ustad Bismillakhan and Vidwan Chembai Vaidyanatha Bhagavathar, and felt greatly impressed with the cosmopoliton outlook you have evinced in arranging two different types of Music, namely one Carnatic and other Hindustani, which are unique types by themselves.

I wish I could have been present on the happy occasion to meet many friends but owing to recent illness I am sorry I will not be able to utilise the opportunity of attending these grand celebrations.

I wish the Music College many more long and useful years of service. I hope to see its Golden Jubilee also celebrated with more pomp and grandeur.

Thanking you once again.

Yours Sincerely,
(Sd.) A. SATYANARAYANAMURTHY.

∴

University of Madras,
Triplicane P. O., Madras,
16—11—1945.

Sir,

Thanks very much for your kind invitation to the above celebrations and the connected functions. I very much regret my inability to attend the same due to pressure of work. I wish the celebrations all success. I am glad the inaugural function is being performed by Diwan Bahadur Kommireddi Suryanarayanamurty Naidu Garu, the revered rasika in the realm of South Indian Music. The Cocanada Annual Music Festival which has been taking place for over three decades is a standing monument to his untiring zeal and enthusiasm in the cause of presenting to the public, the highest type of classical music. It augurs well that the new Academy is being opened by the distinguished scholar and veteran in the realm of musicology, Mr. T. V. Subba Rao.

Vizianagram has carved for itself a permanent place on the map of Indian Music, not only by the munificent patronage extended to musicians by its Rulers, but also by the establishment of a Music College. The College is fortunate in having as its Principal Prof. Dwaram Venkataswamy Naidu Garu, the distinguished Violinist. I wish the college all prosperity and a glorious future. I hope that very soon the college will get affiliated to the Andhra University and become an Institution for the imparting of instruction in Degree courses in Music.

Yours sincerely,
(Sd.) P. SAMBAMOORTHY,
Head of the Department of Indian Music.
University of Madras,

Gayakasarvabhouma Parupalli
RAMAKRISHNAYYA PANTULU, B.T.U.

Gandhi Nagar, Bezwada,
15—11—1945

Sir,

Your invitation for the above celebrations and many thanks.

As I have an engagement with the A. I. R. Madras on the 17th, I am afraid I may not be able to be present in person at the celebrations.

May I in the first instance be permitted to offer my hearty congratulations to Sree H. H. The Maharajah of Vizianagar for starting and successfully conducting the Music College for the past quarter of a century and for the opening of the Music Academy now.

It is really very fortunate that Sree Diwan Bahadur K. Suryanarayanamoorthy Naidu Garu who has been giving encouragement to Music for over 40 years by starting a Gana Sabha at Coconada is the opener of the function and Sree Sangeeta Kalanidhi T. V. Subba Rao Pantulu Garu who has been one of the founders of the Madras Music academy is the President of the celebrations.

I also congratulate Sree Sangeeta Kalanidhi D. Venkataswami Naidu Garu, who I believe is the gentleman behind the celebrations, in this connection.

I pray that God may shower his choicest blessings on the Music College at Vizianagar and the Newly started Music Academy.

Thanking you, Sir,

Yours Sincerely,
(Sd.) Parupalli RAMAKRISHNAYYA PANTULU.

∴

V. NAGIAH,

16, Dr. Nair Road,
Thyagarayanagar, Madras.
13/17th Nov. 1945

The President and the members of H. H. The Maharajah's Music College.
Silver Jubilee Celebrations Committee, Vizianagram.

Dear Sir,

I thank you most profoundly for the invitation sent to me for the Silver Jubilee Celebrations of the above College.

Pressing engagements prevent me from participating in the grand celebrations but my spirit will be there to invoke the Almighty's blessings on the happy occasion.

As one who has devoted his life in the service of Fine Arts and as an ardent votary of the Muse, I send you my heartiest greetings and pray the Almighty to bless you all with excellent health and long life to foster the great institution under your loving care, guidance and inspiration.

I remain,
Yours humbly,
(Sd.) V. NAGIAH.

∴

BEHATHA RAJA RAO,
Veena Vidwan.

Wigram Road, Rajahmundry.
18—11—1945.

Sir,

I am in receipt of your kind invitation for attending H. H. the Maharajah's Music College Silver Jubilee Celebrations to be held on 19th, 20th and 21st November 1945, and I very much regret to write to you that owing to pressure of work I am unable to attend the same.

I heartily wish the celebrations a great success and I wish that the Maharajah's Music College shall gain strength from year to year and spread its musicians throughout Andhra Desa and the whole Mother India and thus rear more and more Music Devotees.

I once more extend my thanks to the organisers of the celebrations of the Silver Jubilee of H. H. The Maharajah's College.

Yours sincerely,
(Sd.) B. RAJA RAO.

∴

S. N. MURTI

All India Radio,
Egmore, Madras,
12—11—1945.

Dear Prof. Naidu Garu,

I thank you for your kind invitation for the Silver Jubilee Celebrations of the Music College. It would have been a great pleasure to attend this unique function. I regretfully have to deny myself the pleasure as I am leaving for Delhi on the 18th instant and am not likely to return before the end of the month.

Vizianagram has always been the seat of Musical learning in Andhra Desa and the great institution of which you are the illustrious head has done a great deal of poineering work in the cause of advancement of Carnatic Music. With your catholic outlook unfettered by mere tradition I have on

doubt the institution will be responsible for training true musicians that will fill the country with "Sweetness and Light".

Yours sincerely,
(Sd.) S. N. MURTI.

∴

Trivandram

To

Venkataswamy Naidu, Principal,
Music College, Vizianagram Fort.

Hearty greetings best wishes jubilee function pray long career usefulness for college.

SRINIVASAN.

∴

MUSIRI SUBRAMANIA IYER.

Mylapore, Madras.
17—11—45.

To

Sangita Kalanidhi Prof. D. Venkataswami Naidu Garu,
Vizianagram.

Dear Professor,

Many thanks for your kind invitation for the Silver Jubilee Celebrations of H. H. The Maharaja's Music College, Vizianagram has a great tradition for patronising fine arts especially music. The Music College has earned a name which is presided over by no less a person than your good self who has done great service to the cause of music.

In this Gala occasion of the celebration of the Silver Jubilee I send you my warmest congratulations for the advancement you have brought and I devoutly wish the institution to grow from strength to strength under your able guidance to serve and preserve the great traditions of puritan music.

(Sd.) MUSIRI SUBRAMANIA IYER.

∴

Sangitha Bhushanam
S. V. PARTHASARATHY

19, Ramaswamy St.,
Thyagaraya Nagar,
16—11—45.

Dear Sir,

Thank you very much for the kind invitation for the H. H. the Maharajah's Music College Silver Jubilee celebrations and the opening of the Vizianagram Music Academy on the 19th, 20th, 21st.

I will be happy to have attended it if I had not to go South. I wish the functions a grand success.

Yours Sincerely,
(Sd.) S. V. PARTHASARATHY.

To

Sangeetha Kalanidhi Venkataswamy Naidu, Vizianagram Fort.

Wishing function success academy glorious future.

V. V Satakopam.

∴

Sangitha Kalanidhi
T. L. VENKATARAMA AIYAR, B.A., B.L.,
Advocate.

"Sri Vidya Vilas"
84-D, Mowbray's Road,
Alwarpet, Madras.
10—11—1945

Sri Sangitha Kalanidhi.
Prof. D Venkataswami Naidu Garu,
The Maharajah's College, Vizianagram.

Dear Sir,

I thank you for inviting me to attend ths Silver Jubilee Celebrations of the Music College and the opening of the Vizianagram Music Academy. I regret my inability to attend the funcion owing to my professional engagements here.

All lovers of Music must be grateful to the services of the Maharajah's Music Gollege in the case of Carnatic Music and this is due in a large measure to the munificent patronage of the Maharaja and to your distinguished leadership. In wishing the function success, let me hope that the Music College will continue to serve the cause of Music for ever.

Let me also congratulate the organisers of the institution of the Vizianagram Music Academy. A knowledge of the science and art of Music is absolutely essential for the proper appreciation of our great musical heritage and for its preservation and for future developments on right lines.

I wish all the functions complete success.

Yours sincerely,
(Sd.) T. L. Venkatarama Aiyar.

∴

Trivandrum

Professor Venkataswami Naidu, Violinist.

Wish function all success.

Semmangudi.

∴

Trichinopally

Sangita Kalanidhi Dwaram Venkataswmi Naidu

Wish functions success

Jayaramiyer.

Madras

Secretary, Maharaja's Music College.

Wish celebrations all success.

SRINIVASA NAIDU.

∴

Guntur

To

Music College, Vizianagram Fort

Best wishes for academy regret inability attending celebrations.

SIVAM.

∴

TAMIL ISAI SANGAM.

8/9, Singnna Naick Street,
G. T. Madras.

Dear Sir,

I am highly thankful to you and the members of the Committee for the invitation kindly sent to me. I regret my inability to attend the celebrations in view of the pressing work I have to attend to in connection with the ensuing Third Annual Tamil Music Festival to be held in December.

I wish, however, wholeheartedly all success to the Silver Jubilee Celebrations. May it serve as an incentive to the rising generations to hold aloft the banner of Carnatic Music in this ancient sacred land of ours.

Yours very Sincerely,
(Sd.) X X X
Principal, Tamil Music College, Madras.

∴

THE MUSIC ACADEMY, MADRAS.

15, Westcott Road,
Royapettah, Madras.
15—11—1945.

Dear Sir,

I thank you for your invitation for the Jubilee Celebrations and other connected functions. I wish them all success and hope that the Academy which is to be inaugurated will prove a stronghold of classic Carnatic Music.

Yours sincerely,
K. V. K. IYER,
President,
The Music Academy, Madras.

Sangeetha Samrakshana Sabha, Madura.
Office: 252, Goods Shed St.,
Madura. 16—11—1945.

Sir,

On the occasion of the celebration of the Silver Jubilee of the Maharaja's Music College and the Opening of the Music Academy, the Sangeetha Samrakshana Sabha, Madura, sends forth its hearty greetings and wishes the Music College a glorious career and the Music Academy a prosperous future.

Yours truly,
(Sd.) V. SWAMINATHA IYER,
Hon. Secretary.

∴

THE BANGALORE GAYANA SAMAJA (REGD.)
(Estd. 1905)

Patron
H. H. The Maharaja of Mysore.

"Avanti"
Basavangudi P.O.,
16—11—1945.

Dear Sir,

I thank you for the invitation to attend the Silver Jubilee Celebrations of the Music College in Vijianagram for 3 days from the 19th of this month. While regretting my inability to be present on the occasion, I am sending this message of good wishes as desired by you.

That your College has completed 25 years of useful service in the cause of the great Fine Art of Music is a matter on which those responsible for the success of your Institution deserve the congratulations of all lovers of Music.

I notice from the programme of Celebrations that one of the items relates to the unveiling of the portrait of Sangita Kalanidhi Professor Dwaram Venkataswamy Naidu. The Bangalore Gayana Samaja considers that the Silver Jubilee celebration Committee are doing the most appropriate thing in honouring in this manner the eminent Musician who has been connected with the Music College since its inception and to whom, as Principal of the College, the popularity and prestige of the institution are largely due. Our Samaja Members have had the benefit of listening in person to the divine music that flows from the violin of Professor Venkataswamy Naidu for nearly two decades. As Honorary Secretary of the Samaja during the last seven years, I have the happiest recollections of my personal contacts with the Professor who has impressed me as much as a great gentleman as he has done as an outstanding violinist.

The Members of the Managing Committee of the Bangalore Gayana Samaja join me in wishing continued prosperity to the Music College of Vijianagram and to its devoted staff under the able and distinguished guidance of Sangeeta Kalanidhi Dwaram Venkataswamy Naidu.

Yours Sincerely,
(Sd.) V. T. SREENIVASAN,
Honorary Secretary,
The Bangalore Gayana Samaja.

∴

KUMAR ZAMINDAR OF VUYUR

NUZVID
17 - 11 - 1945.

శ్రీ వేంకటస్వామి నాయుడుగారికి.

ఆర్యా!

తాము అత్యంత సౌహార్ధముతో పంపిన ఆహ్వానము చేరినది.

నాదబ్రహ్మోపాసకులకు ఆచార్యస్థానము వహించిన తమ ఆధిపత్యము మహారాజావారి సంగీత కళాశాల జీవితమును చరితార్థ మొనర్చుచున్నది. తమ ఉద్యమములకు, సర్వదా శుభము నాకాంక్షించుచుందును.

చిత్తగింపుడు,
తమ
రంగయ్యప్పారావు.

∴

1135, కృష్ణమూర్తిపురం, మైసూరు.
16—10—1945

మహారాజరాజశ్రీ
సంగీత కళానిధి ద్వారం వేంకటస్వామినాయుడుగారి సన్నిధికి
రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ విన్నపములు

మహాశయ,

శ్రీ మహారాజావారి సంగీతకళాశాల సిల్వర్ జూబిలీ మహోత్సవ సమారంభ సమయమునకు తాము దయతో పంపిన యాహ్వానపత్రిక అందినది. తమ యాదరాభిమానములకు కృతజ్ఞుడను. ఇక్కడి కార్య గౌరవముచే ఈ సమయమునకు వచ్చి యానందించు భాగ్యము నాకు లేదని చింతతో విన్నవించుచున్నాను.

ఆంధ్రదేశమందు ఈవల ఉదాసీనముపాలైన కర్ణాటక సంగీతకళకు తమ కాలేజి జీవమునిచ్చినది. అట్టి సంస్థకు బాల్యకౌమార్యములుగడచిన యీ నవయౌవన వసంతోత్సవము కర్ణాటక గానకళాభక్తు లందఱు కొనియాడవలసినది. ఈ సందర్భమున నా యల్పాని యభివందనములు పరిగ్రహింపఁ బ్రార్థన.

పాశ్చాత్య సంస్కృతి పిలువని పేరంటములో భరతఖండపు కళలన్నియు ఇంచుమించుగా సంకరమై స్వరూపమును పోఁగొట్టుకొన్నవి. గాని సంగీతకళమాత్రము, ఇంకను స్వతంత్రముగానే నిలిచినది. ఇది ఆకళయొక్క గాంభీర్య గౌరవములకుగుర్తు. రాఁబోవు భారత స్వతంత్రయుగమందు భారతీయ గానకళ ప్రపంచమునకే ఆనంద భిక్షనీయఁగలదని నా నమ్మకము. ఆస్థితి కా సరస్వతిని తెచ్చుటకై తమ కళాశాల చేయవలసిన, చేయగలిగిన - కైంకర్యము అపారముగాఁగలదు. శ్రీ విజయనగర మహారాజుల యౌదార పోషణచే తమ కళాశాల దానిని పూర్తిగా స్వీకరించుఁగాక యని నా శుభాంస.

చిత్తగింపుడు.

ఇట్లు భవదీయుడు,

రా. అనంతకృష్ణశర్మ.

∴

సంగీతవిద్వాన్, గానభూషణ

నోరి నాగభూషణము

గీతవాయులీన వాదిత్రజ్ఞ.

Station : BAPATLA

D/ 14th November, 1945.

శ్రీ సంగీతకళానిధి ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడుగారికి నమస్కరించి వ్రాయునది:—

ఆర్యా,

తమరు దయతోనంపిన మీ గానకళాశాల సిల్వర్ జూబ్లీ యుత్సవముల యాహ్వానమందినది, మిక్కిలి సంతోషించితిని. ఇట్టి మహోత్సవముల ప్రత్యక్షముగాఁ దిలకించి యానందించ నెంచితినిగాని, పరాధీనుడ నగుటచే అందులకు నోచనయితిని. గాని మనస్సంతయు నచ్చట యుండునని నెఱుంగునది:—

శ్రీ మహారాజువారు గానకళకు నొనర్చినసేవ యత్యద్భుతము ! అపారము !! దక్షిణదేశములో చిదంబర క్షేత్రమున అన్నామలై గానకళాశాల యొకటి యున్నదని వినికిడి. అట్టిది మరల మన యాంధ్ర దేశమున విజయనగర పట్టనమునఁదప్ప వేఱొండు గానరాదు. ఆంధ్రదేశ కీర్తి గౌరవములనిల్పి యశస్సు నార్జించిన శ్రీ మహారాజావా రెంతయు ప్రశంసాపాత్రులు. వారికి పరమేశ్వరుడు పూర్ణాయురారోగ్య సంపదలనిచ్చి మనుచుగాత !

ఇక మీరు కళాశాల ప్రధానాచార్యత్వమును వహించి కడు నిపుణతతో నిర్వహించి బహు గాన కళాకోవిదులఁ దయారొనర్చి మహోపకారమును గావించుచున్నారు. మీ మనోహర వాయు లీన వాదనముచే యావద్భారతదేశ కీర్తినార్జించిన నాదోపాసకులు.

శ్రీ మహారాజావారి యౌదార్యముచేతను, మీ నిపుణ నిర్వహణముచేతను ఈ గానకళాశాల ఆచంద్రార్కముగ మని, ఈ లలితకళయైన గానమును సుప్రతిష్ఠితమొనర్చి వర్ధిల్లుగాత !

తే. గానమాధుర్యపటిమంబు గాంచగల్గి యుంటచేతను మహరాజు యుల్లసిల్లి
గాన విద్యాలయమునిల్పి గారవించి యశము నార్జించి వర్ధిల్లె నహహా ! బుడమి !

అట్టి రాజన్యునకు వారి యహారహంబు తోడునిల్చియు కళలను దూలకుండ
జూచుచుండెడి సద్బుద్ధి జొనిపివాని వరలుగావుత ! నూఱేండ్లు వసుధయందు !

ఇట్లు : మిత్రుఁడు,
'గానభూషణ' నోరి నాగభూషణము,
భావపురి.

∴

గుమ్మిడిదల వెంకటసుబ్బారావు
అధ్యక్షుడు.

శ్రీమదాంధ్ర విద్యాగోష్ఠి,
విజయవాడ.
కార్తిక శు ౧౩ లు.

శ్రీ విజయనగర గానగోష్ఠివారి రజతోత్సవ సందర్భమున

శ్రీ విజయవాడాంధ్ర విద్యాగోష్ఠి యభివందనములు - ఆశీర్వచనములు.

గానము వేదముపై నాధారపడియుండును. 'శృతిప్రమాణమ్' అను నార్యోక్తిని సభవారికి విజ్ఞప్తి పరుపవలయునా ?

శ్రీ కొమ్మిరెడ్డి బహదర్ వారు వణిక్ప్రముఖులే కాక, గానపోషకులు - కాదు - గానలోలురే యగుటచే, శ్రీవారి యాధ్వర్యమున నీ యుత్సవములు జరుపుట యెంతయు సంతసము.

ఇక శ్రీ విజయనగర సంస్థానాధీశుల కళాభిమానమును వేర జెప్పవలయునా? ఒక్క గాన విద్యయందే శ్రీ అజ్జాడాదిభట్టును, శ్రీ ద్వారం మూర్తియు, చాలరా? విజయనగరము విద్యానగరమని వేనోళ్ల లక్షనోట్ల చాటుటకు.

గుమ్మిడిదల సుబ్బారావు,
అధ్యక్షుడు.

∴

కవిపరమాణువు
అయితం కాశీవరప్రసాదరావు

శ్రీ లలితానిలయము
గూడూరు
17-11-1945

కీర్తిశేషులు శ్రీ మదాదిభట్ల నారాయణదాస స్మృతినిగూర్చి

పంచరత్నములు

౧

సీ॥ సకలగాయకలోక ప్రకట సన్నుతరావ దిగ్దిగంతర మేసి, దివ్యమహిమ;
శైలవిద్రావక సరస శబ్దబ్రహ్మ భాస్వరం బెవ్వాని పరమగీతి;
సంపూర్ణ సంగీత సర్వం సహాస్థలి దిట్టయైనట్టి సామ్రాట్టెవండు;
విబుధ జనానంద విజయనగర దుగ్ధ జలధికి నెవ్వాడు చంద్రమూర్తి
ఎవఁడు నిర్భీక నిశ్చల హృదయపద్మ, సాహసాద్భుత క్రియలఁ గేసరి సుతుఁడు;
వాడు, హరిదాస జనధరాపరవిరించి, ఆదిభట్ల నారాయణుఁ డసదృశుండు.

౨

సీ॥ నీ శక్తిచేత, గణింపఁగా రానట్టి చారిత్రక ఖ్యాతి తీరుఁగాంచి;
నీ పాదపద్మ విక్షేప పుణ్యముచేత, గడియింపరాని భాగ్యంబుగాంచి
నీ గాన మందాకినీ నిరంతర మజ్జనంబున, విశ్రుయనందమంది
నీ కళాపీయూష నిస్తుల శక్తిచే కమనీయ తరమైన కాంతిఁగాంచి
మా విజయనగరంబు సన్మాన్యమయ్యెఁ, దత్ప్రశస్తాభ్యుదయ కారిధాతవీవు;
నిన్నుఁ దలచి గర్వింతు మనేకకతుల; ధన్యమూర్తి! నారాయణ నాస విబుధ.

౩

తే॥ గీ॥ భౌతికంబగు దేహంబు బాసినావు, అంచిత ప్రధాకాయ మార్జించినావు
చేయఁదగినది చేసి, స్వర్గీయఁగూర్చి, నీవు పయనించినావు, మనీషివగుట.

౪

సీ॥ నీవు పెట్టిన భిక్ష నిరతంబుఁ దలఁచుచుఁ దిరిగెడు శిష్యుల గరిమఁ గలిగి,
నీ మనీషాజాత నిస్తుల కృతులను, మనసారఁ బాగడెడు జనులుగలిగి,
నీ స్వచ్ఛ వాగ్ఝరీ నిర్మలామృత ధారఁ ద్రాగిన విబుధ వర్గంబుగలిగి,
నీ సాహసౌదార్య నిశితవాగస్త్రాను భవమును గలిగిన ప్రభులుగలిగి
యాంధ్రధారుణి నీపేరు ననవరతము, నంచితంబుగను ప్రతిధ్వనించు నుండు;
నిచట గానకళాశాల కెసఁగునట్టి, ప్రాణముం బోసినట్టి వాక్పతివి నీవు.

౫

తే॥ గీ॥ ఏము వజ్రోత్సవముచేయ నెంచునపుడు, స్వర్గసీమ చేరితివి విచారమిడితి;
నేఁడు నీ చిత్రపటమును నిన్నుగాఁగఁ, దలఁచికొందుము పాడు విధాతఁ దిట్టి.

∴

T. RAMACHANDRA RAO.

Bezwada,
18—11—45.

To

Sangitha Kalanidhi Prof. D. Venkataswami Naidu Garu,
Principal, Maharajah's College of Music,
Vizianagaram.

Dear Sir,

I am profoundly thankful to you for your kind invitation for the Jubilee Celebrations of your College. I have been considering these few days as to how to create leisure to go over there and I am sorry I am not able to do so. My professional work deters me from making any such attempt much as I wish to be there for the unique event, the first of its kind in the cultural life

of our Andhra Province. It is superfluous to say that the celebrations are of exceptional importance in every way. The starting of the Academy is itself a conspicuous event as much as a desideration, and is a happy augury for the future.

Unable to participate in the functions personally, I am sending a paper on "Music Criticism" to be read on behalf of the "Goutami Vidya Peetham", by Sri V. V. Jagannadhacharyulu Garu, thus giving myself the pleasure of some little service to the noble cause you stand for.

I wish the celebrations every success and the two institutions, the College and the Academy, a long life of unsurpassed usefulness and I hope that they would make a Tanjore of Vizianagaram.

Yours truly,
(Sd.) T. RAMACHANDRA RAO.

PAPERS READ

MUSIC CRITICISM

If art criticism has for its aim the interpretation to the world, of the merits of a work of art in terms of the relationship between two things, *i. e.*, what a performance *etc.*, is, and what it ought to be, and there can be little doubt that it is so—then it is worthwhile attempting it in the sphere of Carnatic Music, particularly at the present day. That there are different grades of understanding among the generality of men and correspondingly the level to which emotions rise and fall in a performance in music will of necessity vary with the individuals, can be assumed readily. To understand and enjoy adequately all the phases of a performance the need to know the ideals of a performance and the need to possess the ability to evaluate the merits, of a given performance can almost be postulated. The place to be assigned to the music-critic is therefore no mean one and he carries with him fairly onerous responsibilities.

The history of every mentionably civilised race in the world discloses the fact that in certain branches of learning, the knowledge possessed by the common run has been greater than in others, and the generality of men have a predisposition to some things more particularly than others. For example, in the realm of literature, every nation had, and has, a larger number of poets and prose writers than sculptors or painters, and necessarily the mass of literary criticism has been greater than that in other directions. In Sanskrit, there are striking examples of literary criticism more than that in other branches of learning. The famous

SRI M. KESAVA RAO

Mallinadha Suri, Vidyanatha, Madhusudana Saraswathi and a host of other Scholars, are *outstanding examples* of prodigles. Literature having much to do with language, and language having to do most with men and things, no wonder that the average man happens to be acquainted more with literature and its beauties than other fields of learning, which by the way are prone to be more technical. It thus happens that poetry, in varying forms, either in its very orthodox form, or in the form of folk-lore, has a greater appeal to the average man than an exquisite dissertation in medicine or astronomy, and that the contribution to literature is greater than any other branch of knowledge. Literary criticism therefore has a wider field than any other variety of criticism. With us in India, when we are taught to believe in the Superemacy of God's scheme of things, and consequently in the doctrines of fatalism and predestination, we are always prepared for frustration and futility in life, and so philosophy also is as popular a subject as literature, and criticism in philosophy also is equally noticeable in the cultural history of our country. Indeed if I am permitted to say so, philosophy (Vedanta) was as much a subject of study in the Universities (and Ashramams) as literature pure and simple (Sahitya). This extent of conspicuity is not shared by criticism in other spheres, as in the case of medicine, astronomy, mathematics, and sciences like entomology, bacteriology, may not necessitate criticism in any degree. The place of music appears to be midway between these extremes in the sense *that there is a considerable area for criticism*, but criticism as a branch of scholarship has not acquired the requisite dimension.

2

In the province of music, a new order of things is noticeable. In south India, at any rate, Royal patronage having been extinct in the nineteenth century, and popular patronage not having taken firm root even in the eighteenth century the treasures of music were not within the reach of all. In the diluted forms of music, such as Bhajanas, Harikathas, folk songs, the dignity and purity of absolute forms were not, and could not be, given pronounced expression, and the popular taste had to impose limitations on the music-scientist. It is also to be noticed that in the two last centuries, Western system of education not having been widely established, and the old Hindu methods having become shaky and insecure, the average public had not any mentionable means of musical education. Two centuries of inactivity therefore have brought the present generation into an ignorance of the values of old standards and the grandeur of ancient ideals in music. Till the advent of the gramaphone, the Talkie and the Radio, the opportunities before the general public to know and evaluate special phases in music were very sparse. With the spread of English education and the advance

of University life and the growth of institutions like Talkies, Theatres, and professional teams of actors, and others, music is admitted to a greater share of popularity and importance but not to the extent necessary. The music critic has therefore the obligation of correlating the present day endeavours in the realm of music with old standards in order to polish the public taste for genuine music, and to augment the public curiosity and sympathy with mnsicians, and to improve and correct the public judgment of the merits of a performance in music, in order that there may be more and more of patronage for the art.

3

It is needless to say that at the present time, newer tendencies having taken hold of the public mind in all matters, old institutions and standards have dwindled at least to some extent. The highly industrialized life of the times, the processes of mechanization in every possible field, and the tendency to supplant the hand-effort of man, with the efficacy of the engine, have had a reaction in matters of taste also. In music the Sruti of Tambura has disappeared till a few years ago when deliberate attempts were made to bring it to life, which marks a renaissance. Old methods of singing elaborate Pallavis have passed out of vogue; specialities like Thayam, Kuta Thanam, Gata Bhedam, have ceased to possess any value; unfamiliar Ragams (of the 1st, 6th, 7th and 12th squares of the 72 Melakarathas) have ceased to entertain lay audiences. Swaram improvisation has come to a boredom even for a so-called musical connoisseur of to-day; the practice of a large number of Varnams is being considered unessential. These and a good many allied changes have come over the time-honoured traditions in the music of the bygone days. The tendency to depart from the well-known standard is more pronounced than the one to adhere to it. The obligation of the music critic in revealing to the public the rare beauties of the older standards and patterns, and to create and sustain a fresh enthusiasm in the hearers, for the absolute standards of music, as was practised of old, by celebrated composers, to strike newer paths for musical composition, new but conformable to the settled and honoured conventions and traditions, cannot be under-estimated.

4

It would therefore follow that the equipment of the music-critic is by no means easy. He must have a detailed and extensive knowledge of the theory of music. For example he must be able to demonstrate why the sharp *ni* note (major seventh) in Varali Raga, is slightly sharper than that in Kalyani, and why this variance conduces to greater beauty; he must explain now *alien notes* (Anya Swaram) enhances the melodic beauty of certain Ragas. He must be thoroughly

knowing in the intricacies of the time measure; he must be versed in the practice of Trikalam (threefold measure); few can deny the sublime beauty and dignity with which the tail-end Swaram in the song in Kadana Kuthuhalam ("Raghuvamsa Sudhambudhi) would be delivered if attempted in all three tempos, as against only one. He must explain to the listeners, how and why "Gamakams" defined in the old texts, secure greater pleasure. (It must be remembered that the aim of a "Gamaka", *i.e.*, "Shuffle or shake" of notes, is to secure listener's pleasure.

(స్వరస్య కంపోగమకః శ్రోతృచిత్త సుఖావః)

He must know, and be ready, to explain how a great many features of a performance that secure success for it, are already provided for in the ancient texts on music. He must be familiar with the kinds of voices, timbre of instruments, history of famous composers; in short, he must know the entire content of the science of music, as contained in the celebrated works on the subject. Not only this, he must be as ready and forward to explain and demonstrate the art to the public and create occasions for it, so that the public tastes and requirements are allowed to develop along right lines, and on approved grooves of discipline, for, it should be remembered that faultless and unexceptionable discipline is of the grain of good music.

5

At the same time the music critic has to keep an eye on a few of the possible dangers in his way. He has to sedulously avoid being over-critical and unsympathetic. He should remember that exposure and condemnations are not among his objects. The critic, whether of music or of any other act, has a tendency, unless he is right-minded, to be over-zealous and thereby bigotted and unsparing in his views. Meticulousness to the point of offence is very much in his way hnd he has to avoid it at all events, as otherwise he will be making more enemies. I have noticed with regret the acerbity with which Vidwans have decried the performances of less skilled juniors, much to their chagrin. To remark about the disparity of Sruti in scatchin terms, to condemn irregularities in sustaining Talam, by characterizing the same as a veritable slaughter, to remark about Kirtana rendering that it is entirely devoid of Bhava, *etc.*, are all excesses which the critic must carefully avoid. To my mind there is no such performance which is wholly bad, for, such a musician would never have access the dais, there would be one or two points atleast in a performance of three hours' duration; nor would there be such excelsior performance as would be exceedingly grand from beginning to end without converging to the average atleast on a few occasions. The music critic must therefore be discriminating and sympathetic in selecting points for criticism. Sympathy and approval from the public are the free wheel; he must remember, on which his job turns.

6

The music loving public must in turn approach the music critic with sympathy and charity of judgment and not dread. The public should realize that if music is a fine edible to be treated with, criticism is its container, pure and grand, and absolutely indispensable. The public should therefore not only welcome a critique on a performance from the platform and the Press, but should insist on it. Are we not familiar with the practice of book wrights submitting their endeavour for the opinions of more famous or accredited authors or authors of ranks? Are such persons declaiming against the work? Do they not find some merit somewhere in the book? Likewise the music listener must expect some rare points about a performance to be adverted to in a criticism, as being a speciality,—some special *Murchana*, some cunning improvision of Swaram, excellence in the upper octave. Do we not feel for ourselves the grace in the performance of a Subbulakshmi, the dignity of a Subrahmanya Pillai, the faultless refinement of an Ariyakudi of Semmangudi, the splendid reach and roll of Chembai, the avalanche like Bhavam and halo of Nada, of a Dwaram, the unrehearsed magical ease of a G. N. B? Why not we give expression to these spontaneously and why not expect a body of critics to get up and give vent to these and other feelings in the Press?

7

Now that music criticism is a right-minded virtuous task and an indispensable one, we have next to see how it is put into effect. Reviews of the performances, like books of poetry, must emanate from the Press. At the end of a performance, there must be the candid but not cold, frank but not frightening, view expressed about the performance for a few minutes. The critic must point out, with reference to approved texts, how special graces have been worked out by the artist. But the critic must not append his own performance as such to the musicians' at its termination. Periodicals and magazines must provide space for musical criticism. The excellences of celebrated musicians must be described in weeklies, fortnightlies and monthlies. Articles and essays of a thought-provoking nature must be written and published in periodicals. New compositions must be attempted and music critics must be given opportunities of reviewing them. Old musical instruments like Swaramandal must be brought to life. Music critics must be ready to give and encourage demonstration performances. The late Mr. C. R. Srinivasa Iyengar was an outstanding specimen of a music critic. There is already the splendid pattern of music critic in Kallinadha who wrote a magnificent commentaryan Sangeetha Ratnakara. Music conference must be held with the greatest frequency. Lectures on the theory of music must be arranged by

the public. Schools and Colleges must provide liberally for extension lectures on the theory and practice of music. At the time of music festivals, there should be debates on the theory and practice of music, in its more obscure aspects. The efforts of the Music Academy, Fine Arts Society at Madras, and the big music conferences of Allahabad, Bombay, are deserving of praise. In this way suitable opportunities can be created for the critic in music, whose role in life cannot then be mistaken and who is an essential element in the scheme of erudite life. What is more, Music being a sacred branch of learning among us in India, being one of the pathways to Moksha, the music critic being its real interpreter, is entitled to equal rank, atleast as a literary critic. Being concerned with the science, having for its essence "Nada," and the realization and enjoyment of Nada, having been the highway of Moksha for Munis, Rishis of old, the music critic is more than a philosopher. I cannot more effectively wind up this short subject than by quoting the texts:

"నాదోపాసన యాదేవ బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరః
భవం త్యుపాసితానూనం యస్మా దేతే తదాత్మకాః
గీతిగానేన యోగస్స్యాత్ యోగాదేవ శివైక్యతా
గీతిజ్ఞో యదియోగేన సయాతి పరమేశ్వరం."

"Nadopasana Yadeva Brahma Vishnu Maheswaraha
Bhavantyupasitha nunam yasmathethe thathatmaka
Geethiganena yogasyat yogadeva sivikyatha
Geethigno yadiyogena sayati perameswaram"

M. Ramachandra Rao.

N. A. VENKATARANGA AIYANGAR, B.A., L.L.B., *Advocate.* — Kurnool, 18—11—1945.

Dear Sir,

I am very much thankful to you for having given me an opportunity to read a paper on music.

I had arranged to start on the 19th instant. Unfortunately I got fever on the 17th night on account of the cyclonic weather prevailing here. I feel very sorry that I am unable to be in your midst on the latter occasion.

As such I have sent a short essay on the Heritage of India to be read on the occation on my behalf if it deserves to be read.

I am still a student of music and more than its reading there, I wish to know how for my views expressed there in are correct and I consider the

remarks on it as more welcoming and useful as they will be a guide and a pointer to further persuit of studies in music.

I wish to function all success and I am sure to Music Acadamy to be started under your able guidance will grow from strength to strength.

Thanking you,

Yours sincerely,
N. A. VENKATARANGA AIYANGAR.

THE HERITAGE OF INDIA

One of the proudest heritages of India is the Indian Music which is the finest art of the fine arts and still preserved to us in its pristine form though India herself has undergone many refermatory changes in various forms. However, one cannot but conclude with sad feeling when he looks to the past, that, our fore-fathers without music text books and other facilities for learning, were still masters of music, whereas in this Century with all improved facilities for learning, such as self-coaching, books on Music, Radio and Songsters, Master musicians are only a few it not handful in this Presidency. It is indeed a pity to note that even in some district Head quarters there are no musicians at all. The reasons for this decaying enthusiasm on our part are too fold. We have practically lost sight of the religious aspect of music and the other is we cannot sit at ease for 10 minutes to hear or learn music.

Music in ancient days used to be sung in temples on festival days and in royal assemblies which were frequently held and both the listner and the songster went with an idea of devotion and self-sacrifice. Music is nothing but a sincere prayer to God and it is a means to reach the path of Nirvana. Everymusical composition is set to prise God or His great deeds. Instances are no numerous that illustrations are unnecessary. But I would remind the audience with the Rhythimic Samaveda and the stanzas usually sung in temples invoking prayers to God. Singing of songs regulates the breathing movement of the songster as every musical composition is set in accordance with Thala and the Musical sound which starts from the Naval or the Nabhi passes through the Gullet, enters through the Shusshumnanadi and comes out in Anahitha Form and this regulated breathing exercise leads him from the state of consciousness to subconsciousness or Nirvikalpasamadhi, when he forgets the—mundane world and falls in a trance, his mind being filled with joy or Ananda. This Ananda can be achieved only by regulated life and treading a virtuous path for many years. We call such a perfected mind a Saint and we know the stories of such Saints who in great ecstacy have many times fallen into Nirvikalpa Samadhi and

not care for food or anything. When they sing the Ragas expressing the emotion characteristic of that Raga, it is *no wonder* that if they sing Meghamallar rain falls; If they sing Deepak fire starts, and if Vasanth is sung *flowers* bloom immediately and spread the air with fine smell. Historians have called their performances as Miracles. It is no wonder that liseners who went there with a religious fervour predominating in their minds felt themselves transported to the world of *ecstacy*. It is with such a spirit behind them that the songster gave his performance and the listener heard with attention and submissiveness.

Unfortunately music whose kingdom is immeasurable and whose glory is fathamless and which never knew caste or creed or language, or any nationality has now come to be controlled by language, caste and by music associations with the result that music is—fettered and behind the bars and is unably to fly anywhere and everywhere. The music loving poor are practically denied the opportunity of hearing music from the master minds. Already enthusism to learn and to hear classical music is going down and unless classical music is catered to all people, time may come when this art itself will be lost and remains to be read in History only. Of course this implies some sort of sacrifice on the part of musicians and broad mindedness by the liseners and if the musicians show the spirit of accommodation, I am sure the common people also will vouchsafe their ambitions.

There is another aspect of music to be also considered. Pallavi singing is becoming rare in music concernts—especially in mofussil centres. If due importance is not given to the development of Pallavi singing which is the foundation on which Ragavisthar is built music may become stunted in grouth and the art of Pallavi singing is likely to be lost to the posterity. It is true that now-a-days the lay men do not want to hear the eloborate and complicate method of Pallavi singing. Nevertheless a songster should not descend to the level of the laymen and should give due prominance to the art of Pallavi singing at least for the sake of art.

I wish to draw the attention of the audience in this connection, to the various inroads that are being made gradually in Carnatic Music. Of late it has become a fashion to hear light songs and the general craving of the public is to hear light music. By light songs what I wish to be understood is the commoner wants one line of each song to be in one Raga. Even light songs can be also in perfect order and it can by itself be a good piece of composition with good ideas, but the ideal is lost. The Talkie has introduced this innovation and is spreading in music concerts also. This is to be stopped. Otherwise the art of

Krithi singing itself will be forgotten in course of time. Such light songs may be of helpful nature in the Talkie world as a past time but they can have no place in the music concerts.

At the same time I do not wish to be understood that our musicians should confine their knowledge to Carnatic Music only and be contended with that. They should also learn and hear without prejudice the other systems of music prevaling in India and elsewhere and that may very widen the knowledge of the musician, For instance, the Hindustani music which appears to be not different from Carnatic Music in—essential principles, I think, one may learn that also with advantage to South Indian Music. For example you may take the Raga Hindolam. It is called in Hindustani Music Malcus. The Arohanam and the Avarohanam are N, S, G, M, D, N, S, S, N, D, M, G, M, G, S, whereas it is given in Venkatamiky's classification as S, G, M, D, N, S, S, N, D, M, G, S. In my opinion the Avarohanam and the Arohanam for this Raga in Hindusthani Music is more fully expressive of the Raga. Again the Hindustani Musicians seems to attach greater importance to Vadi and SumVadi rules. They usually commence or end Ragavisthar in Vadi or in SumVadi Swaras. This kind of ending of the Ragavisthar seems to be more pleasing than ending in Sadjama. They seem to be experts in voice culture also. It is for the learned Pandits assembled here to know with what advantage the good features in other systems can be made use of in our Carnatic Music. I have often heard Sangeethakalanidhi Venkataswami Naidu's violin performances and I may submit frankly that Mr. Naidu has been very successful in reconciling these two systems (that is Hindustany Music and Carnatic Music) while giving performances.

The Talkie has given a great tillip to the advancement of orchestral music but this art seems to be perfected in the West and some extent in Northern India. I think the music acadamy may do well to train up young men for archetral plays which require special skill and special type of composition. In this connection, I may say that there are many kinds of musicial instruments mentioned in our music text books, such as, Professor Deval's Book, Sarangadeva's work on music, and even in Ramayana particularly in Sundarakandam. I think it will be worth the salt if the music acadamy were to take the trouble of collecting all the insturuments in India and keeping an art gallery with a History behind each instrument giving details such as who invented it, how it is tuned and to which purpose it is best fitted. Each iustrument seems to be fitted to show one kind of emotion of particular kind of Alankara. For instance take the Sarangi or Dilruba. They seem to be preaminently fitted to express sorrow or seriousness of the mind or melancholic happiness. Though this can be shown on the violin also it can be

SRI CH. GANGA BABU

more easily and with grace shown on the above instruments. Similarly Veena seems to be best fitted for Thanam play. There is an instrument kept in the Musuem in Bombay and going by the name Bhoomi Dundubhi. It is an earth drum made by digging a hole in the ground and covering it with a hide. As it is made of nature, I am sure the sound coming out of it will be very—melodious as fine things come out from filthy earth. The use of Sathaveena and Sahasraveena has been practically forgotten. It is only a body like the music acadamy that can take up the task of exploring this region.

As I stated some time earlier that there is a craze for light songs I wish the people also develop a taste for folk songs. So far as the folk songs are concerned they seem to vary in tune and in pattern from district to district. They practically reflect the civilisation of those regions. There are agricultural songs, phylosofical songs shepherds songs, milkmaid songs, boat songs, workmen's songs and finally the marriage songs. In my district - Kurnool - there are two forest tribes going by the name the Sugalies and the Chenchus. They live in the forest. They cut wood, carry them and sell. They sing songs in their language which is really very nice to hear. I think the music academy may do well to take gramophone records of those songs and that will give a great billip to the development of folk songs.

I would request the public to make necessary agitation to introduce music as an optional subject from the V form onwards like mathematics or other optional subject.

I would also request the audience to consider how far it will be good if the Hindu Religious Endowment Board makes it a rule that in all temples in district head quarters and temples which have surplus income to maintain a musician who should sing daily at the time of puja and also to have a set of pipers. The music acadamy also by holding its annual—conferences at one District Head Quarters every year can try to enthuse people all over the Presidency to take up greater interest in music. Will not these things improve this proudest heritage of India ?

Thanking you, Gentlemen,

N. A. VENKATARANGA AYANGAR.

ACCOUNTS

INCOME

		Rs.	A.	P.
H. H. The Maharajah Saheb Bahadur of Vizianagaram	...	3000	0	0
H. H. The Maharaj Kumarika Saheba Sri Alakh Rajeswari Devi Varu		1500	0	0
Amount sanctioned by the Court of Wards, Madras	...	250	0	0
H. H. The Maharajah Saheb of Parlakimidi	...	200	0	0
H. H. The Maharajah Saheb of Jeypore	...	100	0	0
H. H. The Maharajah Saheb of Bobbili	...	100	0	0
Rajah Sir Annamalai Chettiar, Raja of Chettinad	...	150	0	0
Zamindar Sabeb of Chikkavaram	...	58	0	0
Yuvarajah Saheb of Kirlampudi	...	58	0	0
Zamindar of Gopalapuram	...	100	0	0
Sri Puvvada Satyanarayanamurty, Merchant, Vizianagaram	...	216	0	0
Sri Battula Vazram, Merchant, Vizianagaram	...	116	0	0
Messrs. Lakshminarasamma & Party, Vizianagaram	...	116	0	0
Sri Gutti Thotappa, Landlord & Banker, Hospet	...	100	0	0
Bangalore Gayana Samaj, Bangalore	...	100	0	0
Dewan Bahadur Sri M. Venkatramaier & three others	...	100	6	0
Sri Pakala Suryanarayana, Vizianagaram	...	65	0	0
Sri D. Narasaraju, Advocate, Mylapore, Madras	...	50	0	0
The Music Academy, Madras	...	50	0	0
Bangalore Raghupati Memorial Club, Bangalore	...	50	0	0
Messrs. Akasapu Appana Brothers, Vizianagaram	...	101	0	0
Sri Pasumarti V. V. Apparao, Merchant, Vizianagaram	...	116	0	0
Sri Pusapati Sitaramachandra Raju, Denkada	...	75	0	0
Prof. Dwaram Venkataswami Naidu, Principal, M. R. Music College, Vizianagaram	...	116	0	0
Dr. K. R. Subramanian, N. W. F.	...	194	1	4
Sri Vetcha Sriramamurty, Merchant, Vizianagaram	...	100	0	0
Sri Chittoor V. Nagiah, Renuka Films, T'Nagar, Madras	...	51	0	0
Sri C. A. Ramakrishnan, I.C.S., Estate Collector, Vizianagaram	...	50	0	0
Sri Durvasula Dakshinamurty, Vizagapatam	...	58	0	0
Vizianagaram Bar Association	...	58	0	0
Dewan Bahadur Sri K. Suryanarayanamurty Naidu, on behalf of Sri Saraswati Gana Sabha, Cocanada	...	116	0	0
Sri Bondada Ramanna (Collections from Arasavilli)	...	50	0	0
Sri Chelikani Venkatarao, Bobbili	...	30	0	0

		Rs.	A.	P.
Major Nanjundayya, Esq., Vizagapatam	...	30	0	0
Mr. & Mrs. Animilla Suryanarayana, Vizianagaram	...	30	0	0
Sri Uppudi Subrahmanyam, Vizianagaram	...	30	0	0
Sri Ananta Sivan, Proprietor, Malabar Coffee Hotel, Vizianagaram	...	30	0	0
Staff of the Madura Mills & Co., Vizianagaram	...	30	0	0
Sri A. V. Madhavan, Proprietor, Subramanya Vilas, Kaspa, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri D. Sanyasirao, Lalita Violin String Works, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri S. Satyam Dora, Kumili	...	25	0	0
Messrs. Narayanam Viswanatham Brothers, Merchants, Vizianagaram.		25	0	0
Sri P. V. Narasimharaju, Denkada	...	25	0	0
Madura Sangita Samrakshana Sabha, Madura	...	25	0	0
Sri Vusirikala Mallikarjunudu, Merchant, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri S. G. Palanivelu, Merchant, Colombo	...	25	0	0
Sri K. Raja Iyer, Advocate-General, Madras	...	25	0	0
Dr. K. R. Subramanian, Principal, M. R. College, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri Perla Sattayya Chetty, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri P. Suryanarayana Raju, Denkada	...	25	0	0
Sri S. Parthasarathy Iyengar, Inspector-General of Police, Trivandrum		25	0	0
Messrs. P. J. Appalanarasayya & Sons, Merchants, Vizianagaram	...	25	0	0
Sri Chaganti Gangababu, Violinist, Vizianagaram	...	20	0	0
Sri A. V. Krishnamurty, Veena Student, M. R. Music College, Vizianagaram	...	20	0	0
Sri Grandhi Venkataramanayya of E. Swami & Sons, Vizianagaram.		20	0	0
Sri Manchukonda Sreeramulu, Electrical Servicing Co., Vizianagaram.		20	0	0
Sri Jyosyula Viswanatham, Veena Vidwan, Vizianagaram	...	20	0	0
Sri Iyer, Proprietor, Maharaja Lunch Home, Parvatipur	...	20	0	0
Sri L. V. Marella, Calcutta	...	20	0	0
Sri Penumatcha Sitaramaraju, Moyida	...	20	0	0
Sri G. B. Narayanamurty, Vakil, Vizianagaram	...	20	0	0
Staff of the M. R. Sanskrit College, Vizianagaram	...	20	0	0
Sri D. Polinaidu, Vizagapatam	...	15	0	0
Sri E. Venkataswamy Naidu, Railway Contractor, Vizianagaram	...	15	0	0
Sri Kotipilli Gunnayya, Violinist, Vizianagaram	...	15	0	0
,, S. Sanyasirao, Mridangam Prof. M. R. Music College, Vizianagaram	...	13	8	0
,, P. Sitaramasastry, Vocal Prof. »	...	11	0	0
,, D. Narasingarao, Asst. Violin Prof. »	...	11	0	0

			Rs.	A.	P.
Sri S. Appalachari, Veena Prof.	Vizianagaram	...	11	0	0
,, K. Bhaskararamamurty,	,,	...	10	0	0
,, Nanduri Venkatarao,	,,	...	10	0	0
,, Pentapati V. Ch. Venkanna, Merchant,	,,	...	10	0	0
,, K. Varadarao, Prop. Taj Mahal Hotel,	,,	...	10	0	0
,, K. Gundurao, Prop. Madras Coffee Hotel,	,,	...	10	0	0
Dr. S. Satyanarayana Naidu,	,,	...	10	0	0
Sri Pemmaraju Rajagopalarao Bhagavatar,	,,	...	10	0	0
,, K. Ganapatirao, Hotel Proprietor	,,	...	10	0	0
,, P. Adinarayana, Music Teacher	,,	...	10	0	0
,, Mani Iyer, Hotel Proprietor	,,	...	10	0	0
,, A. Ch. Narasimhadas, Krishnarayapuram Agraharam	,,	...	10	0	0
,, R. Madhavarao, Hotel Proprietor,	,,	...	10	0	0
,, T. S. R. Naidu, Rtd. Station Master,	,,	...	10	0	0
,, Patnala Papaiya, Veena Maker,	,,	...	10	0	0
,, G. Satyanarayana,	,,	...	10	0	0
,, Tirumala P. S. K. U. Ayyavarlangaru, Ramathirtham		...	10	0	0
,, Bhashyam V. Narasimhacharyulu	,,	...	10	0	0
,, A. V. Narasimhamurty Bhagavatar, Nellimarla		...	10	0	0
,, Chembolu Venkatasastry, Veena Student, Vizianagaram		...	10	0	0
Dewanji Saheb of Bobbili		...	10	0	0
Sri K. Simhadri Naidu, Musical Instruments Repairer,	Vizianagaram	...	10	0	0
Srimati Simhachalam	,,	...	10	0	0
Sri P. Mukundarao, Vakil,	,,	...	10	0	0
,, T. Narasimhachari, Principal, M. R. Sanskrit College	,,	...	10	0	0
,, I. Sambasivarao. Samasthanam Forest Supdt.,	,,	...	10	0	0
,, N. Ranganadham Pantulu, Fort,	,,	...	10	0	0
,, N. Varahalu Das, Asst. Vocal Professor, M. R. Music College,	,,	...	8	0	0
Srimati Susila Sisters		...	6	0	0
Collections from Music Competitors		...	9	0	0
Sri M. Apparao, IV B.Sc., Vizianagaram		...	5	0	0
,, Valli Suryanarayana Naidu, Chicacole		...	5	0	0
,, A. Gunnaya Gupta, Vizianagaram		...	5	0	0
,, B. Misro, Violin Student, M. R. Music College,	,,	...	5	0	0
,, D. Kesavarao, Clerk, M. R. Music College,	,,	...	5	0	0
,, Pydi Ramarao, Violin Student	,,	...	5	0	0

			Rs.	A.	P.
Sri N. R. Raghunadha Chariar, Lecturer, M. R College, Vizianagaram			5	0	0
,, G. V. Ramachandraraju	,,	...	5	0	0
,, P. C. Rangaraju	,,	...	5	0	0
,, V. Dalayya	,,	...	5	0	0
,, Chekka Narasimhamurty	,,	...	5	0	0
,, Arcot Kesavarao, Violin Student,	,,	...	5	0	0
,, G. Raja Gopalarao, Imperial Bank, Vizianagaram		...	5	0	0
,, V. Tirumalarao,	,,	...	5	0	0
,, C. V. Subbarao,	,,	...	5	0	0
,, N, Ramakrishnarao	,,	...	5	0	0
,, Pentapati Satyanaraynna, Merchant	,,	...	5	0	0
,, M. Kodandaramayya, Imperial Bank	,,	...	5	0	0
,, Ch. Subbarao, Parla	,,	...	5	0	0
,, Gogula Ramanayya, Kaspa,	,,	...	5	0	0
,, G. Venugopalarao,	,,	...	5	0	0
,, J. Kameswararo, Violin Student,	,,	...	5	0	0
,, N. Rukmeswarasastry, Veena Student	,,	...	5	0	0
Dr. A. Jayaram, M. R. Veternary Hospital	,,	...	5	0	0
Sri Ch. Hanumantharao. Lanka Street,	,,	...	5	0	0
,, Akshintala Satyanarayana,	,,	...	5	0	0
,, Raghunadha Raju, Denkada	,,	...	5	0	0
,, Ramarao, Khaddar Stores, Kaspa,	,,	...	5	0	0
,, Ramgulam Gupta, Merchant,	,,	...	5	0	0
,, Kagita S. Ramulu,	,,	...	5	0	0
,, Visram Premji, Kalyan Ice Factory	,,	...	5	0	0
,, A. V. Narasimharaju,	,,	...	5	0	0
,, V. Lakshmipati Raju,	,,	...	5	0	0
,, G. Subrahmanyam, M. R. High Scoool,	,,	...	5	0	0
Dr. M. Satyanarayana,	,,	...	5	0	0
Sri B. R. Rajeswararao,	,,	...	5	0	0
,, M. C. Sanyasilingam, Cloth Merchant,	,,	...	5	0	0
,, A. Somasekhar Rao, Head-master, B. H. School, Parvatipur		...	5	0	0
,, Mani, Proprietor, Malabar Hotel,	Vizianagaram	...	5	0	0
,, Ramarao, Prop. Udipi Hotel,	,,	...	5	0	0
;, A. Jagannadhaswamy, Veena Student,	,,	...	5	0	0
Messrs. Nagulukonda & Sons., Merchants,	,,	...	5	0	0
Prop. Gowri Sankar Coffee Hotel,	,,	...	5	0	0
Prop. Dwaraka Bhavan Coffee Hotel;	,,	...	5	0	0

			Rs.	A.	P.
Sri Vudata Apparao, Merchant, Kaspa,	Vizianagaram	...	5	0	0
,, Vasa Jagannadham, Violinist,	,,	...	5	0	0
,, Ch. Lakshmayya, Velagavalasa,	,,	...	5	0	0
,, K. Ramamohanarao, Lecturer, M. R. College,	,,	...	5	0	0
,, A. Lakshmanarao, ,,	,,	...	5	0	0
,, D. N. Das Gupta, ,,	,,	...	5	0	0
,, M. Sriramurthy, ,,	,,	...	5	0	0
,, M. V. Narasimhaswami ,,	,,	...	5	0	0
,, D. Bhagavanlu, ,,	,,	...	5	0	0
,, V. Hanumantharao, ,,	,,	...	5	0	0
,, K. Virabhadrarao, ,,	,,	...	5	0	0
,, N. S. R. Sarma, M. R. H. School,	,,	...	5	0	0
,, T. V. L. Narasimham, ,,	,,	...	5	0	0
,, N. Suryanarayana ,,	,,	...	5	0	0
,, A. Jogarao, Music Teacher,	,,	...	5	0	0
,, G. S. Raghuviran, Violinist, Madura		...	5	0	0
,, V. Subbarao, Violin Student,	,,	...	5	0	0
,, K. Ramarao, Vainika, Yellamanchili		...	5	0	0
,, K. Mohanavarma, Artist,	,,	...	5	0	0
,, T. Kurmachari,	,,	...	5	0	0
Dr. N. Ramamurty, Lakkavarapukota		...	5	0	0
Sri T. P. Ramanujaswamy,	Ramatirtham	...	5	0	0
,, M. A. V. Raghavacharyulu	,,	...	5	0	0
,, K. Appalachari,	,,	...	5	0	0
,, N. K. G. S. Bhashyakacharyulu	,,	...	5	0	0
,, S. K. Tirumalacharyulu	,,	...	5	0	0
,, K. Ramaswamy	,,	...	5	0	0
,, N. K. Sarma, Rtd. Forest Officer,	Vizianagaram	...	5	0	0
,, B. Rangayya, Violin Student,	,,	...	5	0	0
,, S. Purushottam	,,	...	5	0	0
,, Dwaraka Subrahmanya Sastry,	,,	...	5	0	0
,, M. Chinna	,,	...	5	0	0
Sri N. Raghava, Violin Student,	,,	...	5	0	0
Dr. T. Venkatarao Naidu,	,,	...	5	0	0
Sri M. V. Ramadas,	,,	...	5	0	0
,, B. Chinnayya,	,,	...	5	0	0
,, R. Subbarao, Veena Student,	,,	...	5	0	0
,, N. Suryanarayana, Instructor, Faculty of Commerce	,,	...	5	0	0

			Rs.	A.	P.
Sri V. Venkatarao, Lecturer, M. R. College,	Vizianagaram	...	5	0	0
„ V. Lingamurty, „	„	...	5	0	0
„ P. Vasudevarao,	„	...	5	0	0
„ Y. S. R. Venkatarao, Vakil,	„	...	5	0	0
„ V. Brahmajirao, „	„	...	5	0	0
„ V. Ramulu,	„	...	5	0	0
„ Subbarao,	„	...	5	0	0
Srimati Kamala Lakshmi,	„	...	5	0	0
Sri A. Chinnamma,	„	...	5	0	0
„ K. Venkateswarlu,	„	...	5	0	0
„ P. K. V. Raghavacharyulu,	„	...	5	0	0
„ K. Anjaneyulu, Music Teacher,	„	...	5	0	0
„ G. Seshayya Chetti, Merchant,	„	...	5	0	0
OTHER COLLECTIONS :		...	100	8	2
	Total Income	...	9,244	7	6

Two gold medals were presented by Sri Vobbilisetti Suryanarayana, Ravi Stores, Vizianagaram. They were awarded to Sri Chaganti Gangababu and Sri Marella Kesavarao, two well-known old students of the College. One silver cup by Sri Akasapu Ayyappa, Cloth Merchant, Vizianagaram and two silver medals by Sri Pusapathi Sita Ramachandra Raju of Denkada were presented to some students of the College who were winners in the competitions held in connection with the Celebrations.

EXPENDITURE

		Rs.	A.	P.		Rs.	A.	P.
1. Advertisement Charges.								
"Andhra Patrika"	...	27	0	0				
"The Hindu"	...	23	7	0				
"The Indian Express"	...	12	0	0				
Total	...				...	62	7	0
2. (a) Music Performances.								
Ustad Bismilla Khan and Party of Benares (Shanai)	...	1,365	0	0				
Sri Chembai Vaidyanatha Bhagavatar (Vocal)	...	650	0	0				
Sri Kalpati Ramanathan of Madras (Mridangam)	...	200	0	0				
Sri Alangudi Ramachandran (Ghatam)	...	101	0	0				

	Rs.	A.	P.	Rs.	A.	P.
(*b*) Dance Performance.						
Sri Dayal Saran of Berhampur ...	88	7	6			
Total ...				... 2,404	7	6
3. Two Portraits.				... 1,013	8	9
4. Casket.				... 350	0	0
5. (*a*) Gold Medals awarded to						
(i) Sri Dwaram Narasingarao (Violinist) ...	116	0	0			
(ii) Sri Kolanka Venkataraju (Mridangam) ...	65	0	0			
(iii) Sri Dayal Saran (Dancer) ...	99	0	0			
(iv) Sri G. S. Raju (Casket Maker) ...	50	0	0			
(*b*) Prizes awarded to competitors in Music...	175	0	0			
Total ...				... 505	0	0
6. Local Conveyance charges, Train charges and other charges for guests				420	14	7
7. Pandal, Decorations, Garlands, Lights, *etc.*,				... 374	3	3
8. Stationery, Postage, Paper and Printing charges				... 101	8	0
9. Tea-party on 22—11—1945				... 86	0	0
10. Photos				... 61	0	0
11. Mike charges				... 25	6	0
12. Miscellaneous expenses				... 161	1	0
Total Expenditure ...				5,565	8	1
Total Income on 12—12—1945				... 9,244	7	6
Total Expenses on 12—12—1945				... 5,565	8	1
Balance ...				3,678	15	5
The amount is invested as follows:						
F. D. I				... 1,500	0	0
F. D. II				... 1,500	0	0
In Current Account in the Vizianagaram Co-operative Bank...				657	7	6
Cash in hand				21	7	11
Total ...				3,678	15	5
Amounts collected subsequent to 12—12—1945:—						
Dewan Bahadur Sri D. Sriramasastry, Vizagapatam				... 100	0	0
Sri Gowtami Vidya Pitham, Rajahmundry				... 50	0	0

Winners in the music competitions held between old and presen students of the Maharajah's Music College, and amateurs on 19th, 20tn & 21st November 1945.

OLD STUDENTS		Boys	Girls
Vocal	I Prize	Sri Nedunuri Krishnamurty	—
	II ,,	,, O. S. Chendrasekharaiah	
Veena	I Prize	,, O. S. Chendrasekharaiah	—
	II ,,	,, Ramavarapu Subbarao	
Violin	I Prize	,, Marella Kesavarao	—
	II ,,	,, Nedunuri Krishnamurty	
		Chaganti Gangababu	
PRESENT STUDENTS & AMATEURS			
Vocal	I Prize	,, Karra Umamaheswararao	Kumari Dwaram Alamelu Manga Thayaru
	II ,,	,, S. G. Palanivelu	,, Koka Satyavati
		Kameswararao Jyosyula	,, Devarakonda Suryabai
		Ramamurty Dharmapuri	,, Jonnalagadda Annapurna
			Vinjamuri Lakshmi
Veena	I Prize	,, Kavirayuni Jogarao	,, Koka Satyavati
	II ,,	,, Nadiminti Rukmeswara-sastri	,, Gobburi Rama-sundari
Violin	I Prize	,, G. S. Raghuveeran	,, Devarakonda Suryabai
	II ,,	,, Bommaganti Subrahmanyam	,, Jonnalagadda Annapurna
		Jyosyula Kameswararao	,, Gumuluri Venkata Ramanamma
		Venkatareddi	
		Yendamuri Ramarao	

A silver medal was awarded to Sri Bhuvaneswara Misro, Violin student of the College for having scored top-most marks in the annual examinations of the College.

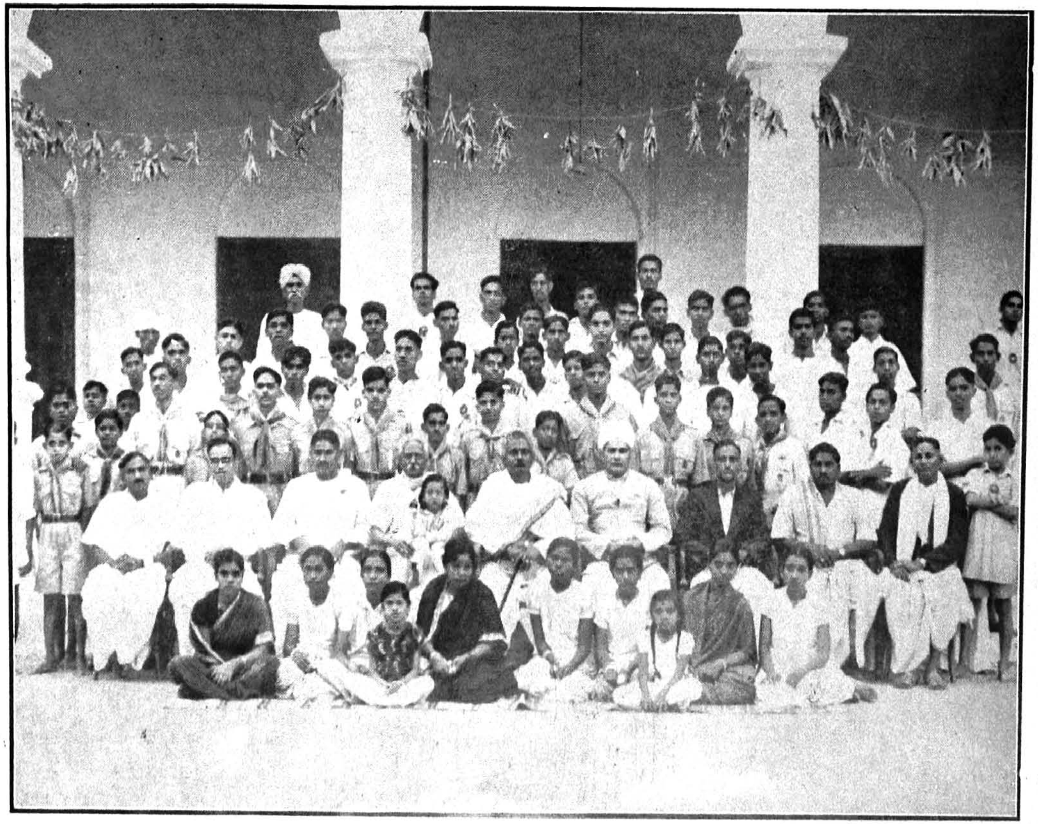

JUBILEE VOLUNTEERS AND DONORS

శ్రీ మహారాజావారి సంగీతకళాశాల

విజయనగరము

రజతోత్సవ సార్వభౌమ

సంపుటము

19, 20, 21 నవంబరు 1945

త్రిలింగ దేశ గర్భితంబైన కళింగరాజ్యమునకు విజయనగరము పురాతనమైన రాజధాని.

ఈ సంస్థానము: స్వతంత్రరాజ్య దృష్ట్యాగాక జమీందారీ పద్ధతిలో చెప్పవలసి వచ్చినప్పుడు—ఆసేతు శీతాచలమధ్యమందున్న హిందూదేశపు జమీందారీలన్నిటిలోను ఇదియే చారిత్రకముగా మొదటిది—వైశాల్యముగాఁ బెద్దది-రాఁబడిలోను గొప్పది. ఈ సంస్థాన రాజపరంపరలో శౌర్యధురంధరులు—విద్యాధురీణులుగా నెల్లరు విఖ్యాతి వడసిరి. 1759 నాఁటి శ్రీమదానంద గజపతీంద్రులవారు ఉత్తర సర్కారు లేలుచున్న ఫ్రెంచివారిం దఱిమివైచి—భారత సామ్రాజ్య ప్రాతిపదికగా బ్రిటిషు పతాకమును నెలకొల్పిరి. తదనంతర చరిత్రమున పద్మనాభయుద్ధము 1794 సంవత్సరమునందు ఐనపిమ్మట విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరులలో శ్రీనారాయణ గజపతి మహాప్రభువువారు 1826 లో శ్రీ విజయరామ గజపతి అను సుపుత్రరత్నమునకు జనకులగుటయు 1827 లో వారు కాశీకి విజయంచేయుటయుఁ దటస్థించినది. బనారసు చెంగట చంద్రావతీ రాజ్యపాలకులగు శ్రీ మహారాజా ఫికూసింగు బహద్దరువారి సుపుత్రిక—శ్రీ అలకరాజేశ్వరి 1844 లో ఈమెకు వివాహము ఐనది. 1832 ఆపె జననము. ఈయలకరాజేశ్వరీదేవి—శ్రీ పూసపాటి సంస్థానభాగ్య రేఖగాఁ జెప్పఁదగిన యాపె. తమభర్తగారితో (శ్రీ విజయరామ గజపతి. కే. సి. యస్. ఐ వారితో) 1848 లో ఆపె విజయనగరముకోటకు విజయంచేసి పట్టమహిషి ఐనారు. అదిమొదలుగా విజయనగరపు సంస్థానాదాయము ఇనుమడించినది. పద్మనాభ యుద్ధము జరిగిన 1794 మొదలుగా ఇంచుమించు ఏఁబదిసంవత్సరములుగా లేని ఐశ్వర్య విలాసములు విజయనగరపుకోటలో మూర్తీభవించి తాండవింపఁజొచ్చినవి. రాజవంశ జాలం దఱిలో మిన్నయైన విష్ణుకుండిన మాధవవర్మ (4 శతాబ్ది) మొదలుకొని వేయిఏళ్లకు స్థానభూతులుగ శ్రీ పూసపాటులు ఆంధ్ర క్షత్రియులలోఁ జతుర్గోత్ర వందనీయత వడసిరి

సనాతన శిష్టాచారమర్యాదలకు సాక్షిభూతులైరి. రాజమర్యాదలన్నియు ఆంధ్రపద్ధతిలో వారియెడల మూర్తీభవించియుండఁగా బంగారునకుఁ బరిమళ మబ్బినట్లుగా 1848 మొదలు కొన్ని ఉత్తరదేశపు సంగీతాది రాగభోగము లిక్కడ సమ్మేళన మందినవి. శ్రీ విజయనగరపుఁ గోట—శ్రీ అలకమహారాజేశ్వరీ శ్రీ విజయరామ గజపతి కే. సి. యస్. ఐ వారల సింహాసన స్థితినెనసినది లగాయతు ఈ ప్రదేశము ఔత్తరాహ—దాక్షిణాత్య సంగీత సంప్రదాయములు రెండింటికిని గూడలిస్థానము కాఁజొచ్చినది. విజయనగర సంస్థాన చరిత్రమునందు స్వర్ణఘట్ట మనిపింపఁదగి ఈ మహారాజ దంపతులు తాము బనారసునుండి ఇక్కడికి విజయం చేయునప్పుడు అక్కడనుండి ఔత్తరాహిక గాయకబృందమును బిరుదు నగార్చితోకూడ తమతో రావించిరి. ద్రావిడాంధ్రగాయకులను సంస్థానమునందు సమ్మానింపఁ జొచ్చిరి. ఈరీతి హేతువులచే కళింగవిజయనగరము ఉత్తరదక్షిణ భాణీలుగల సంగీతమునకు ఒక శతాబ్దిగాఁ బ్రసిద్ధిలో నున్నది. ఈ మహారాజ దంపతులయొక్క ద్వితీయ పుత్రరత్నమగు శ్రీ శ్రీ శ్రీమదానంద గజపతీంద్ర—జీ. సి. ఐ. యి వారు ఒక అర్ధశతాబ్దమంతకాలము 1897 దనుక నిరంతర విద్వద్గోష్ఠి నుండినవారు. సంస్కృతాంధ్రములు ఈరీతి ఉభయభాషా పాండిత్యమేగాక ఉర్దూ- లాటిన్- ఫ్రెంచి- ఆంగ్లాది బహుభాషా సాహచర్యము, ఉత్తర ద్రవిడసంప్రదాయ గానమందేగాక 48 మందిగల ఇటాలియన్ బ్యాండుసెట్టుతోను- 12 మందిగల సునాయిటకోరా బిరుదనగార్చితోను ఉభయసంధ్యలు గడిపిన చతుష్షష్టి కళావేది—ఆవిద్వత్ప్రభువు. వారికాలమున గురురాయాచారి కుటుంబము, రంగుడుసర్వప్ప, కలిగొట్ల కామరాజు, గుమ్మలూరి వేంకటశాస్త్రి, దూర్వాసుల సూర్యనారాయణ సోమయాజి, ముక్కామల సుబ్బారాయఁడు, పప్పు వెంకన్న, మాబతుఖాను, మన్వరుఖాను ఇట్టి సుప్రసిద్ధ విద్వత్సంప్రదాయజ్ఞులెందఱో పోషింపఁబడుచుండిరి. అప్పటిలోనే తచ్చూరి సింగరాచార్య సోదరులచేత సంపాదితమైయున్న యావత్కర్ణాటక సంగీతవాఙ్మయము సహస్రము చెల్లఁగా సహస్రమన్న ఖర్చుమీఁద పదునాఱుసార్లు ముద్రణశ్రద్ధతో శ్రీమదానంద గజపతీంద్రుల వారివలనఁ బరిరక్షితమైనది. ఇట్లే ఋగ్వేద ముద్రణము, ఫార్సీ నిఘంటు ముద్రణము, ధర్మశాస్త్ర జ్యోతిశ్శాస్త్ర పౌరాణిక గ్రంథముద్రణము, వాచస్పత్యమువంటి మహోన్నత సంస్కృతకోశ ముద్రణము ఇట్టి వెన్ని మహోత్కృష్టకార్యములను అమ్మహాప్రభువువారు చేఁబట్టి ముగించి కీర్తికాయులైనారు - వారియనంతరంబ శ్రీ శ్రీ శ్రీమదలకరాజేశ్వరీ మహారాజ్ఞీవారిచే సంస్థాన ప్రభువులుగా సుప్రతిష్ఠితులైన శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయరామ గజపతి మహాప్రభువువారు 1919 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 తేదిన ఈ సంగీత కళాశాలను సుస్థాపించిరి. వీణా, వాయులీన, మృదంగ—భరతనాట్యపుఁ దరగతులు, సానాయి, డోలుతరగతులతోను ఈ కళాశాల ఆరంభము సేయఁబడినది- నేఁటికి నీ సంస్థ దినదిన ప్రవర్ధమానముగఁ దనర్చునట్లు సంస్థానాధీశ్వరులు సంగీత వివిధశాఖావ్యాప్తిఁ దనరఁ బోషించుచున్నారు. తత్పోషణంపుఁగల్మి నీసంగీత కళాశాల ఇఱువదియైదు సంవత్సరములకుఁ బైబడి రజతోత్సవసందర్భమునం జెన్నల

రారినది. ఈరజతోత్సవకాలమునాటి కీసంస్థకుఁ ప్రిన్సిపాలుగా సంగీతకళానిధీత్యాది బహుబిరుదావళీ విరాజమానులగు శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామినాయఁడుగారు కార్యభార ధూర్వహు లయి కీర్తనీయు లగుచున్నారు. వీరియాధిపత్యమునకు వచ్చినదిమొదలుగా నీసంగీతకళాశాల సర్వాంగసౌష్ఠవోపేతము కాఁజొచ్చినది. ఈ యంశము నేఁటి సంస్థానాధీశ్వరులుగా నున్న శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయరామగజపతి—మహాప్రభువువారిచే ఈరజతోత్సవ ప్రారంభఘట్టమునం దిట్లు ప్రసంగాయమానమైనది.

"I have not yet discussed the details with Professor Naidu, our able Principal, who has shed his glory upon this institution, and has done more than any singleman in the life of this institution"—10-11-1945.

ఇట్లభినందనీయపద్ధతిలో శ్రీవేంకటస్వామినాయఁడుగారు సంగీతకళాశాలను నడపుచుండఁగా ఈ సంస్థకు రజతోత్సవము తలపెట్టఁబడినందున ఈ యుత్సవమునకుఁ బూర్వరంగముగా ఈ క్రిందిరీతి ప్రకటనము సేయఁబడినది.

"ఆంధ్రదేశమునకు ఈసంగీతకళాశాల యొక్కటేయని సర్వజనవిదితము. ఇయ్యది హీజ్ హైనస్ మహారాజా శ్రీవిజయరామగజపతి రాజ్ మన్యసుల్తాను బహాదూరువారిచే సంగీతమును విద్యార్థుల కుచితముగా నేర్పుటకొఱకై 5-2-1919 సంవత్సరమున స్థాపింపబడి, హీజ్ హైనస్ మహారాజా శ్రీ అలకనారాయణ గజపతి రాజ్ మన్యసుల్తాను బహదూరు వారిచే మిక్కిలి యభివృద్ధి పొందింపబడి నేడు గౌరవనీయమగు కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సువారి సంరక్షణక్రింద మిగుల నుచ్ఛస్థితిలో నలరారుచున్నది.

ఇయ్యది గడచిన 25వత్సరములలో కీర్తిశేషులగు శ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారి యాజమాన్యమునను, పిమ్మట నేటి దనుక శ్రీ ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడుగారి యాజయాన్యమునను దినదినాభివృద్ధిగాంచి విరాజిల్లుచున్నది. ఇది తనయొక్క పేరు ప్రఖ్యాతులను నిల్పుచు ఆంధ్రదేశమునకే కాక భారతదేశమునకెల్ల సంగీతమం దాసక్తి గల్గించెడి సంగీతవిద్వాంసుల పెక్కుమందిని తయారు గావించినదని చెప్పుట అతిశయోక్తి కాదు.

చాలకాలమునుండి దేశమునకు అనన్యసామాన్యమగు సేవచేయుచుండిన యిట్టి సంస్థకు తగురీతిని రజతోత్సవ మొనర్చి గౌరవించుట ఆంధ్రులకేకాక సంగీతాభిమానులెల్లరకు విధియైయున్నది. అట్టిరజతోత్సవము 1945 సంవత్సరము మార్చిమాసములో జరిపించ దలంచితిమి. విద్యార్థులకు సంగీతమం దభిరుచి గల్గించుటకొఱకై కొన్నిస్కాలరు షిప్పులను, మెడల్సును బహూకరించుటకును, వీరికి సంగీతమం దధికముగు నేర్పులవడుట కొఱకై దేశమునగల ప్రఖ్యాతవిద్వాంసుల రప్పించి సభల జరిపించుటకును ఒకనిధి రజతోత్సవనిధి యనుపేరుతో నేర్పాటుచేయ దలంచితిమి.

కావున సంగీత పోషకులును, తత్కళాభిమానులును తగినరీతిని భూరివిరాళముల నిచ్చి యిట్టినిధి నేర్పఱచి యీయుత్సవము జయప్రదముగా జరిపించుటకు మేము వారిని మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇట్లు

కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం. యమ్. ఏ. పి. హెచ్. డి. ప్రిన్సిపాల్, మహారాజా కాలేజి (అధ్యక్షుడు)

న్యాపతి. రంగనాథం, బి. ఏ., (ఉపాధ్యక్షుడు)
ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడు, ప్రిన్సిపాల్, మహారాజా సంగీతకళాశాల, (కార్యదర్శి)
తి॥ నరసింహాచారి, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి, ప్రిన్సిపాల్, మహారాజా సంస్కృతకళాశాల.
వసంతరావు బ్రహ్మాజీరావు. బి. ఏ. బి. ఎల్,
గుండాల బదరీనారాయణమూర్తి, బి. ఏ, ఎల్. ఎల్. బి.
యనమండ్ర వెంకట రమణమూర్తి బి. ఏ. ఎం. బి. బి. ఎస్.
జి. పల్లంరాజు. బి. ఏ. ఏజంటు, ఆంధ్రాబ్యాంకు లిమిటెడ్.
పువ్వాడ సత్యన్నారాయణ మూర్తి, మర్చెంటు.
బి. పి. కేడియా, నగర్‌మల్ మదనగోపాల్, ,,
జి. మహాలింగం, టాటా ఐరన్ అండ్ స్టీల్ వర్క్సు.

విజయనగరం,
25-1-1945.

ఏవంవిధవిజ్ఞప్తితో ఈ కార్యనిర్వాహకులు ఎక్కువపూనికమెయిఁ బ్రయత్నించిన మీఁదట ది 19 నవంబరు 1945 తేది సోమవారండుదయము గం. 8-30 లకు రజతోత్సవము సుముహూర్త మందినది. ఇందులకు సంగీతకళాశాలయొక్క దక్షిణావరణ మంతయు నిండిన ఒకపెద్దపందిలి నిర్మింపఁబడినది. ఆపందిరి సంగీతకళాశాలయొక్క దక్షిణపువసారాకు అభిముఖమైనట్టి ఎత్తయిన గోపురద్వారములో నొప్పారినది. ఆసభాద్వారమునుండి ఇరువదిగజము లంతదూరమునందు సభావేదిక యమర్పఁబడినది. సభావేదికయొక్క ఉభయపార్శ్వములందును ముసుఁగుతో ఆచ్ఛాదింపఁబడిన రెండు పెద్ద చిత్రలేఖకపటములు చూపట్టుచున్నవి. సభావేదిక—యమునానదివంటి యేదేని ఒక పెద్దజలాశయము ఒడ్డునఁగానీ నిర్మితమైనదో యని తోఁచునట్టి లీలతో నేలనుండి దక్షిణపుదిశ యంతటను పందిరియెత్తును నీలంపు జవనికయొక్కటి వ్రేలాడఁగట్టఁబడినది. ఆపందిలియందంతటను చేయఁబడిన ముస్తీబుపనికి ఈ నీలంపుతెర గభీరమయిన సొబగుఁ దెచ్చినది. సభాద్వారమునందలి యెత్తయిన గోపురమునందు 1858 మొదలుగా ఎక్కువవాడుకలోఁ బెట్టఁబడియున్నట్టి—

STAFF AND STUDENTS IN 1945-46

E V E R L O Y A L

అను విజయనగరసంస్థానపు MOTTO వాక్యము—జిలుగుపనిలో చిత్రింపఁబడి కళాశాలయొక్క ప్రాక్పశ్చిమరథ్యలవెంబడిఁ బోవు ప్రతిపాంథుని ఆకర్షింపఁజొచ్చినది: ఆయతోర సమీపస్థములుగానే చిత్రింపఁబడి యొండొంటి కభిముఖములుగాఁ దుండము లెత్తిన గజద్వయప్రతిమలు విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరుల గజపతిబిరుదమును దలపించుచున్నవి. జుల్ఫికరుజెండా మున్నగు పతాకచతుష్టయము సంస్థానాధీశ్వరులలోని తొల్లింటి వీరాధివీరుల యుదంతము లెఱింగినవారిచే అది శ్రీపూసపాటివారి చతుర్దిగ్విజయ చిహ్నము సుమా యని గుసగుసలు చేయింపదొడఁగినది. ఈరీతి సింహద్వారమును గడచి లోనికరిగి సభావేదికను దిలకింపఁగా అచ్చట పుస్తక—వీణాపల్లవపాణియైన వాణియే మూర్తీభవించియున్నదో అనిపించునట్టి పెద్దచిత్రలేఖన మొండు ప్రత్యక్షపడుచున్నది. సభామంటపమంతయు 8 గంటలగుసరికి విద్వద్బృంద మనఁదగిన పురుషవర్యులతో విదుషీమణు లయియున్న యువతీశ్రేణితోను కిటకిటలాడుచున్నది. సభాప్రారంభసమయ సంరంభాయమాన వేగాతిరేకముతో నత్తఱిని అచ్చటకు రజతోత్సవసమ్మాన సంఘాధ్యక్షు లయిన శ్రీ. కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యన్ యం. ఏ. గారు వేదికను సమీపించిరి. సభామంటపమం దెల్లకడల ఎంతో చుఱుకుదనముగల్గి కార్యలీలల నభినయించు వాలంటీరుదళములు సందడిచేయుచుండినవి. ఇదే సంగీతకళాశాలయొక్క రజతోత్సవారంభ సందర్భ సంరంభమని సభామంటపమున కేతెంచిన ఆబాలవృద్ధము దెలిసికోఁగలుగునట్లు అచ్చో నొకచోట ధగద్ధగాయమానముగా జిలుగుసేఁత సేయఁబడిన యట్టి.

Maharajah's Music College - Silver Jubilee.

1945

అనువాక్యము నందలి పెద్దపెద్ద యక్కరములు ప్రతివారిదృక్పథంబున బ్రతిబింబితములయి కనులకు మిఱుమిట్లుగొల్పుచున్నవి. ఆసభామంటపము చతురశ్రాకృతి గలది. ఒక్కొకవరుసకు ఆఱేసికంబములచొప్పున ఆఱువరుసలు గల స్తంభశ్రేణితో విరాజిల్లునట్లుగ నిర్మితమైనది. అంత పెద్దపందిలి నిర్మించినప్పటికినిగూడ సభికులపట్ల గొప్పసమ్మర్దమే యేర్పడినది. ఐనను ఎంతటిసమ్మర్ద మేర్పడనీ—ప్రకృతి వాయువీచికలయొక్క రొక్కుమ్మడి—అప్రయత్నముగా లభించు విశాలరామణీయకస్థలంబునం దీపందిరి నిర్మింపఁబడుటచే ఉత్సాహభరితులయిన సభ్యవరులలో నేర్పడిన కోలాహలవిధానము వర్ణింపఁదరముగానిదిగా నున్నది. ఈ యుద్ధకాలమునఁ గాకితపుకఱవు మెండుగదా! ఐననేమాయె! ఇది ప్రభుసమ్మితకార్యము! చూపఱకు ఇట్టి నిబ్బరము తోఁపించుటకు నిదర్శనముగా నన—ఎన్నెన్నిరంగులలోఁ గాకితాలవి—ఎంతవిరివిగానో తుండెతుండెములుగాఁ గత్తిరింపువిధానమున వినియోగింపఁబడి ఎంతేని పనివడుటమీఁదుగా వివిధాకృతులలో నిగ్గుదేల్పఁబడిన జిలుగుబుటేదారీ ఛాందినీలతల—తయారీసేఁత సదస్యులశిరస్సులను పరా

వృత్తశిరస్సులట్లు—నటనము సేయించినది. అచ్చటచ్చట వ్రేలాడఁగట్టఁబడిన - విద్యుద్దీపకళికలు పంక్రెండే. అవి రవికులతిలకుల యశఃప్రసారిక లట్లు ద్వాదశ భానుతేజంబున మిఱుమిట్లు గొల్పుచున్నవి. ఇట్టియెడ మహోత్సవారంభ నిమేషములు ఎంతయేని శోభాభరసంభూతములై తనరారినవి- ఈ యుత్సవ మంటపమున నేలమీఁద సాదాచాపలు—ఆచాపలపైని రత్నకంబళులు బర్వఁబడి ఆసనసమృద్ధి సేయుచున్నవి సభాద్వారము మొదల్కొని వేదికాపర్యంతభూమి బారెడు—వెడల్పున ఉపరథ్య సేయఁబడి అచ్చోట ఎఱ్ఱనిరత్నకంబళము పర్వఁబడినది. అద్దానిమీఁద నడిచి సభావేదిక కడకు ఏతెంచువారెల్లరికిని ఎడమచేతివంక పురుషసభ్యులు ఆసీను లయియుండిరి. కుడిచేతివైపున సోదరీమణులు కూర్చుండిరి. అట్లు కూర్చుండినవారిలోఁ జాలభాగము పురప్రముఖులు - మరల అందులో పెద్దసంఖ్య కోటలోనియుద్యోగులు-వీరుగాక బరంపురము మొదలు నెల్లూరిమధ్య వివిధప్రదేశములనుండి ప్రత్యేకాహ్వానము లందుకొని వచ్చినవారు పెక్కండ్రుగలరు. సంగీత కళాశాలలోని పురాతనవిద్యార్థిబృంద మిట్టిసంఖ్యలో హెచ్చు అనవచ్చును. పనితనమున ప్రత్యేకప్రాముఖ్యత గల చిన్నచిన్న రత్నకంబళములు కొన్ని సభావేదికపై నధిష్ఠింపఁజేయఁబడఁగా అవ్వానిపైని కుర్చీకి కుర్చీకి మధ్య ఎడమున్నచోట శిల్వరుజూబిలీ కార్యనిర్వాహకులలోని కొందఱు అధిష్ఠాతలయి యుండ్రి. ఆవేదికపైని రాజరాజాసనము లనిపించుకోఁదగిన ఐదుకురిచీలు అమర్పఁబడినవి. అక్కడనుండి ఎంతటి కోమలగాత్రస్వనము గలట్టి మృదువరి యుపన్యసించినను ఎల్లవారికి వినిపించునట్లు ఉపధ్మానమిచ్చు మైక్రోఫోనుమిషను ఒకటికూడ అమర్చఁబడినది. గం. 8-10 లకు వచ్చి కార్యక్రమమును నిరీక్షించుదృష్టిమై ఆవేగమున్న సన్మానసంఘాధ్యక్షులు తఱుచుగా జేబుగడియారమును దీసి దిలకించుచుండుటలో తుదకు గం. 8-30 ఐనది. ఈలోఁగానే కోలాహలముమై నిండియున్న సభలోనివారు కొందఱు సభారంభనిరీక్షకౌత్సుకంబున రిష్టువాచీలు చూచుచు ముద్రిత కరపత్రములను జదివి భవిష్యత్ కార్యక్రమమును అవగాహన చేసుకొనుచుండిరి:—

సభకువచ్చినవారిలో సన్మానసంఘసభ్యులు విరివిగా విరళములోసంగిన సంగీతాభిమానులు సభావేదిక ఎట్టయెదుటఁ గూర్చుండిరి. వారికి వెనుక తక్కినసభికులు—సంగీతకళాశాల విద్యార్థులు ఆసీనులైరి. సభావేదికముం గల పత్రికాప్రతినిధులు—రజితోత్సవ కార్యనివేదిక వ్రాయనేర్పడిన అఫిషియల్‌రిపోర్టరు ఈ మున్నగు కొందఱు సుఖోపవిష్టులైరి. సభకు వచ్చినవారిలో ఐచ్ఛికముఁగాక ముద్రితమైన గేట్‌ప్యాస్ ఉన్నవారికే ప్రవేశము అని వాలంటీరులకు ప్రబోధ మేర్పడియున్నందున ప్రతివారు సన్మానసంఘమువారినుండి అట్టిప్యాసులను సంపాదించుకొని —మరి— వచ్చిరి.

ఇట్లెన్నినిబంధనలు రమ్యముగా వాలంటీర్లచేఁ బరిపాలితము లయినప్పటికిని సంగీత కళాశాలావరణమంతయు జనసముదాయముతో నిండిపోయినది. ఆవరణయొక్క ప్రహరీ గోడపైనను—అందున్న చెట్లపైననుగూడ ఎక్కి యిమ్మహోత్సవము సందర్శింప

వలెనని తండోపతండములుగా జనులు రాఁజొచ్చిరి. ఇంతలోను వారియంతరంగమున కొలఁదికాలముననే-గద్దెకురావలసిన శ్రీమహారాజా విజయరామగజపతి మహాప్రభువారీయుత్సవమునకు విజయంచేయుదురని తెలిసి—ఆవేడుకకూడ కలిసివచ్చు నను ఆసక్తితో ఇసుక వేసినను రాలనంత హెచ్చుగా ప్రేక్షకు లేర్పడి రనవచ్చును. ఇంతట మహారాజకుటుంబమువారిలో విద్యావయోవృద్ధు లనఁ దనరిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ ప్రతాపసింగ్‌జీవారు విజయంచేసి వేదికపై నొక సమున్నతాసన మలంకరించిరి. వారివెంబడిన శ్రీ వీణ వేంకట్రమణదాసుగారు (శ్రీమదానందగజపతి—జీ. సి. ఐ. యివారి నాఁటి వైణికవృద్ధు) కూడ వచ్చి సభావేదికపై సముచితాసనమున నధిష్ఠించిరి. 8-30 సరిగా అగుచున్నది. "యథారథాంగో దివసాధినాథః" అన్నట్లు చక్రవాకపక్షులన్నియు సూర్యదర్శనముకొఱకై ఎదురుచూచిన రీతిలో శ్రీసూర్యాన్వయాలంకారు లనఁదగిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయరామగజపతి—మహారాజావారు వేదికను సమీపించుటయు సభవారిలో ఆనందపారవశ్యము మై స్తబ్ధతయేర్పడి రోమాంచానందబాష్పపరంపర చూడనొప్పారెను. శ్రీవారివెంబడిన దివాన్‌బహదూరు దూర్వాసుల శ్రీరామశాస్త్రిగా రేతెంచిరి. శ్రీమహాప్రభువారు వేదిక నెక్కి సోఫాకుర్చీ నలంకరించినతోడనే శ్రీవారి కొకవైపున శ్రీరామశాస్త్రిగారును ఇంకొకవైపున సభాధ్యక్షులుగా ఆహూతులై వచ్చిన సంగీతకళానిధి శ్రీ. టి. వి. సుబ్బారావుపంతులుగారును వేర్వేరు కుర్చీలయం దాసీనులయిరి. ఇప్పటికే శ్రీ పి. యల్. యన్-రాజుగారు- మేడూరి శ్రీరామమూర్తిగారివంటి పురప్రముఖులు పెక్కండ్రు వేదికాపరిసరమునఁ గూర్చుండిరి. ఇంతట సభాప్రారంభకులుగా కాకినాడనుండి ఆహ్వానింపఁబడి వచ్చియుండిన శ్రీదివాన్‌బహద్దర్ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు వచ్చి వేదికపైని సముచితాసనముం గైకొనిరి. వారును రాఁగనే సభారంభకార్యక్రమముగా మువ్వురుబాలికలు వాయులీనము అనుసరించి తోడుసేయుచుండఁగా మృదుమధురఫణితిలో,

"శ్రీగణనాథం భజరే-" ఆరంభించి ప్రార్థన-కార్యక్రమమును నెఱపిరి.

ప్రార్థన నెఱపినబాలికలు:—

౧. ద్వారం అలమేల్మంగతాయారమ్మ

౨. వింజమూరి లక్ష్మీదేవి

3. జొన్నలగెడ్డ అన్నపూర్ణ.

వయొలిన్ బొమ్మగంటి సుబ్రహ్మణ్యం-తరువాత ఈక్రింది జాతీయగీతము కూడ వీరిచేతను శ్రవణానందముగాఁ బాడబడినది:—

వందే వందే—భారతజననీ

భారతి జననీ

భాసుర హాసిని—పాప విదారిణి

పరమ పావనీ!

శ్యామలవేణీ !
కోమలవాణీ !
జగతీరాణీ !
వితరణపాణీ !
వరప్రదాయిని ! భారతజననీ
వందే వందే భారత జననీ
వందే వందే భారత జననీ—

౨. హిందూ ముస్లిం క్రైస్తవమాతా !
జైన పారసిక బౌద్ధప్రపూతా !
సకలశాస్త్రవిజ్ఞాన సమేతా !
ధీర వీరసుకుమార సుజాతా !
వరప్రదాయిని భారతజననీ !
వందే వందే భారత జననీ ?
వందే వందే భారత జననీ !

ప్రార్థన యిట్లు సభికతన్మయముగా ముగియఁగానే ఎస్టేటు కలక్టరుగా నున్న శ్రీ. సి. వే. రామకృష్ణ. యం. ఏ. వారు లేచి యిట్లు ఉపక్రమము నెఱపిరి:—వారి ఆంగ్లోపన్యాసములోని భావము లిక్కడ—తెల్లము సేయఁబడినవి.

Rajah Saheb,
Gentlemen and Ladies,

మనము సంగీతకళాశాలకు సంబంధించిన ఈమహోత్సవసమయమునం దుండగా అందుకు సంబంధించి నేను కొంచెము చెప్పఁదగియున్నది. విజయనగర సంస్థానము అన్ని విధముల శీనియర్ సంస్థానమని పురాతనమునుండి పేరు కెక్కియున్నది. ఆ సంస్థానపద్ధతులకు కొన్ని అంతరాయములు వస్తూఉండినప్పటికి అది కొద్దిలోనే తనంతటది తానై అన్నిన్ని స్వయంసమృద్ధంగా నడిపించుకోగలది అవుతుంది. ఇప్పుడు గవర్నమెంటువారి యోచనలో ఉండే జిల్లావిభజన సమస్యలో విజయనగరమే మండలరాజధానికూడా ఐతే కావచ్చు. అలాంటి అవకాశాలు హెచ్చేఉన్నవి. ఈ మండలచరిత్రమే కాదు—సంస్థాన చరిత్రమే కాదు చూచినకొలదీ పురాతన నాగరకతకు ఆలవాలమని అనిపించేదిగా నున్నది. శ్రీరాజా సాహేబువారు అధునాతనపద్ధతిలో శ్రద్ధవహించి ఎన్నో ఉత్కృష్టాశయములతో ఉన్నవారికోరికలను భర్తీచేయుతలంపు లున్నవారు (వినుఁడు వినుఁడు అని సభలో ఒకరు.)

సంగీతకళాశాలకు యూనివర్సిటీ అఫిలియేషను జరిగినగాని నిజమైన అభివృద్ధి చేకూరజాలదు. అట్టిపని యోచనలోఉన్నది. శ్రీరాజాసాహేబువారి హయాములో అఫిలి

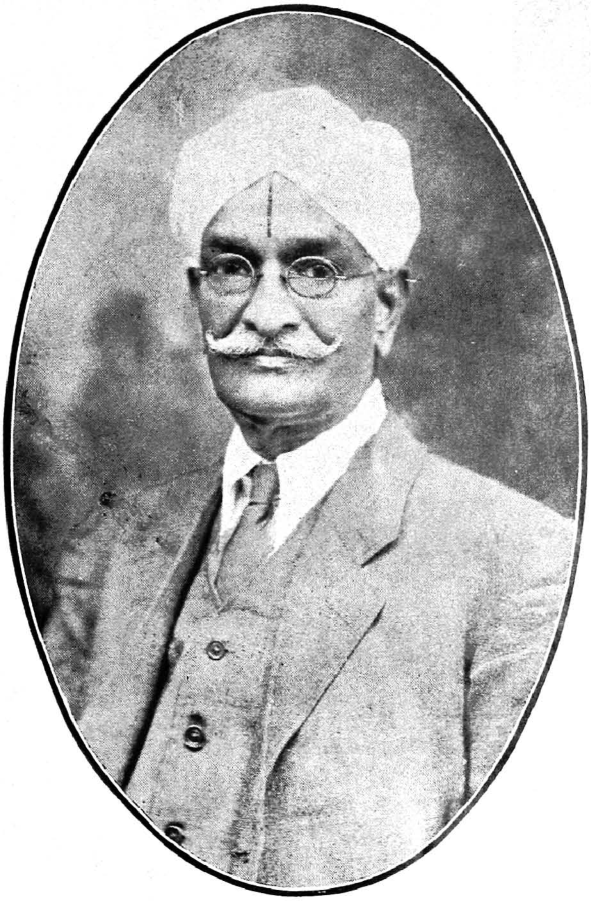

Dewan Bahadur SRI KOMMIREDDI SURYANARAYANAMURTHI

యేషను సందర్భము—నిర్వహింపబడగలదని మనము అందరము ఆశింపగలము. ఈ సంగీత కళాశాల పదివేలయినా సాలేనా ఖర్చులేనిది. అఖిలియేషనుపని ముగియగానే పదివేల వంటి ఖర్చును సంస్థానము అవలీలగా భరింపగలదై యున్నది గనుక అంతటివృద్ధికి ఈసంస్థ అన్నివిధాలా తగియుండి డైమండుజూబిలీని గూడా జరిగించుకోగలదని ఆశిస్తున్నాను. అట్టి వృద్ధికి ప్రాతిపదికగా మన మిప్పుడు ఈ శిల్వరుజూబిలీని చేయగంటిమి. ఈపట్టున యూన్యాఫిక్షు ఎశాడమీసంస్థాపనము అన్నివిధాల అవసరము ఐయున్నది. తగియున్నది. ఈప్రయత్నము లన్నింటికిని శ్రీద్వారం వేంకటస్వామినాయఁడుగారు ఉత్సాహభరితులై బాధ్యతవహించి యున్నారు. అందులకుఁ దగినట్లుగా అనుభవపూర్వకమయిన సలహాల నియ్యగల శ్రీకొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారిని—విశేష శేముషీవిరాజితులైన శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావుపంతులుగారిని ఎన్నుకొని వారిని ఈ శిల్వరుజూబిలీ కమిటీవారు ఈ సభాకార్యక్రమమునకూ ఆహ్వానించియున్నారు. ఇప్పుడు అన్నివిధముల కార్యారంభమునకు తగు సమయమై యున్నది. గనుక ఇఁక నేను విరమింతును.

(చప్పట్లు)

తరువాత సిల్వరుజూబిలీ సన్మానసంఘాధ్యక్షులవలన శ్రీ దివాన్‌బహాదూరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయఁడుగారు పుష్పమాలాలంకృతులు గావింపఁబడిరి. కాఁగనే వారు సభాప్రారంభకబాధ్యతతో ఇట్లు ఉపన్యసింప దొడఁగిరి:—

Maharajah Saheb

స్నేహితులారా!

పండితులకు—విద్వాంసులకు నమస్కారము. నేను చెప్పఁదలఁచిన సందర్భము లన్నింటిని ముక్తసరుగా కాకితంమీద వ్రాసికొని ఉన్నాను. దానినే చదువుతాను—ఏమైనా తప్పులుంటే మన్నింపవలసిందని కోరుతున్నాను—

ఇట్లు సభాప్రారంభపు టుపన్యాసము మొదలిడునప్పటికి ఉదయం గం. 9-5 ఐనది. అటుతరువాత ముద్రితప్రతిని వా రిట్లు చదివిరి.

సభాప్రారంభకుల ఉపన్యాసము

గానకళాభిమానులారా!

మనదేశమున కార్వేటినగరము, తంజపురి, మధుర మున్నగు ఆంధ్రరాజుల రాజధానులును, బొబ్బిలి, పీఠికాపురము, విజయనగరము మొదలగు ఆంధ్రదేశపు సంస్థానములును తౌర్యత్రికాత్మకమగు సంగీతమున కాటపట్టులై కర్నాటగాన ప్రశస్తిని నిల్పి వన్నెకెక్కినవి. లలితకళాపోషక స్థానమగు విజయనగర సంస్థానపోషిత సంగీతకళాశాలయొక్క రజితోత్సవములు జరిపించుతరి నన్ను ప్రారంభకునిగా మీర లెన్నుకొనుట నాకు సంగీతమునగల కొలది అనుభవముకన్న మీ సంస్థానాధిపులు శ్రీ శ్రీ ఆనందగజపతి మహారాజుల

వారితోను, మరి వారికుమారులు, మనుమలతోను నాకుగల పరిచిత కారణమని తోఁపించును. ఇట్టి అధ్యక్షతపదవికి సమర్థులు పెక్కురున్నందున నేను వార్ధకముచే నంత సమర్థుఁడ గానని ప్రథమమున నుపేక్షించితిని గాని ప్రిన్సిపల్ డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు ఎం. ఏ. పి. హెచ్. డి. వారును మరి యాయూరి నామిత్రులును నన్ను ప్రోత్సాహము చేసి నన్నిట్లు నిలిపిరి. అందులకును నాతోపాటుగ కాకినాడ గానసభ కార్యనిర్వాహకు లాహ్వానింపబడినందుకున్ను నాకృతజ్ఞతను దెలుపుచు నాకుగల సంగీతానుభవమును మీకు యీకొలది వాక్యములతో విన్నవింతును.

భారతదేశమున సంగీతము మానవుని జీవితవిధానమునకు ముఖ్యముగనుండుట తెలియదగును. ప్రతి క్రతువు, ఉత్సవాదులు గానములేక నెరవేర్పబడుటలేదు నాదవిద్య ఓంకారజనితమై సప్తస్వర పూర్వకమై మోక్ష ఫలప్రదాయినియై తనరారుటను గూర్చి మన శ్రీ త్యాగరాయ శిఖామణి పాడినాడు. ఋగ్వేదకాలమున (3500 బి సి) ఉదాత్తానుదాత్త స్వరితములకు తుల్యములగు స, మ, ప స్వరములును సామవేదకాలము (2500 బి సి) నాటికి వీని స్వరాంతరములు (Intervals) చొప్పున తక్కిన రి, గ, ద, ని స్వరములు చేర్చి సప్తస్వరము లెంచబడుట విదితము. అనంతరము భరతుని కాలమున (4-వ శతాబ్దము బి సి) షడ్జమధ్యమ గ్రామములును, వీనియందు కాకలి, అంతర స్వరములు కొన్ని నియమములు చొప్పున చేర్చునప్పటి జాతి రాగములు విశ్రుతము లాయెను. ఇఁక శార్ఙ్గదేవుని కాలమున (1210-1247 ఎ. డి.) వరకు ఇట్లు గ్రామ రాగములు, భాష విభాష అంతరభాష మున్నగు రాగ విభాగము చొప్పున అమలునందుండెను. అందుచే నీకాలము వరకు గ్రామరాగ కాలముగ నెంచబడును. ఇప్పటికి సంగీతము సర్వతోముఖముగ రాగమునను, వాద్యమునను, నాట్యమునను, తాళమునను అభివృద్ధి జెందినట్లు తెల్లము. స్వర వికృతభేదములచే శార్ఙ్గదేవుఁడు 256 రాగములు గ్రహించి చెప్పినాఁడు. నాట్యరీతులు గూర్చి పాలకుర్కి సోమనాథుని విరచితములందు తెలియనగును. అయ్యవి మన కాలము నాటి నృత్యమునను తెలియఁగలము. భరతుని వివిధకరణములు (Poses) చిదంబరమందలి దేవళ కుడ్యముల జిత్రించి మనవారు తమ నాట్యకళను సుస్థిరము జేసికొనినారు. ఉదయ శంకరుఁడు తనకియ్యవి తోడగుట గూర్చి పలికియుండెను.

ఇఁక మేళముల కాలము (అనగా 13-వ శతాబ్దము మొదలు 17-వ శతాబ్దము వరకు) కర్ణాటక గాన ప్రశస్తిని చాటును. ఈకాలమున ఆంధ్ర భరతాచార్యులు కల్లినాథుడు, రామామాత్యుఁడు, సోమనార్యుఁడు మున్నగు శాస్త్రవేత్తలు ఆయా కాలములందలి, లక్ష్యసంగీతమునకు లక్షణ గ్రంథములు విరచించి కర్ణాటగాన పద్ధతి నిర్మించి కీర్తిగడించిరి. మరియు ఈ కాలమున తాళ్ళపాకంవారి సంకీర్తన పద్ధతి - జక్కపాటల వాఙ్మయము, యక్షగానములు మున్నగు గేయ ప్రబంధములు వెలసి తెనుగువారి ప్రజ్ఞ నుగ్గడించుచున్నది.

అనంతరము 72 ప్రస్తార మేళముల కాలమున (అనగా 17-వ శతాబ్దము మొదలు నేటివరకు) కర్ణాటగానము హిమవత్పర్వతమంతటి మహోన్నతపదవి నొందియుండుట జూతము. తంజపురి రఘునాథరాయలు ఆస్థానసచివుఁడును, కవియు గాయక శిఖామణియు నగు గోవిందదీక్షితులును ఈయన కుమారుడు వెంకటమఖిప్రభృతులు స్వరప్రస్తారము ననుసరించి 72 రాగాంశ రాగములును వీనిజన్యములు పారిశ భాషాంగ రాగములు మరి పెక్కు వక్రరాగములు గ్రహించి వానిని వర్ణించి విశ్రుతకీర్తి గడించిరి. వీరిపద్ధతి మన మనుకరించు చున్నారము. అయ్యది ఉత్తరహిందూస్థాన సంగీతజ్ఞులు కీర్తిశేషులయిన N. V. భాత్కండే. విష్ణుదిగంబరు మున్నగువారి కనుసరణీయముగ నున్నదనిన యద్దాని ప్రశస్తి దెలియగలదు.

ఏకాలము వారికైనను, ఏదేశము వారికైనను ఆశ్చర్యమొనరించు విధమున నాయికా నాయకభావములు పుంఖాను పుంఖములుగ రసపూరితము లొనరించిన క్షేత్రజ్ఞుని పదములు కర్ణాట నాట్యప్రశస్తిని తెలుపగలవు. కార్వేటి నగరాధీశుఁడు వేంకట పెరుమాళ్రాజేంద్రుని యాస్థానవిద్వాంసుఁడు గోవిందసామయ్య పదవర్ణములు ప్రతిభామూలకములు. అనన్యసామాన్యములు, పైడాల గురుమూర్తిశాస్త్రిగారి గీతములు రాగకళాపోషకములు. పల్లవి గోపాలయ్యగారి కీర్తనములు రాగాలప్తిపూర్వక పల్లవి ప్రజ్ఞను చాటును. గర్భపురి సుబ్బారాయుఁడు, ధర్మపురివారు, గట్టుపల్లివారు మున్నగు సంగీత రసజ్ఞుల జావళ్లు రాగరసము వెలిబుచ్చునవిగ నున్నవి ఇఁక శ్రీత్యాగరాజు, శ్యామశాస్త్రి, దీక్షితులు మొదలగువారి కృతులు స్వకీయ భక్తిభావపూరితములై భక్తిసంగీతముల యవినాభావమును వెల్లడించుచున్నవి.

ఇట్లు కొంతకాలమువఱకు సంగీతము అన్నియంగములందును మిక్కిలి పుష్టి జెంది, చెలువముదాల్చి అల్లారుప్రియముగ నుండెను. కాని ఇప్పుడీకళ తనలాలిత్యమును పోగొట్టుకొని కృశించియున్నదేమో యని శంకింపవలసియున్నది. ఇందుకు కారణము పూర్వమునందువలె రాజ్యాధిపుల యాదరణ పోషణ లేకపోవుట యని యెంచనగును. అద్దానికి పూర్వపు ఔన్నత్య మొదవించుటకు గానసభలు నిలుపుచున్నారు. గాయకమహాసభలు కూర్చుచున్నారు. సర్వకళాశాలలందు పాఠ్యప్రణాళికలు చేర్చుచున్నారు. ఈ విజయనగర సామ్రాట్టులు గానకళాశాలను ఇరువదైదు వత్సరములనుండి నడుపుచు విశ్రుతకీర్తిని గడించుచున్నారు. తక్కినచోటుల నీవిద్యకు నిలకడలేకపోయినను ఈయూరి శ్రీ శ్రీ ఆనంద గజపతి మహారాజులవారి యాస్థానము స్థలమిచ్చెను. ఇందుచే గురాచార్యులువారు, నందిగాని వెంకయ్యగారు, కలిగొట్ల కామరాజుగారు, దూర్వాసుల సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, కవిరాయణి లక్ష్మినారాయణగారు, స్వామినాథపిళ్లగారు మున్నగు సంగీతకోవిదులు ఆదరింపబడుట విదితము. ఆంధ్రులేకాక తచ్చూరి శింగరాచార్యులు మున్నగు దక్షిణ దేశమువారును ఈ యాస్థానమువారిచే నాదరింపబడిరి.

సంగీతకళ సత్వరమున పూర్వపుఔన్నత్యమునకు దెచ్చుటకు వలయుసాధనములారయునప్పుడు సంగీతకళాశాలలు ముఖ్యమగుచున్నవి. కాకినాడలో కూడ ఈకళాభివృద్ధికి శ్రీసరస్వతీ గానసభలు నడపబడుచున్నవి. అచ్చటను గానకళాశాల నిర్వహించుటకు వసతిగృహ మావశ్యకమగుటచే నా యుద్యమము నుదారులగు ధనాధిపుల సహాయమున నెరవేర్పగలుగునని యాశించుచున్నాను. ఈ కళాశాలయందు డిప్లమో మున్నగు బిరుద పట్టము లొసగునట్లు అచ్చటి గానసభయు సంగీతపోటీ పరీక్షలు నిర్వహించి ఉత్తీర్ణులకు బంగారుపతకములు రజితపాత్రలు బహుమాన మొసగుచున్నది. మరి పెక్కుతావుల గానసభలు ప్రజాదరణవలన నిర్వహించి ఈ కళారాధన చేయుచున్నారు.

ఇట్టిసేతలవలన సంగీత మిప్పు డెంతటి యభివృద్ధికి వచ్చినదియో జూతము. పూర్వముకన్న సంగీత మిప్పుడు జనబాహుళ్యత నొందినదనుట తథ్యము. సర్వకళాశాలలు పాఠ్యప్రణాళిక లేర్పరచి ఈవిద్యను ఘనముగ జూచుటయు ముదావహము. వృత్తికొఱకు కాక కేవల కళారాధన నిమిత్తము సంగీతమునేర్చి వృత్తిపరులగు గాయకులుకన్న మిన్నగ పాడు 'ఎమచ్యూరు' లలనామణులు మిక్కిలి కలుగటయు మంచిదే! అట్టులయ్యు నీకళ పూర్వపుఔన్నత్యమున లేదనుటయు సంప్రదాయమున కొంత కొఱవడుచున్నదనుటయు వింధుము. శరభశాస్త్రి, వైద్యనాథయ్యరు, తిరుకోడికావల్ కృష్ణయ్యరు, పుష్పవనమయ్యరు, గోవిందుస్వామిపిళ్లె, గురాచార్యులు, వెంకటరమణదాసు మున్నగువారి గానమును వినిన మాబోంట్లకు చెవికి చిత్తమునకు హాయి నొనగూర్చుచు జీవస్వరాధిక రాగవిన్యాస సంప్రదాయ మిప్పుడు అంతగ లేదేమో అను ఆలోచన కలుగుచున్నది. శ్యామశాస్త్రి, త్యాగరాజు మొదలగు మహనీయుల కృతములందు తెలియనగువిధమున మధ్యమకాలపు స్వరకల్పనలు రెండు మూడుచేయుటకు మారుగ ప్రజ్ఞచూప్ప నేమూడు, నాలుగు కాలపు పెక్కు ఆవృతముల స్వరకల్పనలు బాహుళ్యముగచేయుట అనవసరమని చాల మందికి తోఁచకపోదు. గాయకునికి మృదంగము హిందూస్థాని గానమున తబలవలె అనుకరించుచుండుట సవ్యముకాని అయ్యది 'తని' వాద్యమువలె పెద్దకాలము కొలిపించుట పెక్కుఱకు సహ్యముకాకున్నది. మరియు గాయకుని గానమున కనుకరించుటకు మృదంగము సరియైయుండ కొన్నిచోట్ల ఘటము, కంజుర, మోర్సింగు, కొనగోలు, డోలకు తాళవాద్యములచేర్చి ప్రదర్శనములు ఏర్పరచుట అంతభావ్యముకాదేమో యని ఎంచబడుచున్నది.

ఇఁక గాత్రజ్ఞులగూర్చి రెండుమాటలు చెప్పవలసియున్నది. ముఖ్యముగ మన ఆంధ్రదేశపు పెక్కురుగాయకులు తమశారీరమును శ్రుతివంతముగ జేసికొనక, శ్రుతి తమ కక్కర లేదనునట్లు పాడుచు ఘనతగాంచకున్నారు. ఒకరిని చెప్పుటగాదు మన్నించుడు. ఇట్టివారు ప్రజ్ఞాధికమే సంగీతపరమావధి అని పెడదారిని ద్రొక్కుచుందురు. పాశ్చాత్య గాత్రజ్ఞులవలె తమయెదుట అద్దముపెట్టుకొని సంగీతమును విద్యార్థులు అలవరచుకొని శ్రుతిపక్వముగ బాడిన మెప్పు వడయగలుగుదురనుట నిజము.

సంగీతకళాశాలలందు గురుకులవాసము లేకున్నదనుట నిజమే. ముఖ్యముగ నీ గానవిద్య గురుముఖమున పెక్కు శుశ్రూషతో నేర్పబడుటగూర్చి మేటిగాయకులు అప్పుడప్పుడు నాతో చెప్పుట కలదు. అప్పుడే సంప్రదాయ సంగీతము వెలయునని వారు చెప్పుచుండిరి. ఇందు కొంతసత్యము కలదు. పుస్తకములనుండియు పాఠశాలలలో ఏరెండు గంటలసేపో నేర్పిన గానవిద్య పట్టుపడదు. ఏయే రాగమున రంజకమగు ఏయేశ్రుతిలేక ఛాయస్వరము విదితమగునదియు గురుశిష్య పరంపరగా తెలియనగును. ఉదహరణముగ శోగడరాగమందలి మధ్యమము, సావేరిగాంధారము, అరభిధైవతము, గౌళఋషభము మున్నగునవి గురువునుండి సంప్రదాయముగ నలవడిన ఆయారాగములు జీవకళతో నుండగలవు. అట్లు లేనిపక్షమున ధ్వనిశాస్త్రము, కర్ణాటరాగ సంప్రదాయము గుఱించి ఆయా రాగములందలి జీవకళనొనగూర్చు శ్రుతులను తెలుపగలుగు కీర్తిశేషులగు శ్రీనివాసయ్యాంగారు, మరి శ్రీమాన్ వింజమూరి నరసింహాచార్యులుగారు మున్నగు గానశాస్త్ర పరిశోధకుల రచనలు కొంత సాయపడగలవు. ఇట్టి సంగతులు కళాశాలలందలి విద్యార్థుల కుపాధ్యాయులు చెప్పుచుండిన లాభకరమగును.

సంగీతము మనప్రదేశమున అంతఘనత గాంచలేకుండుటకు మరియొక కారణము ఉపాధ్యాయుల యశక్తియే యని తోపించును. నాలుగువర్ణములు రెండుకీర్తనములు నేర్చి విద్యాపారంగతను సంపాదింపకయె విద్యార్థులకు ఆర్మోనియంతో 'సరిగమ'లు నేర్పు గురులున్నంతకాలము ఈకళ నష్టపడక మానదని తలంపబడుచున్నది. వీరు సంప్రదాయము కాని శ్రుతినికాని పాటించరు. మరియు లేప్రాయపు విద్యార్థుల సమర్థతా సమర్థతలు కీర్తనాదులు నెంచి వారికి లెస్సగ గఱపరు. పుస్తకాదులందు కీర్తనలెంచి తమకు రానివాని సహితము గమకములు పాటింపకయే నేర్పుగురులు విద్యార్థుల కెట్లు తోడ్పడగలరు? అట్లు నేర్చు బాలబాలికల సంగీతము వన్నెకెట్లు వచ్చును? ఇందుచే ముఖ్యముగ నుపాధ్యాయులకు తగుశిక్షణ మొసంగుపాఠశాల (Training School) యావశ్యమగుచున్నయది విద్యార్థుల గ్రాహ్యశక్తి ననుసరించు పద్ధతులచొప్పున పాఠ్యప్రణాళికలుగల ఈపాఠశాల విద్యాంసులవలన సంగీతము తదితర విద్యలవలె సక్రమముగ జనబాహుళ్య నొందగలదని యెంచవచ్చును.

సంప్రదాయము ననుసరించి సత్వరసంగీతాభివృద్ధి కలుగుటకు మరియొక ముఖ్య విషయము విన్నవింతును. సంగీత విద్వత్సమితి (Academy of Music) నెలకొలుపుట ముఖ్యావసరముగ నున్నది. గానకళనుగూర్చియు, తదితరకళలందును విద్వత్సమితి యొనర్చు పనులు అపారములుగ నుండును. ఇట్టిసమితి యావశ్యకత ప్రతిదేశమువారు గుఱించుచుండిరి. ఆంగ్లేయకవి మాత్యూ ఆర్నాల్డు (Mathew Arnold) ఫ్రెంచిభాష యొక్క తీర్పు ప్రశస్తములగూర్చి చెప్పుచు నిందులకు విద్వత్సమితిచేసిన పనులు వర్ణించుట చూడుడు.

"An institution like the French Academy owed its existance to a national bent towards things of the mind, towards culture, towards clearness, towards correctness and propriety of thinking and speaking and in turn promoting these things *set standards* in many directions—"

ఇట్లే సంగీత విద్వత్సమితియు కర్ణాట గానప్రశస్తిని - సంప్రదాయమును నిలుపుట-తమిళ ఇసైసంఘమువారు తెనుగుగేయములను పాడకుండుటకు తీర్మానించుకొనుటచే నాదేశమున వ్యాప్తిలోనున్న వానిని సేకరించుటకు ఇచ్చటనుండి తగిన విద్వాంసులను పంపి అట్లు సేకరించిన కీర్తనాదులను సంప్రదాయముగ స్వరయుక్తముగ నచ్చొత్తించుట-సర్వకళాశాలాధికారులకు వలయు సలహాలనొసగుట-ఇత్యాది పెక్కువిధముల తన పనిని నెరవేర్పగలుగును. ఆయారాగాది లక్షణములు, లక్ష్యము ననుసరించి నిర్ణయించును. పూర్వపు లక్షణగ్రంథములను తెనుగున తాత్పర్యసహితముగ నచ్చువేయుటకు తోడ్పడును. ఇంకను పెక్కురీతుల సంగీతాభివృద్ధికి వలయు సాధనములు నెరవేర్పగలుగును. ఇట్టి విద్వత్సమితినిగూర్చి మాయూరి శ్రీ సరస్వతీగానసభవారి గాయకమహాసభ తీర్మానించియుండెను.

నాదోపాసన విషయమున భాషాభిమానముల జూప నవసరములేదని తలతును. ఈ కళకు భాష, రంగు, దేశము, మతము, జాతి ఇట్టివానితో నిమిత్తములేదు. కీర్తనాదులందు భాష ప్రధానస్థానము నాక్రమించుచున్నది. రాగాలప్తియందును వాద్యములందును భాష గమనింపబడదు. ఆయాకీర్తనయొక్క భాష తెలియనంతమాత్రమున నందలి గానరసమును గ్రోలలేకున్నామా? రాగ విన్యాసాధికమును చూడలేకున్నామా? ఆయాకీర్తనయందలి అర్థమా భాషరానివారు తెలిసికొననగుకద! అట్లు సేయుటకు మారుగ అరవవారు తెనుగుకీర్తనలు పాడకూడదనుటయు దెనుగువారు అరవకీర్తనలు పాడకూడదనుటయు భావ్యముకాదేమో అని అభిప్రాయపడుచున్నాను.

మహాశయులారా!

ఇంతదనుక గానకళ సంప్రదాయముచొప్పున జనబాహుళ్యతనొందగలుగు సూచనలు నివేదించియుంటిని. అయ్యది కార్యరూపము దాల్చుటకు మీ కళాశాలయు, సరస్వతీ గానసభయు బాటుపడునను నమ్మిక నాకు కలదు. ఇందుకు కొంతకాలముపట్టుననుట తథ్యము. వార్ధకమున నున్న నేను సంగీతము పూర్తిగ నౌన్నత్యముదాల్చుటను కనుగొనలేకపోయినను నాయాశయములు నెరవేరగలవను సంతసము నావార్ధకమును మరపించుచున్నది.

ఇక మీసంగీతకళాశాలయొక్క యిరువదియైదు వత్సరముల యభివృద్ధిగూర్చి ఒకమాట చెప్పి విరమింతును. హరికథ పితామహు డనదగు శ్రీమదజ్జాడాదిభట్ల నారాయణదాసుగారు మీకళాశాలను 1919-వ సంవత్సరమునుండి 1936-వ సంవత్సరమువరకు చక్కగ నడిపిరి. అప్పటినుండి నేటివరకు సంగీతకళానిధి ద్వారం వేంకటస్వామినాయుడు

గారు మిక్కిలి ప్రజ్ఞతో కళాశాలను సాగించుచున్నారు. 1919-వ సంవత్సరమున నుండిన విద్యార్థులసంఖ్య క్రమముగ హెచ్చుచు నేడు 72 గురు కలరని తెలిపిన ఈకళాశాల యొక్క అభివృద్ధి ఔన్నత్యము తెల్లమగును. బాలికలయొక్క సంఖ్య 28 వరకు ఉండుట ముదావహము ఇందు పట్టములు పొందిన విద్యార్థులు మనదేశమున అందందు గాన ప్రదర్శనములు సల్పి ప్రజాశ్లాఘ్యతను పొందుచున్నారనిన ఇచ్చట విద్యాబోధన క్రమము- ప్రిన్సిపల్ మరి తక్కిన ఉపాధ్యాయులయొక్క శ్రమ, ప్రతిభ చాటగలదు. ప్రిన్సిపల్ వేంకటస్వామినాయుడుగారు నాకు ప్రేమాస్పదులు. వీరు మన ఆంధ్రదేశమునసేకాక తమిళదేశము, మైసూరు, హైదరాబాదు, తిరువాన్కూరు ప్రదేశములందును, ఉత్తర హిందూస్థానమునను తమ ప్రజ్ఞనుచూపి మేటి విద్వాంసులుగ ప్రఖ్యాతినొందుట ఆంధ్రుల మందరము గర్వపడవలసిన విషయము. వీరు ఈకళాశాలకు ప్రిన్సిపల్‌గ నుంట కళాశాల యొక్క అదృష్టమని యెంచవలసియున్నది. వీరిట్లున్నంతకాలము ఈకళాశాల మహోన్నత పదవికి రాగలదు.

వీరికి లోకములో మంచిడిమాండు ఉన్నది. వీరి విద్యపైని సంగీతలోకములో మంచి ఆదరాభిమానములు ఏర్పడ్డవి. లోగడ వీరికి చిదంబరంనుంచి ఉద్యోగపుపిలుపు హెచ్చుజీతముమీద వచ్చియున్నది. ఐనను దానిని వారు ఈసంస్థానమునందు ఉండుకున్న విశ్వాసముచేతను ఈసంగీతకళాశాలయొక్క వృద్ధిపట్ల ఉండుకున్న అభిమానముచేతను వదులుకొని ఉండడం నాకు తెలుసును ఇట్టి అభిమానము సమర్థత గల విద్వాంసుడు ప్రిన్సి పాలుగ ఉండడంవల్ల ఈసంగీతకళాశాల మహోన్నతపదవికి తప్పక రాగలదని మనం అందరం ఆశించదగివుంటుంది.

దయామయుడగు భగవానుడు మీ సంగీత కళాశాలను ఆచంద్రార్కము వర్ధిల్లునట్లు కృపజేయుగావుత! మీపాఠశాలను నిర్వహించు శ్రీ శ్రీ విజయనగరం మహా రాజుల కుటుంబమునకు భగవానుఁడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల నొసగుగావుత మని ప్రార్థించుచు నాయీమాటలతో మీకార్యక్రమముపక్రమింప గోరుచున్నాను.

ఈ కార్యక్రమము ముగింపు. 9-30.

ఈరీతి కార్యక్రమముద్వారా గం. 9-30 అయినవెంటనే విజయనగరం మహారా జాంగ్లకళాశాల ప్రిన్సిపాలుగారును సంగీతకళాశాల శిల్వరుజూబిలీ కమిటీఅధ్యక్షులును ఐన శ్రీ. కే. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యార్ యం. ఏ. గారు సభాధ్యక్షుప్రతిపాదనము గావించు టకు లేచిరి. ఆసందర్భమున వీణ వెంకటరమణదాసుగారు - నారాయణదాసుగారు - ద్వారం వేంకటస్వామినాయఁడుగారు ఈయిందఱి విద్వత్ప్రశస్తినిగూర్చి ప్రాసంగికముగా ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షపదవికి ఆహ్వానింపఁబడి విచ్చేంచియున్న శ్రీసంగీతకళానిధి శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావు, బి. యే. బి, యల్ గారి సంగీతకళాభిజ్ఞానముంగూర్చి ప్రాధాన్యముగా ఉపన్యసించి వారు మదరాసు సంగీతపరిషత్తునందు వివిధ విశ్వవిద్యాలయములందు సంగీత

లౌకికవిజ్ఞానాభివృద్ధిం గూర్చి పరిశ్రమించి దేశమునకు ఒడఁగూర్చుచున్న మహోపకృతి సభినందించిరి. సభ్యబృందము కోలాహలముగా కరతాళధ్వనులు సేయుచుండ అధ్యక్షుల మెడలో పుష్పమాలను వైచి సభాధ్యక్షపదవిలో శ్రీ సుబ్బారావుపంతులుగారిని సమ్మానించిరి. వీరినిగూర్చి ఉపన్యాసకులు సభికుల కెతింగించుటలో వీరి ఆదిమనివాసము కళింగోత్కలల మధ్యభూమి యగు బరంపురంప్రాంతమనియు, ఆంధ్రులేయనియు ఇప్పటికిని కొనుకుత్రివారు మున్నగువారీప్రాంతమున వారికి బంధుగు లున్నారనియు - ఇటీవల వృత్తివశాత్తు మదరాసు ప్రాంతీయు లైనందున తమిళులవలె జూపట్టుదురనియు చెప్పిరి. వారికి సంగీతాభిమానము మాతృదేశాభిమానము మెండనిరి. ఇట్టి వీరి సంగీతవిద్యాభినివేశ నిరతి లోకముచే బాగుగా గుర్తింపఁబడుటయు సంగీతకళానిధి బిరుదభూషితులై వారుండుటయు వివరించిరి.

ఇట్లు ఈకార్యక్రమము ముగియునంతలో సభికుల కరతాళధ్వానపరంపర నిరంతరాయ మగుచుండ అధ్యక్షప్రతిపాదనను బలపఱుపవలసి లేచిన సంగీతకళానిధి శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామిగారిని గాంచికూడ సభ్యబృందయు కరతాళనినదపారవశ్యము పాలయిరి. "నేను బలపఱచుచున్నా" నని ఈసందడిలో లీనమైపోయిన వాక్య మొక్కదానిని పలికి శ్రీ వేంకటస్వామినాయఁడుగారు ముగించిరి. ఆ తరువాత అధ్యక్షులు ఆంగ్లోపన్యాసముం జదివిరి.

అ ధ్య క్షో ప న్యా స ము

పిమ్మట శిల్వరుజూబిలీ కమిటీఅధ్యక్షులు శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయరామగజపతి మహాప్రభువువారికి సమ్మానపత్రికను సమర్పింప లేచిరి. మహారాజ బంధువులలో విద్యావయోవృద్ధులై సభ కేతెంచియుండిన రాజాశ్రీ ప్రతాపశింగ్ జీవారికిని - శ్రీ వీణ వేంకటరమణదాసుగారు (శ్రీ ఆనందగజపతీంద్రులనాఁటి విద్యావృద్ధు) వీరికిని మెడలో పుష్పదామస మలంకృతి చేసి నమస్కరించి - శ్రీశ్రీశ్రీ మహారాజావారికి పుష్పదామ మర్పించి ముద్రితములయిన కాకితములు వాలంటీర్లవలన సభికులకు అన్నిదిశల నందింపఁబడుచుండఁగా చదివి సన్మానపత్రిక నందించిరి. (చూడుఁడు ఆంగ్లోపన్యాసములు)

సన్మానపత్రికను పఠించి అర్ధానిని దంతపు పనితనముగల సి యస్ రాజుగారు వైజాగు చేసిన సంగీతకళాశాల ప్రతిమయును బంగరుతేకుమీద పేరును గల ఐవరీ క్యాస్కెట్టుతో శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజావారికి సమర్పించిరి. (సభలో కరతలధ్వనులు) ఎంతో చక్కని పనితనము చూపబడిన ఆ కాస్కెట్టును అందుకొని అటుపిమ్మట శ్రీప్రభువువారు తమయభిప్రాయములను సభ్యులసమక్షమున జాహిరత్ చేయించిరి:- చూడుడు ఆంగ్లోపన్యాసములు.

ఇఁకమీఁదటి కార్యక్రమములలో సంగీతకళాశాల ప్రిన్సిపాలులయొక్క చిత్రపటావిష్కరణ మహోత్సవములు జరుపఁబడఁ దగియుండెను. అందులకై దివాన్ బహ

SRI A. NARAYANADAS

దూరు శ్రీ దూర్వాసుల శ్రీరామశాస్త్రిగారు పుష్పమాలాలంకృతులుగాఁ జేయఁబడిరి. అంతట వారు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి:—

మహాశయులారా! ఇంతవరకు ఉపన్యాసాలు వినివున్నాం. సూర్యనారాయణ మూర్తినాయఁడుగారి ఉపన్యాసం - అధ్యక్షులైన సుబ్బారావుపంతులుగారి యుపన్యాసం శ్రీప్రభువువారికి సన్మానపత్రసందర్భం - అందుమీద శ్రీప్రభువువారి శిష్టయి ఇవన్నీకూడా సంగీతకళాశాలకు గొప్పభవిష్యత్తు తప్పక యేర్పడగలదని మనం నిశ్చయించుకొనుటకున్ను ఆనందించుటకున్ను కారణ మవుతూవుంది. ఇలాంటప్పట్లో ఇక నాకర్తవ్యం ఇదివరలో ఫస్ట్ ప్రిన్సిపాల్‌గాయుండి కీర్తిశరీరులైన శ్రీ అజ్జాడాదిభట్ల నారాయణదాసుగారి చిత్రపటావిష్కరణము-ఇది మీయెల్లరిచేతను నామీద ఉంపబడ్డభారం-ఐనప్పటికి ఆపనికి నేను హక్కు కలిగి ఉన్నాననియే నా మనోనిశ్చయం - ఎందువల్లనంటే నాబాల్యకాలపునాటి-విద్యార్థిదశ మొదల్కొ నిన్ని - 1889 లో ఐ యుంటుంది. అప్పటినుంచిన్ని అతడు నాసహాధ్యాయుడై ఉండడంవల్ల అతణ్ణిగురించి అన్నీసందర్భాలు నాకు బాగా తెలుసును. అతని మరణపర్యంతము నేను అతణ్ణి ఏదోవిధాన్న మాయింటికి అతనువస్తూఉండడం ద్వారానో నేను విజయనగరం వచ్చినప్పుడల్లా అతణ్ణి నేనుచూచి పరస్పరకుశలప్రశ్న లందుంటూ ఉండడంవల్లనో-బాగా యెరిగిఉన్నవాణ్ణి. నాబాల్యదశఅంతా విజయనగరంలో గడిచింది. శ్రీ ఆనందగజపతి దర్బారులోనే పుట్టిపెరిగినా ననుకోదగినంత చనువుతో నేను కోటలో తిరుగుతూ గడిపినవాణ్ణి. మాతండ్రిగారైన శ్రీ దూర్వాసుల సూర్యనారాయణసోమయాజులు గారు 1895 దాక ఆమరణాంతము శ్రీమదానందగజపతీంద్రులవారిచే అత్యంతాదరపాత్రముగా వారి ఆస్థానములో వైణికవిద్వాంసులై యుండిరి. అటుతరువాత ఉద్యోగవశాత్తు విజయనగరం విడిస్తిని. నేను 9 ఏళ్ల కుఱ్ఱవాణ్ణైయుండగా నన్ను శ్రీమదానందగజపతీంద్రుల సన్నిధికి మాతండ్రిగారు వెంటబెట్టుకొని వెళ్లిరి. ఆమహాప్రభువువారే నన్ను ఇంగ్లీషు నేర్చుకోమని హెచ్చరికచేసి అందులకు మాతండ్రిగారికి ఉత్సాహము కల్పించిరి.

1893 లోనే శ్రీమదానందగజపతి మహాప్రభువువారికి విజయనగరమందు సంగీతపాఠశాలను స్థాపింపవలెనని కుతూహలము కలిగినది. ఒక చిన్నపాఠశాల ఆరంభమైనది కూడను. నేను అప్పటికి శ్రీరాజాప్రతాపసింగువారితో సహాధ్యాయుడనుగా ఉండి III ఫారంలో చదువుచుండేవాణ్ణి. ఇదుగో! ఇది నాకు నావిద్యార్థిదశలో శ్రీమదానందగజపతిమహారాజావారిచే బహూకరింపఁబడిన గ్రంథము.

ఇలాంటి నాబాల్యదశనుంచి నాకు నారాయణదాసును బాగా తెలుసును. అతని వంశ పూర్వులవృత్తాంతం ఏమీ తెలియరాదు. ఆతనితండ్రి వేంకటచయనులు బాల్యాదిగా మనదాసు మంచిమేధావి అనిపించుకొన్నాడు. కావ్యనాటకాలు చదివినాడు - వేదం కూడా చెప్పుకుంటూ ఉండేవాడు. 14 ఏళ్లవాడయ్యేక ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలని ఇంగ్లీషు స్కూలులో విద్యార్థియైనాడు. మెట్రిక్యులేషనులో ఉత్తీర్ణుడైనాడు. అప్పుడు శ్రీకాకుళం

పరీక్షసెంటరు. తరువాత హరికథరచనమందు ప్రవేశించినాడు. అంబరీషచరిత్ర ధ్రువ చరిత్ర రచించి కథలు చెప్ప నారంభించినాడు.

ఆనందగజపతివారినిగూర్చి 1893-1897 మధ్యకాలములోని ముచ్చటలు నాకెన్నో జ్ఞప్తి వస్తూవుంటవి. అప్పటి అత్తరువులు - అద్రస్సులు - అప్పటి హిందూస్థానిగాయకులలో మన్మత్‌ఖాన్ - మవుబత్‌ఖాన్ ఈలాంటి విద్వాంసులవైఖరులు - అప్పటి మతత్రయవివాదలు శ్రుతివిచారణపద్ధతులు వీణ వేంకటరమణదాసుగారి వీణాసాధన - దేశీయవీణలో కర్రి పద్మనాభస్వామిగారి ప్రతిభ - రుద్రవీణలో కవిరాయణ లక్ష్మీనారాయణగారి సమర్థత - కలిగొట్ల కామరాజుగారి సంగీతప్రతిభ - ముదుంబ నరసింహాచారిగారి భాషావైశద్యము - మండవారి సంస్కృతాంధ్ర కవిత్వము, కొల్లగారి శామశాస్త్రిగారి ధర్మశాస్త్రాంధ్రీకరణము - ఇవన్నీ తలంపుకువస్తే ఏరాజరాజనరేంద్రుడో ఆనందగజపతి ఐ అవతరించేరని అనిపింపదగ్గ ఉత్కృష్టత నేను కన్నులారచూచి ఆనందించియున్నవాణ్ణి.

మొదటలోనే నారాయణదాసు హరికథకుడు కాడు. ఆదిని అతనికి హరికథ అంటే ఏమిటో తెలిసేదారిలేదు. దివాన్ జగన్నాథరాజుగారి హయాములో కుప్పుసామి నాయుడు ఇక్కడ హరికథ చెప్పిఉన్నాడు. అది మనదాసు విన్నాడు - అదిమొదలు హరికథవృత్తిని చేపట్టవలె నని శపథంపట్టి అందులో ఉత్తీర్ణుడైనాడు.

సంగీతమధురం లోకే
హరినామం తతోధికం-

ఇలాంటివెన్నిటినో పఠిస్తూ ఆతఁడు హరికథాప్రచారకుడై కీర్తికెక్కినాడు. ఆతడు ఆంధ్రపత్రిక ఉగాదిసంచికలో హరికథనుగూర్చి ఒకవ్యాసం వ్రాసిఉన్నాడు. అందులోనిపద్య మిది. (అని ఒకపద్యం చదువబడింది.) అతనికి బ్రహ్మలక్ష్యం లేదు. ఎన్ని బిరుదావళులో ధరించినాడు. "తొంగున్నావా తొంగున్నట్టుంటున్నావా" అని ఇలాంటి అవాచ్యాలనుకూడా సభకెక్కించి మహారాక్షసుడంత గట్టితనంగా ఉంటూఉండేవాడు. చాలాగొప్పవాడు. 80ఏళ్లుజీవించిన చిరంజీవి. 1645 జనవరి 2-తేదిన దివంగతుడైనాడు. (అని చిత్రపటావిష్కరణ మొనర్చి కూర్చుండిరి; సభలో చప్పటులు) శ్రీ. కే. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యన్‌గారు చిత్రపటములను రెంటెని తయారుచేసిన ఆర్టిస్టు బరంపురంవారని చెప్పి శ్రీ యన్. శ్రీనివాసరావుగారిని వేదికపైకి రావించి చూపిరి.

అటుతరువాత శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావుపంతులుగారు లేచి ఆంగ్లోపన్యాసములందు ప్రకటితమయినట్టి వ్యాసమును జదివి ప్రస్తుతం ప్రిన్సిపాలుగానున్న శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామినాయఁడుగారి చిత్రపటావిష్కరణము కరతాళధ్వనులు చెలరేగుచుండగా ఒనరించిరి.

పదంపడి శ్రీ. కే. ఆర్ - సుబ్రహ్మణ్యన్ యం. ఏ గారు శిల్వరుజూబిలీకమిటీకి శ్రీమహారాజావారు రు 3000 - లు విరాళమిచ్చుట శ్రీ కుమారీ అలకరాజేశ్వరీవారు

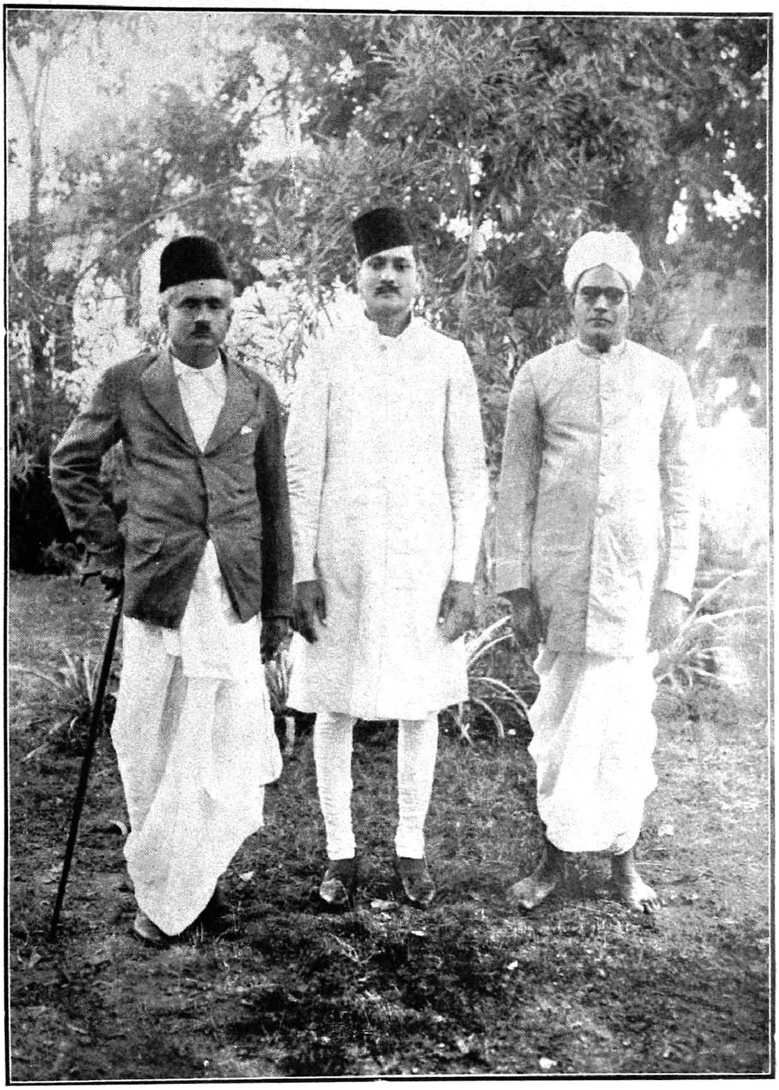

KHAN BISMILLAH KHAN OF BENARES

ఋప్య 1500 – డొనేషను ఇచ్చుట వివరించి ఆపె వ్రాయించిన లేఖను జదివిరి. ఇట్లే పెద్ద పెద్ద మొత్తము లిచ్చిన శ్రీమంతుల నెల్లరిని సభవారికి వినిపించిరి. ఆ జాబితాను అనుబంధమునందు చూడఁదగును. ఇప్పటికి గం 10_30. డాక్టర్ వై. వి. రమణమూర్తిగారు లేచి ఇమ్మహోత్సవాభినందనముగా దేశీయప్రముఖులనుండి అందుకొన్న మెస్సేజస్ కట్టలోని గొన్నిటిని సభవారికి వినిపించిరి. 10 నిమిషములలోనే ఆపనిని వారు ముగించి విరమించిరి.

తరువాత ఉస్తాద్ బిస్మల్లాఖాఁ సంగీతకచ్చేరి

రజతోత్సవ – ద్వితీయదివస కార్యక్రమము. పరిషన్నిర్మాణము:- ది - 20-11-1945.

మంగళవారం-ఉదయము సరిగా 9 గంటలకు కార్యారంభమైనది. మొదటిరోజుకంటె మిన్నగా మహోత్సాహమున సభావరణమంతయు ప్రేక్షకులతోఁ గ్రిక్కిటలాడుచుండెను. అంతట-శ్రీరామపరమైన ధ్యానశ్లోకమును శ్రీకట్టా ఉమామహేశ్వరరావు B. A., B. Ed గారు గేయతన్మయత కందిచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీమహారాజాంగ్లకళాశాల-ఉపాధ్యాయులు – ఒకరు – సంగీతపరిషత్తు Academy of Music వంటి సమున్నతసంస్థ ఆంధ్రదేశమునకు లేకుండుట శోచనీయమనియు, కళింగరాజధాని యగు విజయనగరమున గానసభలు జరిపి సంగీతవిద్యకు అదరాభిమానంబు లేర్పడునట్టి ఏర్పాటు చేయవలెనని – పెక్కండ్రయభిలాషగా నున్నదనియు-ఇచ్చోట సంగీతకళాశాల ఉండి గానసభపద్ధతి లేకపోవుట గొప్పకొఱతయని భావింపక తప్పదనియు విపులముగా ఉపన్యసించిరి. శ్రీ. టి. సుబ్బారావుగారి వంటి సంగీతలాక్షణిక శిఖామణులయొక్కయు, శ్రీ దివాఁ బహదూరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారివంటి గానకళాపోషకాగ్రణులయొక్కయు – సలహాలను ఊతఁగాఁ గైకొని ఎకాడమీ ఆఫ్ మ్యూజిక్కు – స్థాపనచేయుదమని యీమహాసమావేశముయొక్క-ఉద్దేశమనియు ఆకర్షణీయమైన వాగ్ధోరణిలో నచ్చఁబల్కిరి. ఇట్టి పరిషన్నిర్మాణము విషయములో ఇంతవఱకు కాకినాడ గానసభానుభవము గల శ్రీసూర్యనారాయణమూర్తి గారి సలహాలు – ప్రోత్సాహోద్దేశములు గైకొనుచుంటిమనియు శ్రీ. టి. వి. సుబ్బారావు గారిని పరిషత్ – నిర్మాణమునకై యేర్పడిన యీసభకు అధ్యక్షులుగా రావించుటకు శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిగారు ఇచ్చిన హెచ్చరిక-మూలకారణమై యున్నదనియు – సభవారికి విశ్రుతపఱచిరి. అంతట శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామినాయఁడుగారు సభా వేదికపై నిలువఁబడిరి. శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షపీఠమును సమీపించిరి. అప్రక్కనే శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిగారును ఆసీనులై యుండిరి. ఈయిరువురికిని మెడలో హారములువైచి శ్రీ వేంకటస్వామినాయఁడుగారు ఆతిథ్యగౌరవము నెఱపిరి. ఒక్కుమ్మడిని చప్పట్లదండలు కోలాహలమొదవించి సభావరణకంఠము నలంకరించినవి. ఈ రీతిగా ద్వితీయ దివసోత్సవోత్సాహమునకు ఆరంభదశ యేర్పడినది.

శ్రీసంగీతకళానిధి - టి. వి. సుబ్బారావు బి. ఏ., బి. యల్ గారు (మదరాసు) అధ్యక్షపీఠ మలంకరించిరి. ఆంగ్లమున వారు ఉపన్యసించిరి:-ఆయుపన్యాసము ఆంగ్లప్రకటనమునందు చూడఁదగును.

అధ్యక్షుల ఆంగ్లోపన్యాసము ముగింపఁబడఁగానే వారు సముచితాసనాసీనులగుటయు సభలో హర్షధ్వానములగుటయు పిదప శ్రీ నారాయణమూర్తి నాయఁడుగారు ఉపన్యసింపఁ బూనిరి. కరతాళధ్వనులమధ్య లేచి నిలువంబడి శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిగారు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి:—

అధ్యక్షా! సంగీతకళాభిమానులారా!-మనదేశంలో సంగీతానికై పరిషత్తు వకటి ఉండడం ఆవశ్యకతమై వున్నది. మన అధ్యక్షులు ఎకాడమీప్రాముఖ్యత అవిధానం అంతా తెలియబరచి వున్నారు. అలాంటి అనుభవంఅంతా వారికి ఉండదగినటువంటి యకాడమీ చెన్నపట్నంలో వుంది. ఆంధ్రదేశంలో లేదు. కాకినాడలో సాహిత్య పరిషత్తు వుంది. దాని ఆరంభదశనుంచి నాకు ఆ తెలుగూ యకాడమీతో అంతోఇంతో సంబంధం ఉంటూవస్తున్నది. సంగీతపరిషత్తుకూడా ఉంటే బాగుండునని నాకు అప్పటప్పట స్ఫురిస్తూవచ్చింది. గానసభ యేర్పాటుచేసి నడిపిస్తూవస్తూవుండడం వల్ల అప్పటప్పట ఏవిద్వాంసులతోనైనా ప్రసంగించడం సందర్భంలో పరిషత్తు లేనిలోపం మా మాటల్లోకి వచ్చేది. ఈయభిప్రాయాన్ని బలపరిచేవారు ఎంతమంది వున్నప్పటికిన్ని క్రియలో దాన్ని నిర్వహించడమనేది మాటల్లో పనికాదు-సామాన్యమైన పనిన్నికాదు. ఏలాగైతేనేం యెకాడమీ ఆరంభానికి మాకాకినాడలో సాధ్యంకాలేదు. సాగింపలేక పోయేము. విజయనగరంలో ఎకాడమీ సాగింపబడడముకు ఎక్కువగా సదవకాశాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా మహారాజావారి ప్రాపకంవల్లనే ఎకాడమీ సాగింపబడడం సాధ్యమవుతుంది. ఇది మొదటినుంచి ఆంధ్రదేశంలోకల్లా విద్యలపేరిట పేరుగడించిన సెంటరు. అలాంటప్పట్లో ఎకాడమీ ఇక్కడనే స్థాపింపబడితే - దాన్ని ఇక్కడ జయప్రదముగా సాగించడం సాధ్యం. అందుకు అవసరమైన యితరసాహాయ్యాలన్నిటివి యితరప్రదేశాలనుంచి పొందనూవచ్చును. అయితే ఎకాడమీఅంటే సంగీతసభకాదు - దాని ఉద్దేశాలు సంగీతలక్ష్యలక్షణాలు రెండింటినికూడా పోషించడం - సమన్వయం చేయడం. ఆలాంటిసందర్భం అంతా అధ్యక్షులు విశదీకరించి వున్నారు. దేశమంతటినుంచిన్ని యెకాడమీకి సాహాయ్యం లభిస్తుందని - నాకు నమ్మకం వుంది. ప్రయాసంపొంది రీసెర్చివర్కు జరిగింప దగివుంటుంది. ఖర్చు జాస్తిగా భరింపవలసిన్ని వస్తుంది. చాలాగ్రంథాలు అచ్చుపరిపింపబడి దొరుకుతున్నాయి. మాన్యుస్క్రిప్టువంటి సాధనసామగ్రికూడా చాలా దొరుకుతూవుంది. ఎంతో గ్రంథం స్వరపరిపించి అచ్చువేయించడం లాంటిపని విధిగా నిర్వహించదగివుంది. ఈపనికి చాలామంది విద్వాంసుల విద్వత్తును సాహాయ్యంగా పొందాలి. అది వారియొక్క బాధ్యతే అనిన్ని వారున్ను భావించి తోడ్పడాలి. ద్రవ్యం చాలా హెచ్చుగా కావాల్సి

ఉంటుంది. ఆ ప్రయత్నాలన్నీ యెకాడమీన్ని స్థాపించి మరీ సాగింపదగ్గవి. ఈ వేళ మొదటి ఉపన్యాసకులు గానసభలాగు సంగీతకచ్చేరీలు కావాలని సెలవిచ్చారు. అలాంటి సంగీతకచ్చేరీలకోసమని ఈపట్నంలో గానసభ ప్రారంభం - ఇక్కడివారలు చేసియే వున్నారు-ఇదివరలోనే - చాలాకాలంక్రిందట నేను దాని వోపెనింగుకోసమై ఆహ్వానింపబడి వస్తిని. గోవిందసామిపిళ్లె వయొలిన్ కచ్చేరీ - ఇంకా చిత్తూరి - ఇలాంటివారి - వీరి - అగ్రగణ్యమైన సంగీతకచ్చేరీలతోనే ఆనాడు గానసభ యిక్కడ ప్రారంభం ఐవుంది. అయినా ఒక్కఏడాదితోటే అది సమాప్తంకూడా కావడం జరిగిందనుకుంటాను - (చిఱునవ్వు) ఇక్కడే కాదు-సంగీతకచ్చేరీలకోసమని ఆసక్తిన్ని గానసభలను స్థాపించుదామన్న వుద్దేశమున్ను మనఆంధ్రదేశంలో సర్వత్రా ఉంది. తెలుగుజిల్లాలలో అక్కడా యిక్కడ ప్రతిచోటా గానసభలు పుట్టడం జరుగుతోంది - పోవడంకూడా ఆమరుచటిరోజునే జరుగుతూఉంది - ఏలాగోనూ కాకినాడలోనే ఇప్పటికి 41 సంవత్సరాలనుంచి నడిపింపబడుతూ వస్తూవుంది. అక్కడైనా నిరుత్సాహం కలుగుతూ వస్తూఉంటుంది. టిక్కట్టు శిష్టం పెట్టి ఉన్నాము. నిజంగా సంగీతానికి టిక్కట్టు శిష్టం మేలైనపని కానప్పటికీ - హద్దుకోసం - పెట్టవలసివుంది. లిమిట్ చేస్తేనేగాని సాగించడం సాధ్యపడదు. దాని ప్రారంభదశలో అభిమానస్థుల్ని చేపట్టుకున్నాం - చందాలు వేయిస్తిమి - ఉచితకచ్చేరీలంటే రావడానికి సంకోచించేవాళ్లు కొందరుంటారు. టిక్కట్టు పెడితే కొని రాజాలని వాళ్లూ చాలామంది వుంటారు. ఎవరిపట్ల ఏరీతి తగునో యోచించి సంగీతాభిమానులను సమకూర్చుకోవాలి. ఏలాగైనప్పటికిన్ని గానసభలు జరిపించడానికి ఖర్చుజాస్తి. అప్పటప్పట మాకూ నష్టమే తగులుతూ వచ్చింది. చందాల శిష్టంలో అలాంటి నష్టాన్ని భర్తీ చేసుకోవలసి వచ్చేది - నష్టం భరించాలని భారీ ఉద్దేశాలుగల మెంబర్లు కొందఱుచేరి - కష్టనష్టాలు భరిస్తేనేగాని గానసభలు సాధ్యపడేవి కావు. ఈ నలభై వక్కసంవత్సరాల నుంచీ మాకూను పదిహేను - ఇరవై సంవత్సరాలు కచేరీలు నష్టంమీద నడిపింపబడ్డవి. అందుకు అనుభవం చాలా ఉండవలెను - విద్వత్తుకోసమే కచ్చేరీలు అన్నీ జరిగిస్తే ధనం జాస్తిరాదు - ఖర్చులు జాస్తీవా - తప్పదు. లాభం పొందాలంటే చేయింపదగ్గ కచ్చేరీలు అవివేరు. గానసభలో అన్నిన్నీ అలాంటివే ఏర్పాటు చేయిస్తే పేరు ప్రఖ్యాతులురావు - ఇలాంటి అనుభవాలతో ఉండడంబట్టి - ప్రబోధం కలిగించడముకు నాకు వీలు కలిగివుంది. విద్యార్థులికి పాటకులికి విద్వాంసు లన్నవారికి మా గానసభలో ఫ్రీయేర్పాట్లు చేస్తిమి. ఇలాగ ఎన్నివిధాలో వృద్ధినిమిత్తం యోచించి యోచించి ఏర్పాట్లు అమలుజరిపిస్తున్నాము.

ఇప్పుడు దేశంలో సంగీతవిద్య కొంత నాగరకదశ పొందింది. నాబాల్యం అప్పట్లో ఎవరైనా సొనాయి వాయిస్తే వినవలసి వచ్చేది - ఎంతో కర్ణకఠోరంగా ఉండేది. మద్రాసు వెంపుకు పోయినప్పుడు ఆనందంగా వింటూ వచ్చేవాణ్ణి. ప్రత్యేకంగా ఎక్కడకైనా వెళ్లి కూడా వినాలని అనిపించేటంత ఆకర్షణీయంగాను ఉండేది. కాకినాడలాంటి పట్టణంలో

సన్నాయికి - మదరాసువెంపు సన్నాయికి నాచిన్నతనంలో ఎంతో తేడా చూస్తూవుండడం బట్టే మొదట్నుంచీ మనదేశంలో సంగీతవిద్యకు అభివృద్ధిమార్గాలు అవసరం వున్నాయని అనుకుంటూ వుండేవాణ్ని. నేను బాల్యంలో సంగీతవిద్యలో కృషి చేయడముకు కొంతకాలం వీణ చేపట్టివున్నాను. ఇప్పటికప్పుడే నలభైసంవత్సరాల క్రితంమాట యిది. నానాట వృద్ధాప్యంవచ్చినా అప్పటి కృషివల్లనే నాకు సంగీతాభిరుచి లభించడమునకు కారణమైవుంది. ఏపని జరిగించడము నాకు ఇంక సాగడం కష్టం. Old age Sickness బాధిస్తూ వుంటవి. నాబాల్యంలో తరుచు మదరాసు వెళ్లడమున్న - మెడ్రాసులో అప్పుడు కృష్ణగానసభ ఉండేది - మెంబర్లకి సంగీతంవిని ఆనందించడము అక్కడఉన్న సదుపాయాలన్నీ చూస్తూ వచ్చేవాణ్ని. వారం వారానికీ - పదిహేనురోజులికీ అక్కడ కచ్చేరీల యేర్పాట్లు ఎన్నో ఉన్నాయి. అప్పట్లో నేఆలాంటి వుత్సాహంతోటి వారితోటి వీరితోటి నేను ప్రసంగిస్తూ వచ్చే వాణ్ని. పోలవరం జమీందారు మాప్రసంగాల్లో ముఖ్యుడు - ఫ్రీపెట్టిచూస్తిమి. ప్టి)క్ట్గా అంతా టిక్కట్లుపద్ధతి మంచిదికాదు. కేవలం ఫ్రీపనికిరాదు. గాయకులకు విద్యార్థులకు ఫ్రీ ఉండాలి. ఆఫ్రీలు నడిపించడంలో కాసస్సుగాను ఉండాలి. గానసభలు-సంగీత కచ్చేరీలు నడిపించుదామన్న ఉద్దేశాలున్నవారు తొందరపడి ప్రారంభించడంవల్ల ప్రయోజనం వుండదు- "Be careful" అని నేను అనాలి. బరంపురంలో ప్రారంభం అయ్యేయి - బందరులోను గుంటూరులోను రాజమండ్రిలోను గానసభలు ఆరంభింపబడకపోలేదు - విశాఖపట్నంలో కూడావుంది. కొంతనయం. ఇద్దరో నల్గురో ఏపదిమందో ఏకీభవించి నష్టం భరింపగలమని అనుకుంటేనేగాని అది సాధ్యం అయ్యేపనికాదు. తరుచుగా ఏటేటా ఎన్నిటిక్కట్లమ్మినా ప్రతియేటా నాల్గువందలో మూడువందలో మేము నష్టమే కళ్లచూస్తున్నాం. ఏవో తంటాలు పడుతున్నాం. 41 ఏళ్లు జరిగింది. దానికి వకభవనం నిర్మించాలని చిరకాలంనుంచి ఉద్దేశం వుంది. సంగీతపు స్కూలుకూడా ఉంచాలనే ఉద్దేశంవుంది. ఏదో కొంత ఆధారం—చేపట్టి వుంచేను. దైవానుగ్రహంవల్ల త్వరలోనే ఏర్పాటుకావచ్చు. ఏపనికైనా ప్రారంభంలో ఎక్కువకష్టం పొందవలెను. కాకినాడలో ప్రతిమాసంలోను సంగీతపుకచ్చేరీ ఉండేలా చేద్దామని తలిస్తిమి. ఏడాదికి ఒక్కసారే నడిపిస్తున్నాం-చాలా అట్టహాసంచేస్తేనేగాని జరుగవు. మాసంవారీగా ప్రతినెలా పెడితే టిక్కెట్లు కొనేవాళ్లు సన్నగిల్లుతారు. సంవత్సరానికి వక్కసారి అనడంలోను వ్యత్యాసం హెచ్చే అనిపిస్తుంది. ఏనాల్గు మూడుమాసాలకో వక్కసారి కచ్చేరీలు జరిగిస్తూవుంటే ఒక్కమోస్తరుగా మనదేశంలో సాధ్యంగావుంటుంది. మధ్యే మధ్యే సామాన్యులికి కచ్చేరీలు అవకాశంయిచ్చి విద్యలో కృషి చేసేవాళ్లకు ప్రోత్సాహం యిస్తున్నాం. పెద్దపెద్దవాళ్లనీ పిలుస్తున్నాం. కచేరీ సామాన్యంవితే ఆకర్షకం వుండదు. పెద్దకచేరీ యేర్పాటు చేయాలంటే రు 1000 అవుతుంది. ఈ కాలంలో అన్నింటికీ ధరవరలు పెరిగిఉన్నట్లే కచ్చేరీ విద్వాంసులమీదకూడా ధర పెరిగింది. రెండువందల రూపాయల విలువలో వుండేవారు ఆఱువందలు - ఏడువందలదాక పెంపకం అయ్యేరు.

అయినా ఆతాహతుకూడా వారిలో పెరిగిందనే అనాలి. అన్నిటికీ ధరలు తగ్గినప్పట్లో విజయనగరంలో పెద్దసంగీతకళాశాల వున్నది. అనేకమంది విద్వాంసుల ప్రోడక్షను ఏర్పడితే - ధరలపోటీ తగ్గుదలలోకి రావచ్చు - నా చిన్నతనంలో సంగీతం వినాలంటే మద్రాసుకు పోవాలి, లేదా విజయనగరానికైనా రావాలి అన్నట్లు వుండేది. ఇక్కడ విద్వత్సంప్రదాయం అంతాను - చివరిమాటకి నేనుచెప్పే దేమంటే - దేనికైనా మన ఆంధ్రులలో ఉండుకున్న పెద్దలోపం ఏమిటంటే ఆరంభశూరత్వం - ప్రారంభం కొద్దిలో - ఉండి అదియే క్రమవృద్ధిలోకి వచ్చేటట్లు చూస్తూవుండాలి. ఏపనిచేసినా అలా చేస్తూవుండాలి. ఇలాంటి పనులుకి అందరూ ధనసాహాయ్యము చేస్తూ తోడ్పడుతూ సలహాలు ఇవ్వదగ్గవారు సలహాలిస్తూ తోడ్పడుతూ ఉండాలి.''

అని ముగించి ఉపన్యాసకులు తమకుర్చీని సమీపించినారు - సభలో కరతాళధ్వనులు - మరల - వారిట్లు ఉపన్యసించినారు :—

''మనదేశంలో ఈలాంటి బాధ్యతల విషయంలో ఇంకా కొన్నిలోట్లు చెప్పాలని అనుకున్నాను - అందువల్ల కొందరికి కష్టంగా ఉంటుందని మానివేస్తిని''—

ఇంతటితో శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారి ఉపన్యాసము ముగింపునకు చేరబడినది. వారు సముచితాసనాసీను లైరి. తరువాత ఉపన్యాసకులుగా అధ్యక్షుల వారిచే శ్రీ పిరాట్ల శంకరయ్యగారు ఆహ్వానితులైరి. వారీక్రిందిరీతిగా ఉపన్యసింపదొడగినారు.

''యో సౌ ధ్వని విశేషస్తు
శ్రవణేంద్రియ గోచరః
రంజకో జనచిత్తానాం
స స్వర ఇత్యభిధీయతే.''

అని పెద్దలు శాస్త్రంలో వక్కాణించియున్నారు. ఈశ్లోకానికి అర్థం ఏమిటంటే - కుక్కలకు నక్కలకు ఇలాంటివాట్లన్నింటికి స్వర రహితధ్వను లున్నాయి. అందులో శ్రవణేంద్రియ గ్రాహ్యత్వాత్ - వినేవారికి రంజన కలిగేధ్వని ఏదివుందో ఆధ్వని విశేషానికే స్వరం అని పేరుంది.

''శ్రుత్యనంతర భావియః
స్నిగ్ధోనురణ నాత్మకః''
''స్వతోరంజయతి శ్రోతృచిత్తం
సస్వరం - ఉచ్యతే-''

అనికూడా అన్నారు పెద్దలు - శ్రుతి అనేధ్వనియొక్క అనంతర భావియము.''

"విజయనగరం మహారాజులుండే రాజధానీ నగరం అని ప్రఖ్యాతి ఏర్పడివుంది. సంగీతవిషయములో తంజావూరి మహారాజులయొక్క ఖ్యాతిని వింటూవచ్చేము, ఇక్కడా మన ఆంధ్రదేశానికల్లా విజయనగరం అంటే తంజావూరులాగంటిదే అనిప్రసిద్ధి చెందివుంది. ఇక్కడ ఈసంగీత పాఠశాలను స్థాపించివున్నదినాల్లో ఇదివరకు వకసారి వచ్చివున్నాను. కానుకుర్తి బుచ్చిబాబుగారు ఇంకా సంస్థానపు ఉద్యోగస్థులు మరికొందరూ అప్పట్లో ఈ సంగీత పాఠశాలను శ్రీ మహారాజావారితో విన్నవించి స్థాపింపజేసే యత్నంలో వున్నారు. నేనున్ను శ్రీ కానుకుర్తి బుచ్చిబాబుగారు ఆహ్వానిస్తే వచ్చియున్నాను. నన్ను ఉపాధ్యాయుణ్నిగా నియమించేయత్నం జరిగివుంది. కాని అట్టిపని సాధ్యం కాకపోయింది. అప్పట్లోనే శ్రీ వేంకటస్వామినాయుడుగారిని శ్రీ మహారాజావారు ఇక్కడ అప్పాయింటు మెంటు చేయించివున్నారు. ఈపాఠశాలను లోకోపకారార్థంగా శ్రీ మహాప్రభువులు నిర్మాణం చేయించివున్నారు. అందుకు వారికుటుంబం ఆశీర్వచనపాత్రులు - దేశమంతా శ్రీ మహారాజ కుటుంబమునకు కృతజ్ఞతతో ఉండదగ్గ ఉత్కృష్టకార్యం జరిగింపబడ్డది. ఇలాగే - ఇదుగో దయచేసివున్నా రిక్కడికి - శ్రీ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి గారు - వారు సంగీతంకోసం అవతరించిన మహాపురుషులని అందరం చెప్పకుంటూ వుంటాము. గానసభలు పెట్టించి దేశంలోవుండే విద్వాంసు లందర్నిన్ని దక్షిణాది విద్వాం సుల్లో ఎన్నికయిన వాళ్లనీ రప్పించి సంగీతకచ్చేరీలు చేయిస్తూ వుంటారు-మహానుభావులు. కాకినాడ గానసభఅంటే అందరికీ అహ్లాదం - గౌరవం ఉంది.

(సభలో మిన్నుముట్టేటట్లు కరతాళధ్వనులు) ఈ సంగీతకళాశాలలో చాలా మంది విద్యార్థులు విద్యనేర్చుకుంటున్నారు - నేనున్ను మొదటినుంచిన్ని సంగీతమును అనేకమంది విద్యార్థులకు నేర్పుతూ ఉన్నవాణ్ని - కొన్నిచోట్ల పాఠశాలలు పెట్టిన్ని పెట్టించేయత్నంలో ఉండేవాణ్ణి. ఈసంగీతకళాశాలలో విద్యావంతులైనవారు దేశదేశా లలో పరువుప్రతిష్ఠలు పొందుతూ ఉన్నారు. ఇక్కడి విద్యఅంతా పూర్వసంప్రదాయం చెడ కుండా నేర్పబడుతూ ఉండడంవల్ల మావంటివాళ్ళకు ఆనందంగా ఉంది. ప్రస్తుత సంప్ర దాయంఅంతా ఏదోమిడిమిడిజ్ఞానంగా ఉంటూఉంది. నాటకాలపాటలు, సినీమాసాంగులు- హరికథపద్ధతులు, రేడియోగమ్మత్తులు-గ్రామఫోనుకృతులు, ఈలాగ దేశంలో ఏదోవ్యవహార కాలుగా సంగీతవిద్య పేరు వ్యాపిస్తూ ఉంది. అయినప్పటికి అందులో చాలమంది గాయకులికి నిజంగా కాకలీనిషాదం ఏలాపట్టాలో మరేయే నిషాదస్థానాలు ఏలాగు ఎక్కడపట్టాలో జ్ఞానం అమరడంకు సాధనసంపత్తి తక్కువగా ఉంది. వాళ్ళకు నాల్గురాళ్లు ఏదోయిందాన సంగీతం పేరుచెప్పి వస్తోందిగదా పని గడిచిపోతూంది అన్న ఉబలాటమేగాని శాస్త్ర జన్యజ్ఞానం అంటేను సంప్రదాయరహస్యాలంటేను అలాంటివి తెల్సుకుందామన్న తితీక్షా తక్కువగానే ఉంటూఉంది.. ఇక విద్వాంసుల్లోనూ లాగిపీకి-తుదకు సంగీతంయొక్క నిజమైన ఉద్దేశానికి విరుద్ధం ఇలాగ సంగీతభ్రష్టత ఎందర్లోనో కనిపిస్తూఉంది. గురుముఖతః నేర్చు

కున్నట్లయితే-అసత్సంప్రదాయాలు నేటు. అలా నేర్చిఉండేవారు తక్కువే ఉండీనప్పటికి అలాఉన్నచోటు బాగుండుతూను వుంది.

నేను ముత్యాలపేట త్యాగయ్యగారివద్ద రైలుటేషనుజిల్లో తిరిగి విద్యనేర్చుకున్నవాణ్ని. ముత్యాలపేట త్యాగయ్యగారంటే వీణ కుప్పయ్యగారి కుమారుడు. నిజంగా చూడండి. ఆ త్యాగరాజుగారి శిష్యులమని చెప్పుకునేవారేరి?''

''పమరీగా గారిసరీ'' (దర్బారు) (అనిపాడి గమకరాహిత్యత చేసియును-గమక సహితముగా పాడియును ఉపన్యాసకులు లక్ష్యమునకు లక్షణతోఁగూడిన గమకశుద్ధి చూపు ప్రయత్నము చేసిరి) పిదప-

అధ్యక్షులు శ్రీ టి. వి. సుబ్బారావుగారికి సంగీతలక్షణములో హెచ్చుగా పాండిత్యమున్నది. వారు మదరాసులో మ్యూజిక్కు ఎకాడమీలోగూడ పేరుకెక్కిన పండితులు. నేను అక్కడకు వెళుతూ వస్తూ 12 సంవత్సరాలనుంచి పరకాయిస్తున్నాను. అకాడమీద్వారా దేశంలో సంగీతలక్షణజ్ఞానం బాగా విరివిగా వ్యాపిస్తూవుంది. మన దేశంలో కూడా అలాగంటిపరిషత్తు ఏర్పడివుండడం చాలాఅవసరం. ఎంతో మంచిపని. స్థిరంగా ఉండే ఏర్పాటు చేయవలసివుంటుంది-ఎన్నో మఖలోపుట్టడం-పుబ్బలోపోవడం జరుగుతూ ఉంది-అసలు ''నాదోపాసనయాబ్రహ్మం'' అన్నట్లు అది సర్వమోక్షసాధనము. (కరతాళధ్వనులు) తరువాత కె. వి. నారాయణశర్మగారి ఉపన్యాసమైనది-చూడుడు అంగ్లము. తరువాత శ్రీరామతీర్థమునుండి యేతెంచిన శ్రీభాష్యకారులు అను పండితోత్తములు శ్లోకత్రయమును అధ్యక్షుల యనుమతింబడసి యీక్రిందిరీతిగా పఠించిరి:—

శ్లో. రామస్సీతా సమాశ్లిష్ట స్సామగానప్రియః ప్రభుః
రామ గానకళాశాలాం చావ్యాదా చన్ద్రతారకమ్॥

శ్లో. విజయరామనృపేణ సుకల్పితా
విజయరామ నృపేణ సరక్షితా
విజయరామ కళాలయసజ్జితా
విజయరామ కటాక్షిత ఏధతామ్॥

శ్లో. ఇయం గానకళాశాలా ప్రాప్యశోభాం మహాఃపునః
శాశ్వతం రాత్నంతథావర్ష సాహస్ర మనుభూయతామ్॥

వి. కం. గో. శ్రీభాష్యకారః
శ్రీరామతీర్థమ్

తరువాత శ్రీ వి. బ్రహ్మాజీరావు బి. ఏ. బి. యల్ గారు శిల్వరుజూబిలీకి వచ్చిన విరాళములను మరికొన్నిటిని సభకు నివేదించిరి. అవి విరాళములజాబితాలో చూడదగును.

ఈతరువాత మ్యూజిక్-ఎకాడమీ నిబంధనావళిని సభలోఁ జదివి వినిపింపవలసి యుండఁగా అందులకై అధ్యక్షులు అయ్యావశ్యకతను నిరూపించిరి. సభానిర్వాహకు లందులకై తమలోఁదాము కొంతవడి సంప్రదించుకొనిరి. నిబంధనావళినిగూర్చి శ్రీమహారాజా వారి అనుమతి బడయవలసియున్నదనియు అది-వేఱొకప్పుడు బహిరంగపఱచు నేర్పాటుండు ననియు-తుదకు సభవారికి విశ్రుతపఱచఁబడినది. తరువాత సంగీతకళాశాలయొక్క- పూర్వ ప్రస్తుత విద్యార్థులకొఱకును తదితరప్రవీణులకొఱకును సంగీతపు గాత్రపుపాట (వోకలు) పోటీపరీక్షలు ఉదయం 11 గంటల పర్యంతము జరుపఁబడినవి. ఆ వివరములు అనుబంధములో బ్రకటితములైనవి. అంతటితో ఉదయపుసమావేశము సమాప్తి.

సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీ విద్వాన్ చెంబై వైద్యనాథభాగవతారువారి గాత్రపుపాటగా సంగీతకచ్చేరి జరుపఁబడినది. శ్రీ ద్వారం నరసింగరావుగారి వయొలిను, శ్రీ కల్పాతి రామనాథన్‌గారి మృదంగము-శ్రీ ఆలంగూడి రామచంద్రన్‌గారి ఘటము.

10 వేలజనముండవచ్చునన్నంతగా సభ జయప్రదముగా జరిగినది. ఇట్లిది రెండవదివస కార్యక్రమము.

శ్రీ విజయరామగానకళాశాల-విజయనగరం రజతోత్సవము - తృతీయదివస కార్యక్రమము. ది-21-11-1945-బుధవారం.

నేటిదినమునగూడ సభావేదిక మొదలుగా యావత్సదస్సునుగూడ విద్వజ్జన శోభితంబై తనరుచుండెను. విదుషీమణు లెందఱో సభాస్థలియం దాసీనురాండ్రై యుండిరి. అంతట నిన్నటితరువాయిగావీణా, వాయులీన, గోటువాద్య,మురళీత్యాది జంత్రవిద్యలమీఁద పోటీపరీక్షలు జరుపునేర్పాటుండెను. ఈపరీక్షలకు సంగీతకళాశాలలోని పూర్వప్రస్తుత విద్యార్థులును తదితరులునుగూడ హాజరుకావచ్చుననుటచే ఎందఱోపరీక్షార్థులై వచ్చి నిరీక్షించుచున్నవారు. ప్రతిదినము సభలకును సంగీతపుకచ్చేరీలకును వేళకువచ్చి నిరీక్షించుచున్నవారిలో-విజయనగరం మెజిస్ట్రేటుకలక్టరు సి. ఏ. రామక్రిష్ణన్-దంపతులు, విజయనగరం సబ్ కలక్టరు వారికుటుంబమువారు. ఇట్లెందఱెందరో ఉన్నారు. అంతట పోటీపరీక్షలు జరుగనారంభమైనవి. అందలివివరములు అనుబంధమునఁ దెలుపఁబడినవి. మొదటిరోజు సాయంకాలమును-రెండవరోజు సాయంకాలమును జరిగిన సంగీతపుగచ్చేరీలు గాక బరంపురంనుండి యేతెంచిన దయాళ్ శరణ్ అనుయువకుని ఓరియంటల్‌డ్యాన్సు గతమంగళవారంరాత్రి ప్రదర్శితమైనది. హంటర్‌డ్యాన్సు-ప్రళయతాండవము అనుభాగములు ఆప్రదర్శనములో జనాకర్షకములై తనరారినవి.—

"నాదతనుమనిశం శంకరం నమామి మే మనసా శిరసా" అను త్యాగరాజకీర్తనములో శ్రీ ద్వారం భావనారాయణ (బాబు) రావుగారు జీ.యస్. రఘువీరన్ అను యువకుల ప్రార్థన మొనర్పఁబడినది. అటుతరువాత గం. 10-50 నిమిషములయినప్పుడు నందగిరి హనుమంతరావు అను 13 ఏండ్లబాలుఁడు ఈ క్రిందిరీతిగా సభలో పద్యములను పఠించెను. ఆతని బాలకవిత యిట్లున్నది:—

సీ॥ కార్తీకమాసాన కనులపండువ జేయు
చంద్ర చంద్రికఁబోలు ఛాయగల్గి
యజ్ఞానమనియెడి యంధకారముఁ బాప
శ్వేతవర్ణంబైన చీరఁగట్టి
వీణను చేకొని విద్యలరాజ్యముల్
పాలనచేయుచు ప్రభనుపొంది
నగుమొగంబులతోడ నరులపై కరుణను
ఘనముగా చూపించి కాంతినొసగి

తే-గీ॥ అమరవీథులఁ దిరిగెడి కమలనేత్రి
పూజలను చేయుచుండంగ పుణ్యవరులు
గాంచి యూరకయుండిన కరుణహృదయ
వేగ రావమ్మ యోవాణి విద్యలొసగ.

సీ॥ వార్తాతిగాంచిన వీణ నీ మోమాయె
మృదంగఫిడలులు మేటికంట్లు
కంజరీ ఘటములు ఘనముగా నీయొక్క
బాహుద్వయంబయ్యెఁ బద్మనేత్రి
పిల్లన గ్రోవినీప్రియమును గొన్నట్టి
హృదయంబుగ నమరె హేమవర్ణి
ఢోలుడప్పులు రెండు మేలుగా నీయొక్క
పాదద్వయంబయ్యె సాధుశీల

తే-గీ॥ సర్వభాషలు నీయవి సరసిజాక్షి
పాదములఁ బూజచేయు నీపాదదాస
బృందమును బ్రోవ రావమ్మ విద్యదాత్రి
కీర్తితో వెల్గుచుండు సంగీతమాత.

సీ॥ ద్వారము వెంకటస్వామినాయుడుగారు
మోముగా నమరెనో ముద్దుతల్లి
విఖ్యాతిగాంచిన వీణము రమణయ్య
కంఠంబుగా నమరె కన్నతల్లి
మద్దెల వాద్యకుల్ ఘనముగా నమరెను
పిల్లనిగ్రోవినీ పిరుదులయ్యె
గానశిఖామణుల్ కాలుసేతులుగాను
బడసితి వోయమ్మ పాఠశాల

తే-గీ॥ విజయనగరంబునందు నీవెల్గుచూపి
బాలబాలికల నిలను బాగుచేయు
యంతులేకుండగ భువిని యలరుచుండు
పాఠశాలను తల్లికి వందనములు.

ఉ॥ పాటల నేకముల్ ఘనిని బాగుగ వ్రాసి తెనుంగులోకముం
దీటుగఁ జేసినట్టి ఘనదీపము త్యాగయ యంచు బల్కెదన్
మేటి సుబుద్ధులందు నిల మేలనొసర్వగ చూచుచుండియుం
సాటిని గాంచ కుండెడటి శాంతుని త్యాగయ గొల్చివేడెదన్.

సీ॥ కోకిలసంఘాలు కూసెడి కంఠాన
పాటలఁ బాడెడి మేటిరాగి
సంగీతసారంబు సర్వంబు నెరిగిన
సహజసంగీతాల సాగరుండు
తెల్గులోకమ్ముకు వెల్గుచూపించిన
గానశిఖామణి కవులరాజు
నారాయణు డనెడి నామంబు దాల్చిన
యాదిభట్ల వరుడు సాధుజనుడు

తే.గీ॥ హరికథల నేర్పినట్టి యా మెరుపు వ్యక్తి
యాంధ్రలోకంబునం గల యంధకార
మును బాపినట్టి యా పుణ్యమూర్తి
స్వర్గసామ్రాజ్య మేలుచు సౌఖ్యముండె.

ఉ॥ వీనుల కింపుగా నిలను వీణను వాద్యము చెప్పుచుండియున్
మేనును బాగుగా మరమ మేటిసరాగములోడ వెల్గెడా
వాణికుమారుడైన గురువాద్యశిఖామణియైన యట్టి యా
వీణము వంశజున్ రమణు విద్యను పూజలు చేసివేడెదన్.

ఉ॥ ద్వారము వారియింట తనువారమునన్ జనియించి యొప్పచున్
నేరపమోఘమా ఫిడలు నేర్చి జగంబున కీర్తినొందియున్
భారతజాతికిన్ మహిత వైభవ మిచ్చుచు వెల్గునట్టియు
ద్వారము వెంకటేశు నిల బ్రహ్మకళత్రము గాచుగావుతన్.

క॥ తప్పులు గల్గిన పద్యము
లొప్పగ నే చదువనేర్ప నోర్వక యుంటిన్
తప్పులను చెప్పి వాటిని
తప్పించెడి శ్రోతలన్ని దయసేయగదే.

Nandagiri Venkata Hanumantha Rao,
V-Form, 'A' Division,
M. R. College High School,
Vizianagaram.

తరువాత యన్. రుక్మేశ్వరశాస్త్రి అను అంధబాలకుఁడు క్రిందిరీతిగాఁ గొన్ని పద్యములను వినిపించెను.

మ॥ కరుణాసాగరుఁడైన శంకరుఁడు సత్కల్యాణ సంధాయియై
చిరకాలంబతుల ప్రతాప విజయైశ్వర్యాయురారోగ్యముల్
వరదుండై యొసఁగుచున్ మహాయశముతో వర్ధిల్లగా జేయుచున్
పరమానందముతోడ నీనగరభూపాలున్ సదా బ్రోచెడున్.

సీ॥ ఘనమై త్రిలోకమోహనమై పవిత్రమై
దనరెడు విద్య గాంధర్వవిద్య
పశులకున్, ఫణులకు, పసిబాలురకును మో
దముఁగూర్చు విద్య గాంధర్వవిద్య
జ్ఞానదాయకమై ప్రశస్తమై ముక్తిసం
ధానమై వెలయు గాంధర్వవిద్య
పరమేశ్వరుని భక్తవరులకు నిరత మా
ధారభూత మది గాంధర్వవిద్య

గీ॥ వేయునగనేల గాంధర్వవిద్యవలన
మోడు చిగురింప శిలలను కరఁగఁజేయ
గలుగుదురు బుద్ధిమంతులు ఘనులు నట్టి
వారికొనరింతు నిదె నమస్కారశతము.

గీ॥ సుజనులు నుతింప పూసపాడ విజయరామ
గజపతినృపాలు డెలమి నీగానపాఠ
శాల నెలకొల్పె నదియు నీశానుకరుణ
ప్రథితమై యొప్పె నానందభరితమగుచు.

ఆ॥ అవని కీర్తిశేషుడైన నారాయణ
దాసవరుడు మును ప్రధానగురుడు
కాగ మించె పేర్మి గానకళాశాల
కదియు గాంచె దినదినాభివృద్ధి.

గీ॥ సరసగుణరాశి వేంకటసామినాయు
డతిదయాశాలి ప్రిన్సుపాలయ్యె నేడు
పాఠశాలకు రజతోత్సవంబు జరుప
విజయరామనృపాలుడు వెలసెనిపుడు.

గీ॥ బహుజనాహ్లాదమీ గానపాఠశాల
నెలమి పోషించు ప్రభువుల నిందిరేశు
డవని నాచంద్రతారార్క మమితయశము
నొసగి రక్షించు వెలయు నిత్యోత్సవముల.

N. Rukmeswara Sastry,
Veena Student-VI,
Music College, Vizianagaram,
(Vizag district)

తరువాత ఈ క్రింది శ్లోకములు చదువబడినవి. ఏతత్కర్తచే శ్లోకార్థ ముపన్యసింపఁబడినది.

శ్రీః

శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర విద్యోతమానాయ విజయరామ సంగీతవిద్యా నికేతనాయ

రజతమహోత్సవసమయే

వాదపల్లి శేషావతారేణ సవినయముపాయనీకృతః

పద్యరత్నగుచ్ఛః

1. శ్లో॥ సంగీతాలయ! భద్రమస్తు భవతే శ్రీ పూసపాడన్వయ
క్షీరాబ్ధీన్దుకరీన్ద్రరాజకరుణాకల్యాణరేఖాఙ్కిత!।
మోదన్తే భవదుత్సవప్రవిచలత్సంగీత గోష్ఠీముఖా
త్పీత్వా కర్ణపుటైః స్వభావమధురం గానామృతం సజ్జనాః॥

2. శ్లో॥ నాథ! త్వత్కుటిలాలకేషు పలితం కస్మాదభూ ద్యౌవనే?
నిత్యం రక్తమపి త్వదీయ మభవచ్చిత్తం విశుద్ధం కుతః?।
ఇత్థం త్వద్రజతోత్సవాన్నిజగృహం ప్రాప్తః ప్రియో భార్యయా
పృష్టో వక్తి విశుద్ధిహేతు మమృతస్నానం త్వదీయోత్సవే॥

3. శ్లో॥ బిస్మిల్లాహ్వయ వేణునాద నిపుణ ప్రద్యోతవంశధ్వనిం
సంగీతాలయ రాజకీర్తి రమణీ కల్యాణ తూర్యధ్వనిమ్।
శ్రుత్వా త్వద్రజతోత్సవే సురగురుః పట్టాభిషేకోత్సవం
శంకల్ప్యైవ రభతే కరీన్ద్రనృపతే। స్వర్గానుకారారోపణమ్॥

4. శ్లో॥ నాదోఽయం మధురః కుతః ప్రభవతి త్వన్మండలాత్! బర్హిణాః
కింకూజన్త్యథ కోకిలాః? శరదృతుః కింగీయతే భూతలే
హాహాః? సుస్వరకల్పనేన కలయే తస్యై దృశీం చాతురీ
మిత్యేవం విమృశన్తి గాయకమణే ర్వైద్యస్య గానం సురాః॥

5. శ్లో॥ రాజేన్ద్ర ర్విజయాహ్వయో గజపతి ర్వీణామృదఙ్గోద్భవ
క్వాణాకర్ణనకౌతుకాగతఫణీ న్ద్రైస్స్ఫుటోద్దీపితైః।
మాణిక్యద్యుతిదీపకై ర్విరచితం మాఙ్గల్యనీరాజనం
ప్రాప్తస్సద్రజతోత్సవే విజయతాం సంగీతవిద్యాగృహే॥

విజయనగరమ్,
విజయరామ గానకళాశాలా,
20-11-1945.

ఇతి
న్యాయవిద్యాప్రవీణ, వాదపల్లి శేషావతారః,
విజయనగరమహారాజ సంస్కృత కళాశాలాపండితః.

తరువాత ఈ క్రింది పద్యములు చదువబడినవి.

శ్రీ విజయరామ గానకళాశాల

ర జ తో త్స వ ము

౧

శ్రీలం జెన్నువహించి, బంధురకళా శ్రేణీల సద్గేహమై
వాలాయమ్మగ పూసపాటికులభూపాలావతంసోన్నత
శ్రీలీలాసువిలాసమై నిరతముఙ్ జెల్వొందు భాగ్యావళీ
మూలంబై విజయాఖ్యపట్టణము తా భూమీసతీభూషమై॥

౨

అన్నివిద్యలు నచ్చోట నలరియుంట, నామమేర్పడె విద్యల నగరమంచు
దానిసరిబోలు నగరంబు లేనికతన, విజయనగరమ్మటంచును వినుతికెక్కె॥

౩

ఆ నగరమ్ములో ఘనకళాలయముల్గలవందు నొక్కటై
గానకళాలయమ్ము బహు గాయకరాజ విరాజమానమై
తా నుతిగాంచునట్టిపురి ధర్మగుణాంచిత చిత్తులౌచు నే
మానితపూసపాటికులజ మానవనాథులు రక్షసల్పరే॥

౪

ఈశులు, సర్వోత్తముల ధనేశులు భాగ్యమునందు సర్గలో
కేశులు వైభవమ్మున, దినేశులు తేజమునందు, రామభూ
మీశులు పాలనమ్మున, రతీశులు రూపున పూసపాటి ధా
త్రీశులు నాటినేటి మనుజేశులమించిరి దీవిశేషులై॥

౫

ఇట్టి భూపాలచన్ద్రులైనట్టి విభుల, బట్టి వర్ధిల్లుచున్నట్టి పాలవెల్లి
ఘనతశోభిల్లు గాయక కల్పవల్లి, రమ్యసంగీతపాఠశాలామతల్లి॥

౬

సీతారామకృపాకటాక్షలహరీ సిక్తాంగుడై, భక్తలో
కాతీతంబగు ప్రజ్ఞగాంచి, సతముఙ్ ద్యాగయ్య గానామృత
స్రావోద్భూతకృతుల్ రచించి, చనడే ? రాబోదు మోక్షంబు, సం
గీతజ్ఞానవిహీనమానసులకే కించిత్తటంచుఙ్ భువిన్॥

౭

"గానమునంటి విద్య మఱి గానము గానము ముజ్జగంబులం
దేనియు" నంచు బల్కునుడి యిన్నిహి సత్యము కాదె? సత్కళా
ధ్యానముఁజేసి, తానము నిదానముగా పచరించి, గాయకుల్
గానకళావిశేషములు కొలల నొప్పగ జూపుచుండుటన్॥

౮

జేలకుమించి నీదరికి జేరను వచ్చెదు బాలబాలికా
జాలముగాంచి, గీతరససాగరలోల విశాలవీచికా
డోలికలందునూపుము కడుంగను దేల్చవె? గానసత్కళా
శాలలో? నిన్నుతింపగవశంబె? నగారికి బన్నగారికిన్॥

౯

ఓజవరిగ్ర్వనీదురజలోత్సవకాలమునన్మనోజ్ఞ వి
భ్రాజితమూర్తియై నిలచి రంజిలజేసి మహోత్సవంబిదే
రాజవతంసుడీ విజయరామనృపాలుడు గాన, సద్యశో
రాజిచిరాయురున్నతుల రాజిలు, గానసుధాతరంగిణీ॥

ఇట్లు
సాహిత్యవిద్యాప్రవీణ & భాషాప్రవీణ
అడ్డంకి వేంకటరంగాచార్యులు,
మ్యూనిసిపల్ మిడిల్ స్కూల్, తెలుగుపండితుండు.

విజయనగరం
19-11-1915.

పిమ్మట ఉర్లాంనుండి యేతెంచిన శ్రీ బంకుపల్లి సింహాచలం భాగవతారుగారు ఉపన్యసించుటకు అధ్యక్షు లనుమతినొసంగిరి :—

సభాధ్యక్షా! సభ్యవరులారా!

"వినువారు శ్రద్ధాళువులై వినకున్నప్పటిలో ఎంత మంచిగానమునకైనను రంజనసందర్భము ఉదయింపజేసేదు." అను సందర్భమును ఉపన్యసింపబూని పిమ్మట సంగీతస్వరావళి ధ్వనులు బ్రహ్మముఖతః వచ్చినట్లా - ప్రకృతిపరమైన ఆయాజంతువుల యొక్కయు పక్షులయొక్కయు ధ్వన్యనుకరణమువల్ల నేర్పడినవా యను ఆశంకను ఎత్తి బ్రహ్మ ఈధ్వనులను గల్పించినవాడు కాడనియును జంతుపక్షిరుతానుకరణములే స్వరావళికి మూలభూతములై యుండుననియు సమాధాన మిచ్చుచు ఉపన్యాసకుఁ డుపన్యసించెను. సినిమాగీతికలలోను - రేడియో, గ్రామోఫోను పాటలలోను అపారమాధుర్య

మును రంజకసందర్భమును ఉన్నదనెను. పామరజనావళి వాటినే ఎక్కువగా ఆదరించి ఆమోదము చూపుటకు అందలి రంజనసందర్భము తప్ప మరేట్టి కారణమును లేదనెను.

''ప్రయోజన మనుద్దిశ్య
నమందోఽపి ప్రవర్తతే.''

అన్నారు పెద్దలు. అందఱు విషం త్రాగమంటే త్రాగేవారుంటారా అనిచెప్పి నాటకాలమీద జనానురక్తికి అందలి సహజాకర్షణమే కారణమని ఉపన్యసించిరి. అటు తరువాత చిత్తసంయమనము - చిత్తవృత్తినిరోధమును గూర్చి చాల పల్కులు పల్కిరి.

''తత్ ప్రతిషేధార్థం
ఏకతత్వాభ్యాసః.''

అని సూత్రములను పఠించిరి. ఓఘం-విలంబితం-ద్రుతం-మధ్యం అన్నారు.

తత్వమోఘః లయఃక్రమాత్ అని మరల ఇంకొక సూత్రం పఠించినారు. దేశంలో లక్షలాది దుబారాచేసి సినీమాస్టారాడియాలకు ఫిల్ములను తీయించుటకు ప్రయత్నించడం ఎదుర్కోదగ్గపని అని గట్టిగా నొక్కి వక్కాణించినారు. ఆడబ్బుతో సంగీతాది విద్యలను వృద్ధిపరిపించితే ఎంతో బాగుండేదన్నారు. గురుకుల - వాసంచేసి సంగీతవిద్య నభ్యసించినవారికె ఆదరాభిమానములు ధనాఢ్యులు ఎక్కువగా చూపాలన్నారు. విద్యార్థులు సంగీత గురుకులంలో ఉంచబడాలన్నారు. అలాగైతేనే సంగీతవిద్య వర్ధిల్లగల దన్నారు. ఆదర్శమనేది ఉంటే మానవుడు ఉత్తముడు కాగలడు - పరమావధిని చేరగలడన్నారు. సంగీతవిద్యను సాధించి క్రమసాధికలో గాయకులు బ్రహ్మైక్యము పొందగల రన్నారు. ఉపన్యాసమునకు ఉపక్రమోపసంహారాది గుణబాహుళ్యము లోపించినందువల్ల సభ్యాకర్షణ తక్కువైనను శంభోరాగాత్రములో పకరకాల మాటలు వినిపింపబడు చున్నందున ఈ యుపన్యాసము సమాదృతముగా సభ్యవరుల చెవులకెక్కెను. అంతట

(చప్పట్లు)

శ్రీ కష్టా జగన్నాథదాసుగారు:—

'''వివాహం ఐపోయింది - నాగవల్లి''-అని 2 నిమేషాలు ఊరకున్నాడ్రి. ''నాకు ఈనాగవల్లి వేళలో అవకాశము లభించినది గనుక కృతార్థుడను. సంగీతకళాశాల ఉద్భవింపక పూర్వమే నేను నారాయణదాసుగారి శిష్యుణ్ని. సంగీతగ్రంథం వ్రాసేను. దాన్ని గురించి చెప్పడమునకు వ్యవధిచాలదని విరమించితిని''-అన్నారు. సంగీత సామవేదజనిత మన్నారు. పూర్వభాణీలో పద్యాలు చదవడం ఇట్లుండు నన్నట్లు అటుతరువాత శ్రీ కష్టా జగన్నాథదాసుగారిచే ఈక్రింది పద్యములు పఠింపబడినవి:—

సీ॥ ఏకశాకవితండు లోకోపకారియై నౌకాచరిత్ర మున్నలిరచించె
నేదయాపరుడు ప్రహ్లాదభక్త విజయమను ప్రబంధమొనర్చి వినుతికెక్కె

నేమహాత్ముడు రామనామాంకితం బగు వివిధకృతుల్ జేసి భువినినిలిపె
నేదయాశాలి నానానూన గాన తానానుపమాన విజ్ఞానియయ్యె

గీ॥ ఏమణనేయణే వెంకటరమణ భాగ,వతగృహంబున బఠనిరూపిత సురూపు
డయ్యెనాతని త్యాగరాజార్యవర్యు, ధైర్యవిజితా మరాహార్యుదలతు నెపుడు.

శ్రీనారాయణదాసగురు స్తుతి

సీ॥ జాకాలిపైడి పెండారమ్ము గడియింప, దార్ఢ్యమ్ముగల హరిదాసుడెవడు
చిరుగంటకడియమ్ము చేతికై సేతగాబడసిన గాన విద్వాంసుడెవడు
హరికథావృత్తిలో హస్తిరాజము నెక్కి సంచరించిన యశశ్శాలియెవడు
అహమస్మియని భాషలైదింట కథసెప్ప దార్ఢ్యముగల హరిదాసుడెవడు

గీ॥ సరసమండిత రాజన్యసభలనెల్ల మెప్పువడసిన నీబోటి మేటియెవడు
గానసభలందునిక గొప్పగానుతింప దప్పకాదోయి కీర్తులు దాగవోయి

శ్రీ ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడిగారి స్తుతి

సకల పురాణముల్ నిగమసారము లార్షసభాంతరంబునక
ఒక తరి తెల్పినూతుడ యనూనముదంబును జెందలేక
గాయకులకు సామనైగమ రహస్యమునేడు ఫిడేలుద్వారగా
ప్రకటనజేయ పుట్టెను సుభావుడు వెంకటస్వామి పేరునన్.

ఈపద్యాలు పఠించినారు-తమకును శ్రీ వేంకటస్వామిగారికిని చిరకాలమునుండి-ఉండుకున్న పరిచయము సభవారికి నివేదించిరి. అప్పటప్పట 4-5 సంవత్సరాల క్రిందటి దాక ఈ సంగీతకళాశాలలో సంగీతపు కచ్చేరీలుచేసే అవకాశము తమకు లభించుచుండే దనిన్ని అట్టిది తొలంగిపోయినదనిన్ని చెప్పి విరమించిరి:—

తరువాత శ్రీ మంగిపూడి రామలింగేశ్వరశాస్త్రిగారు "శంభో" అని ప్రారంభించి గానయుక్తముగా దైవస్తుతి నొనర్చి ఆంగ్లప్రకటనములలో చేర్చఁబడిన ఉపన్యాసమును జదివి వినిపించిరి.

మూఁడవదినము మధ్యాహ్నము కూడ ఎప్పటివలెనే సభామందిరము తండోపతండములుగా వచ్చిన జనముతో మిక్కిలి కోలాహలముగాఁ జూపట్టుచుండెను. ఈపూట సంగీతకళాశాలయొక్క ప్రిన్సిపాలుగానున్న శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామిగారు ఆ జన సమూహ మందఱియొక్క దృష్టిలోనుండిరి. ఆయనయొక్క వయొలిన్ కచ్చేరి జరుగగల దివసమని తెలిసి పౌరజనములో సంగీతాభినివేశమున్న ప్రతివారు వచ్చుటచే ఇసుకవేసినను రాలనంతజనము లెక్కకు మిక్కిలియై చేరిరి. ఆయన Make-up పద్ధతిలో తయారై

వచ్చిరో యేమో 25 ఏండ్ల పెండ్లికొమకునట్లు సందన్యసీయుడుగానుండి శిష్యవర్గము వెంటనంటిరా సభామందిరమున కేతెంచుటయు-దిష్టితగిలి యేమికీడగునో అని భయపడ దగినంతగా అందఱిదృష్టి నాకర్షించిన వాఁడయ్యెను. తరువాత సభాకార్యక్రమ మారంభ మైనది. శిల్వరుజూబిలీ కార్యనిర్వాహకవర్గములో నొకరుగానున్న శ్రీ డాక్టరు వై. వి. రమణమూర్తిగారంతట సభావేదిక కేతెంచి దండకవిలె యంతటి కాకితములకట్ట - అది సభాదిగ్విజయముకోరి దేశ దేశాంతరస్థులుగానుండి పంపిన సందేశముల గుట్టలోనుండి కొన్ని కాకితములనేర్చి సభవారికి నివేదింప నారంభించిరి. అందునుండి చదివినవాసిలో గుత్తితోటప్ప ఎవాడ్డు అన్నపేరు బాగుగా సభవారిచే గుర్తింపఁబడినది. చదివితే ముఖ్యమైనవి - మహోన్నతపురుషాగ్రణు లెందఱివో 50 మెస్సేజస్ అంబనా చదువఁదగి ఉంటుందని శ్రీ రమణమూర్తిగారు సెలవిచ్చిరి. ఉదాహరణముగా నోరి నాగభూషణం గారి అభినందనపద్ధతి తెలుఁగులో అత్యంతరమ్యముగానున్నందున దానిని పూర్తిగాఁ జదివి వినిపించిరి. ఇంతలో జనసమూహము క్రిక్కిఱిసి - త్రోపులాట ప్రారంభమైనందున మెస్సేజస్ ఆపవలసివచ్చినది. ఒక్కక్షణములో ఆజనము తమంతటఁ దామే సముదాయించుకొని సద్దణఁగిరి. ఆ వెంటనే శ్రీ ఎన్. ఆర్. రఘునాథాచారిగారు ఎం. ఏ. లేచి పోటీపరీక్షలలో నెగ్గినవారికి బహుమతులందఁజేయుట - ఇఁకమీఁదటి కార్యక్రమమని సభవారికి నివేదించిరి.

శ్రీమతి లీలా రామకృష్ణ (ఎస్టేటు కలక్టరువారు శ్రీ. సి. ఏ. రామకృష్ణ పతి) పోటీపరీక్షలలో నెగ్గినవారికి ఒక్కొక్కరికిగా బహుమతు లందఁజేయ నారంభించిరి. శ్రీరఘునాథాచారిగారు నెగ్గిన వారిపేరులు వివరించుచు వారిని వేదిక కడకు ఆహ్వానించుచుండిరి. ఈ బహుమతిలందీన వారిపేరులు ఇందలి అనుబంధమునఁ జేర్పఁబడినవి. **Vide Appendix.**

తరువాత సభాధ్యక్షులు సభోప సంహార-ఉపన్యాసమును జేయుటకులేచి నిలువఁబడిరి. ఆంగ్లమునందు వారీక్రింది యభిప్రాయములను దేటతెల్ల మొనరించిరి.

సభ్యవరులారా! ఇంతటితో సభను ముగించుసమయ మాసన్నమైనది. నే నింక విస్తరించి చెప్పఁదలఁచిన దేమియులేదు. సభ దిగ్విజయమైన పరిసమాప్తి నందినది. ఇందులకు ముఖ్యకారకులు శ్రీమహారాజావారు-వారికి వంశానుగతముగా కలిగియున్న విద్యాభిమానమే ఈ సభావిజయమునకుఁ గారణభూతము. తరువాత శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామి నాయడుగారి సౌహార్దాయత్తము. ఇది పురాతనమైన పెద్దనగరరాజము-వివేకనిధులకు వివిధ కళోపాసకులకు చిరకాలమునుండి యిది నిలయమని పేరు కెక్కియున్నది. ఇక్కడ స్థాపితమైన మ్యూజిక్కు ఎకాడమీసంస్థ ఒక్క ఈ నగరమునకేగాక ఆంధ్రావని కంతటికిని ఉపకారకమై వర్ధిల్లఁదగినది. శ్రీమదానంద గజపతీంద్రుని యుదంతము నెఱింగిన ప్రతివారికిని విజయనగరము అనుపేరు విన్నంతన ఒడలు పులకరించును.

ఇట్టిచోట కళలు వర్ధిల్లజేయుటకు సహజసంపత్తి ఉండుననుకొనుట యచ్చెరముకాదు. పోటీపరీక్షలలో నెగ్గినవారి చాకచక్యము మెచ్చఁదగినదిగానున్నది. వారికి నా ఆశీస్సులు-మీ కెల్లరికిని నాకృతజ్ఞతాభినందనములు. శ్రీ వేంకటస్వామి నాయఁడుగారి మాటకు ఎదురు చెప్పలేనివాఁడను. గనుక మీ యందఱిని ఈ రీతిగా సందర్శించు భాగ్యమేర్పడినందుల కెంతయేని సంతోషమందుచున్నాఁడను.

పిమ్మట శ్రీ రఘునాథాచారిగారు పరిసమాప్త కృతజ్ఞవాదపద్ధతిలో ఉపన్యసించిరి. ఈ కార్యభారము మేము చేపట్టి ధైర్యము పూనినందులకు సభ జయప్రదముగా ముగిసిన ఆనందము పొందువారమైనాము-ఈ విజయకారణముపేరుచెప్పి శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజావారిని మేము ముందుగా ప్రశంసింపఁదగియున్నది. కామాప్రభువులగు శ్రీప్రతాపశింగువారివంటి విద్యావయోవృద్ధులయిన మహారాజ బంధువులు ఈ సభకేతెంచి ఉత్సాహము గొల్పినందులకు వారికిని అభినందనములు. శ్రీకుమారిక అలకరాజేశ్వరివారు భూరి విరాళము నొసంగినందులకును వారికిని మాకమిటీవారు అభినందనము లందిచ్చుచున్నారు. క్షత్రియవర్యులలో గోపాలపురం ప్రొప్రయిటరు శ్రీసూర్యనారాయణేశ్వర జోగీ జగన్నాథ రాజుగారు-డెంకాడ వాస్తవ్యులు శ్రీ పూసపాటి సీతారామచంద్రరాజుగారు పెక్కువిధముల ఈ కార్యము జయప్రదమగునట్టి యేర్పాటులొనర్చి భూరి విరాళము లందిచ్చిన మహాశయులు; ఎస్టేటు కలక్టరుగారు, విజయనగరం సబ్ కలెక్టరు శ్రీబసవరాజుపంతులుగారు ఇట్టివారెల్లరును మాకృతజ్ఞతకుఁ బాత్రులు. తమ తమ కారులు ఇచ్చి తోడ్పడినవారికి అభినందనలు-అధ్యక్షులకు బంధువర్గములోని వారైన శ్రీ కానుకుర్తి కృష్ణరావు పంతులుగారికి అభినందనలు. శ్రీరామకృష్ణన్‌గారు కంటికి రెప్పవలె మా యెల్లకార్యములకు చేయూఁతనొసంగి దైవమట్లు తోడ్పడిరి. అందులకు వారికి అనేకాభివందనములు. ఆ పిదప సంగీతకళానిధి శ్రీద్వారం వేంకటస్వామి నాయఁడుగారి వయొలిన్ తనికచ్చేరి జరిగినది. వీరిప్రక్కన మార్దంగికాగ్రణి కల్పాతిరామనాథన్.

ఉ ప సం హృ తి

ఇట్లు ఈ మహాసమావేశము మూఁడుదినాలు జరిగి ముగిసినది. సాముదాయికముగా చెప్పకొవలసి వచ్చుటలో సభ ముగియునప్పుడు చెప్పఁదగిన విశేషములలో ఓట్ ఆఫ్ థ్యాంక్సుపేర ఇవ్వఁబడిన ఉపన్యాసము-అది సభ్యశ్రేణిలో హాస్యరసమును వెల్లి విరియించినది. ఇమ్మహాసభ కరుదెంచిన వారెవ్వరికిని భోజనసంతర్పణలన్నవి లేనేలేవుగాని మహోదారమైన - పాండిత్య సముదర్కమైన - ఆనందజనకమైన సంగీసంతర్పణ లెన్నెని కలవు. "స్పర్ధయావర్ధతే విద్యా" యన్నట్లుగా ఎందఱో విద్యార్థులును - ఒకరికంటె నొకరు కావలెనని పోటీపరీక్షలం దగ్రగణ్యుల మగుదుమని ఉత్సాహంపు పెంపున సాధకించి వచ్చినవారు - రెండుదినాలుగా వివిధములగు జంత్రగాత్రపు సంగీత ప్రదర్శనములు జరుపు

టలో విననైన సంగీతమొకవంక ఉపాహార సాద్యస్యములయి శ్రోతలకు హాయి నొడగూర్చినవి. ఆపైన ఒకదానిని మించి ఇంకొకటి యున్నట్లుదిగా మూడుదినాలు మూడు సంగీత కచ్చేరీలు మహావిద్వాంసులచే జరుపఁబడినవి. ఈ మూటినిబట్టి – "ఇఁక నీజన్మమున నిట్టి గాయకసమ్మేళనమునం దానందించుట సుసాధ్యమా?" యనిపించునట్లు ఎల్లరికిని సంగీతసంతృప్తి లభించినది.

౧. అందు మొదటిరోజున హిందూస్థానీ భాణిలో గాయకాగ్రణిగాఁ బేర్వడసిన శ్రీ ఉస్తాద్ బిస్మిల్లాఖానునిగానము-అతఁడు చేపట్టినది ముఖవాద్యము (Wind instrument) సుషిరములలో మిన్న-ఆరోజునచేరిన ప్రజ-అంతయింతఅని వివరించుటకు వలనుపడలేదు. జరిగినది సంగీత కచ్చేరియేగాని "ఔ-అది-సంగీతామృతమంథనము" అని నాయుల్లేఖనము.

౨. ఇఁక ఆమరుచటిదినమున ఎట్టి విద్వాంసుని కచ్చేరి జరిగినను-రక్తికట్టుట అసంభవమేయని విద్వజ్జనానుభవైకవాక్య మేర్పడినది. ఐతే కర్నాటకభాణిలో దాక్షిణాత్యగాయకాగ్రణి శ్రీచెంబై వైద్యనాథ భాగవతారుగారి గాత్రసంగీతపుకచ్చేరి-అది మరి సంగీతాంబుధిలో ఏయే తెఱంగుల ఎన్నిరత్న విశేషము లుండునో ఆయన్నిటిని బైల్వాఱచునట్టినైపుణ్య మమరిన గాయకాగ్రణిచే జరుపఁబడినది. "సంగీతమునుకువల" నతఁడు కర్ణాటకగానవారాశిలో నెంత నిపుణముగానో ప్రయోగించి-మతి యొక్కొక్క మాఱు ఒక్కొక్కరకపు వలవిసరు-అనుకు-ఎడ-తుండె-కొండె-మకరి-దాటుసు – సన్న – ఇట్టిశ్రుతి-నాద-స్వర-తాన-మూర్ఛనా-గమక-విభాషేత్యాదికోమాసిక పద్ధతులలో విసరి విసరి-శ్రుతిమౌక్తికరాసులా మంజులాలాప ప్రవాళజాలములా ఆవెల్లి విరియునవి యనునట్లు ప్రదర్శనమిచ్చెను. ఈ నాడుగూడిన జనముకూడ నేల యీనినదా యనినట్లే.

3. రెండుదినములు-రెండుగ పూర్వపశ్చిమాబ్ధి మంథనము లాయనఁదగిన పరిస్థితి ఉండఁగా "ఉత్తరహిందూస్థానీ భాణిలో అగ్రగణ్యము వింటిమి! దాక్షిణాత్యముగానున్న కర్ణాటకభాణిలోను అగ్రగామిని వింటిమి. మురళీనినాద సంభృతంబైన గానమును విని సుశారీరగాత్ర ఫక్కికా సంవాహికలను వినియున్న మనకు-స్థానికుఁడుగా-అతి పరిచయదోషంబున్న శ్రీద్వారం వేంకటస్వామి నాయఁడుగారి వాయులీనపు కచ్చేరిని ఈ వెంటనే విను రో జేర్పడినదీ." అని సదస్యులు తండోపతండములుగా చేరిరి. వాయులీన ధ్వానము-కచ్చేరిస్థలము-పెండాలు-సూక్ష్మధ్వని వినఁబడు టెట్లు? అపారజన పారావారము- "ఏమెడ నెట్టుఁడయిన సమకాలమువారలు మెచ్చరేకదా!" అని సభికులలో గుసగుస పద్దెముల చదువుటకూడ లేకపోలేదు. ఖండఖండాతర కీర్తిగల్గిన కలియుగభీముడైన కీర్తనీయుడు-కోడి రామమూర్తి స్థానికుడగుటవలనఁగాదె అతని ప్రదర్శమునకు విజయనగరమున వన్నెయువాసియు రాలేదని ఉపమించునొకఁడు-హరికథా పితామహుడైన పంచభాషి-ఇతరత్ర ఏనుఁగుమీఁద అంబారీయెక్కిన నారాయణదాసు స్థానికుఁ

డగుటచేతనే సుమీ? అతఁడు గజ్జెకట్టినప్పుడు నూటపదాఱులకు మతివాల్గు కలిపి సమ్మానము జరిగినది అను నింకొకఁడు ఈరీతి వితండవితర్కములు వెల్లివిరిసి తుదకు సభకు విజయనగరములోని ఆబాలగోపాలము ఈసంగీతము విన నేతెంచిన వారైరి-సభ క్రిక్కిరిసిపోవుటకు మానవోపాదులందు Tresspass చేయుపద్ధతులుండునో అన్నిటిని అసదస్యులుచేసినవే తీఱె-ఐనను శ్రీ ద్వారం వేంకటస్వామి గాయకాగ్రేసరుఁడు వాయులీనమును చేఁబూని ఒక్కసారి కమాను విసరఁగానె అది సభవారిపైని సమ్మోహనాస్త్రమైనది. ఆయనగానము మోహినీజనకసందర్భ మొదవించినది-ధ్వని సంచారస్థానము లా వాయులీన తంత్రులమీఁద జానెడు రమారమీ-అన్ని వేలుగా నాదవిభేద ప్రదర్శనములెట్లు సాధ్యపడెనో! కిక్కురుమనకుండ అన్ని వేల జనము సద్దణఁగియుండుటకెట్లు సాధ్యమాయెనో అది ఆవేఁడుగొండల సామికే యెఱుక. ఐనను తానే సంగీతరత్నాకరపరావతార మనఁదగిన వైష్ణవశక్తి యమరినవాఁడీ గాయకాగ్రణియని సదస్యులెల్లరు స్తబ్ధతాపరవశులైరి- "ఇంటను గెలిచినవానికి రచ్చను గెలుపు" అను నానుడి-ఈ గాయకాగ్రణిపట్ల సమన్వయమైనది.

"ఔరా! వింత!!
కళింగరాడ్విజయరామాధీశు
సంగీత శాలారాజత్
రజతోత్సవామిత జనాహ్లాదంబు—

మిన్ముట్టె—
విస్ఫారద్దైవతథాస్తుభావికలుగ౯—
సంగీత రత్నస్ఫురత్

ద్వారం వేంకటస్వామి
వాయులీను విద్యానాదచైతన్యత౯—
ఓం — సహనా వవతు—
సహనౌభునక్తు

సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వినా వధీతమస్తు
మావిద్విషావహై
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః—"

—నాట్యాచార్య జగన్నాథశర్మచే ఇది కార్యనివేదిక.

SRI D. JAGANNADHA ŚARMA

PRINTED A[illegible]
THE B. N. K. PR[illegible]
MADRAS-1